

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

**ΘΕΜΑ: Πιλοτική Αξιολόγηση των ικανοτήτων
κατανόησης και παραγωγής λόγου σε Ελληνόπουλα
ηλικίας 4;6-5;11 ετών χρησιμοποιώντας το Preschool
Language Scale (PLS-4)**

**TITLE: Pilot Assessment of auditory comprehension and expressive
communication abilities, to Greek children aged 4;6-5;11, using the
Preschool Language Scale Test (PLS-4)**

**ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΕΣ: Παγάνη Γεωργία
Καρανάνου Βασιλική
Παπασπύρου Άννα**

ΕΠΟΠΤΕΥΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ: Γερονίκου Ελευθερία

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα πτυχιακή εργασία έχει σκοπό την πιλοτική στάθμιση του Preschool Language Scale (PLS 4) στις ηλικίες 4;6-5;11, καθώς σύμφωνα με προηγούμενες έρευνες είναι ένα τεστ που έχει αποδειχτεί η εγκυρότητα και η αξιοπιστία του και θεωρείται χρήσιμο εργαλείο για την αξιολόγηση της γλωσσικής ανάπτυξης των παιδιών. Επιπλέον, στην Ελλάδα δεν υπάρχουν σταθμισμένα τεστ για την αξιολόγηση της κατανόησης και του εκφραστικού λόγου σε παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Επομένως, η χρήση του θα αποτελέσει βοήθεια για τους θεραπευτές όσον αφορά στον εντοπισμό απόκλισης από την φυσιολογική γλωσσική ανάπτυξη.

Για την συγκεκριμένη έρευνα μεταφράστηκε και προσαρμόστηκε στα ελληνικά η αγγλική έκδοση του PLS 4. Στη συνέχεια, χορηγήθηκε το τεστ σε ένα δείγμα 75 παιδιών ηλικίας 4;6-5;11, χωρισμένα σε τρία ηλικιακά εξάμηνα, που δεν παρουσίαζαν κάποια γλωσσική δυσκολία και προέρχονταν από τρεις περιοχές της Ελλάδας. Συγκεντρώθηκαν και αναλύθηκαν οι βαθμολογίες των παιδιών ξεχωριστά για ακουστική κατανόηση και εκφραστική επικοινωνία και στη συνέχεια υπολογίστηκαν οι μέσοι όροι για κάθε ηλικία και συγκρίθηκαν τα αποτελέσματα μεταξύ τους, καθώς και με αυτά των ηλικιών 3;6-4;5.

Σύμφωνα με τα αποτελέσματα, παρατηρήθηκε ότι οι μέσοι όροι των βαθμών για κάθε ομάδα, αυξάνονταν όσο ανέβαινε η ηλικία. Η διαφορά αυτή βρέθηκε ότι ήταν στατιστικά σημαντική, γεγονός που δείχνει ότι δεν οφειλόταν σε τυχαίους παράγοντες αλλά στην αναμενόμενη γλωσσική ανάπτυξη του παιδιού. Επομένως, η ελληνική μετάφραση του τεστ, θα μπορούσε να αποτελέσει βοήθεια για την αξιολόγηση της γλωσσικής εξέλιξης. Ωστόσο, περαιτέρω έρευνες θα ήταν χρήσιμο να πραγματοποιηθούν, ώστε να ελαχιστοποιηθούν οι περιορισμοί που υπήρξαν σε αυτή την έρευνα.

ABSTRACT

This dissertation concentrates on assessing the linguistic development of children aged 4;6-5;11. For the implementation of this research, the Preschool Language Scale (PLS 4) was used, as it is considered to be a useful tool for this specific activity, since its validity and reliability have already been proved. Furthermore, in Greece, there are no standardised tests available that could evaluate the comprehension and expressive communication of preschool and early school aged children. Therefore, the test's use will constitute a substantial assistance to the therapists, in terms of identifying any deviations from the children's normal linguistic development.

For the purposes of this research, the English version of PLS 4 was translated to the Greek language. This method was used on 75 children aged from 4;6-5;11, who were divided into 3 different age groups, who didn't appear to have any linguistic difficulty and who came from three different regions of Greece. The children's scores were analysed separately for auditory comprehension and expressive communication. Then, the average of each age group was calculated and the results were compared amongst them, as well as, with those of ages of 3;6-4;5.

According to the results, the average of each group appeared to be increasing in proportion to the children's age. The statistically significant difference, which came up, suggests that it was a result of the expected linguistic development of every child and not of random factors.

It is fair to say that this dissertation reaches the conclusion that the Greek translation of the specific test could be an invaluable assistance to the evaluation of the linguistic evolution. Nonetheless, further researches should be conducted, so as to eliminate the limitations which arose during this research.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	07
<i>Γλώσσα – Επικοινωνία</i>	07
<i>Διαστάσεις της γλώσσας</i>	07
<i>Γλωσσική Διαταραχή</i>	08

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: Περιγραφή του PLS 4 και ανάλυση της φυσιολογικής ανάπτυξης

1.1 Περιγραφή του PLS 4	12
1.2 Σύγκριση PLS 3 – PLS 4	13
1.3 Προηγούμενες έρευνες για το PLS 4	14
1.4 Φυσιολογική γλωσσική ανάπτυξη	15
1.4.1 Φυσιολογική ανάπτυξη παιδιών ηλικίας 4;0-5;0.....	15
1.4.2 Φυσιολογική ανάπτυξη παιδιών ηλικίας 5;0-5;11.....	19

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: Μεθοδολογία

2.1 Ερευνητικός σχεδιασμός	23
2.2 Δείγμα	23
2.3 Υλικό χορήγησης του τεστ	25
2.4 Τομείς που εξετάζει το PLS 4	27
2.4.1 Ηλικίες 4;6-4;11.....	27
2.4.2 Ηλικίες 5;0-5;11.....	28
2.5 Μετάφραση του PLS 4 και πιλοτική έρευνα	29
2.5.1 Ελληνική μετάφραση του PLS 4.....	29
2.5.2 Πιλοτική έρευνα.....	30

2.6	
Διαδικασία.....	33
2.6.1. Διαδικασία συλλογής δεδομένων.....	33
2.6.2 Διαδικασία μέτρησης.....	34
2.7 Ποσοτική ανάλυση των αποτελεσμάτων.....	36

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: Αποτελέσματα

3.1 Αποτελέσματα βαθμολογιών.....	37
3.2	Μέσοι
Όροι.....	39
3.3 Ηλικιακά «ταβάνια» που βρέθηκαν κατά τη χορήγηση του τεστ.....	44
3.4 Συνολικά αποτελέσματα επιτυχίας των παιδιών στις δυο κατηγορίες...46	
3.5 ANOVA Test.....	47

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4: Συζήτηση αποτελεσμάτων

4.1 Σύγκριση αρχικών βαθμών ανά ηλικιακή ομάδα.....	49
4.2 Σχολιασμός ευκολότερων και δυσκολότερων δραστηριοτήτων.....	50
4.3 Κριτική του PLS	
4.....	53
4.4	
Περιορισμοί.....	55
4.4.1 Αριθμός των συμμετεχόντων.....	55
4.4.2 Περιοχές συλλογής δείγματος.....	56
4.4.3 Συλλογή των συμμετεχόντων.....	56
4.4.4 Κοινωνικό – πολιτισμική ανάλυση.....	56
4.4.5 Χώρος διεξαγωγής της έρευνας.....	57
4.5 Συστάσεις για περαιτέρω έρευνα.....	57

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	59
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	63
Παράρτημα	
I.....	64
Παράρτημα II.....	66
Παράρτημα III.....	68
Παράρτημα IV.....	69
Παράρτημα V.....	87
Παράρτημα VI.....	89
Παράρτημα	
VII.....	92
Παράρτημα VIII.....	96
Παράρτημα IX.....	98
Παράρτημα X.....	99

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Γλώσσα – Επικοινωνία

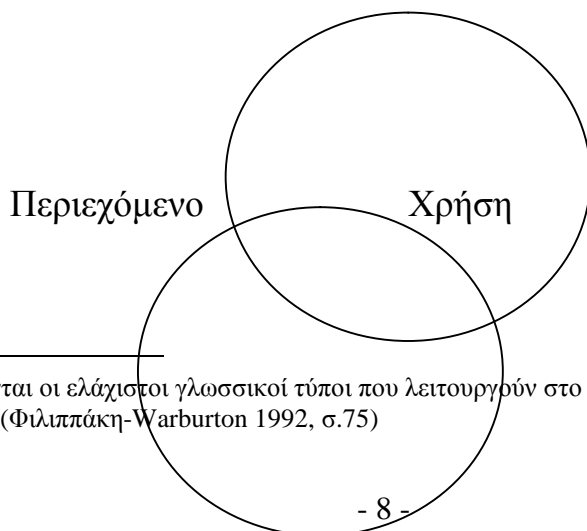
“Γλώσσα είναι το σύστημα ήχων και εννοιών που χρησιμοποιούμε σε κάθε γλωσσική κοινότητα για να επικοινωνήσουμε.” (Κατή, 2000, σ.24). Η γλώσσα είναι ένας μηχανισμός, ο οποίος δεν βασίζεται σε ένα κατάλογο αντιστοίχισης ήχων – εννοιών, αλλά περιλαμβάνει πλήθος εκφράσεων, βασισμένων στη συστηματική χρήση των ήχων (Κατή, 2000).

Σύμφωνα με τον Saussure, η γλώσσα διακρίνεται σε λόγο (langue) και ομιλία (parole). Λόγος είναι ένα κοινό και αφηρημένο γλωσσικό σύστημα που επιτρέπει την επικοινωνία των μελών μιας κοινότητας και προϋποθέτει τη συμβολική διαμόρφωση ιδεών, σκέψεων και συναισθημάτων σύμφωνα με σημασιολογικούς και γραμματικούς κανόνες. Ομιλία, είναι η χρήση αυτού του συστήματος, μέσω της φωνητικής έκφρασης συστηματοποιημένων ήχων που έχουν νόημα, με μορφή ηχητικών συνδυασμών και λέξεων (Φιλιππάκη-Warburton, 1992, Lyons, 1999, Κατή, 2000, Fundudis, 2001).

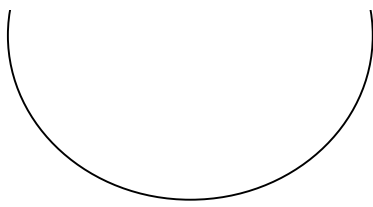
Διαστάσεις της γλώσσας

Το γλωσσικό σύστημα οργανώνεται σε διάφορα επίπεδα· τη φωνολογία, τη γραμματική που αναφέρεται στη μορφολογία και στη σύνταξη, τη σημασιολογία και τη πραγματολογία (Bishop & Mogford, 2000, Κατή, 2000). Ο όρος φωνολογία αναφέρεται στην οργάνωση και στη λειτουργία των γλωσσικών ήχων (φθόγγων) για τη σωστή γλωσσική χρήση. Η μορφολογία σχετίζεται με την εσωτερική μορφή της λέξης (τα μορφήματα¹), δηλαδή τις μονάδες του συντακτικού επιπέδου που είναι φορείς έννοιας. Η σύνταξη αναφέρεται στον τρόπο ή στους κανόνες που συνδυάζονται οι λέξεις μέσα σε προτάσεις. Η σημασιολογία συμπεριλαμβάνει τη γνώση της σημασίας των λέξεων και των προτάσεων και η πραγματολογία σχετίζεται με τον τρόπο που το γλωσσικό ή το εξωγλωσσικό περιβάλλον επηρεάζει τη σημασία μιας πρότασης (Φιλιππάκη-Warburton, 1992, Lyons 1999, Κατή, 2000).

Οι Bloom & Lahey (1978), προτείνουν ένα διαφορετικό τρόπο οργάνωσης του γλωσσικού συστήματος, σύμφωνα με τον οποίο τα παραπάνω επίπεδα ομαδοποιούνται σε τρεις διαστάσεις: τη μορφή, το περιεχόμενο και τη χρήση (σχήμα 1). Στη μορφή περιέχεται η φωνολογία, η μορφολογία και η σύνταξη, στο περιεχόμενο περιλαμβάνεται η σημασιολογία και στη χρήση περιλαμβάνεται η πραγματολογία. Στο σημείο αυτό πρέπει να αναφερθεί, ότι οι παραπάνω τρεις διαστάσεις δεν είναι ανεξάρτητες, αλλά αλληλεπιδρούν και λειτουργούν συμπληρωματικά, ορίζοντας με αυτό τον τρόπο τη γλωσσική ικανότητα ενός ατόμου.

¹ Μορφήματα λέγονται οι ελάχιστοι γλωσσικοί τύποι που λειτουργούν στο συντακτικό επίπεδο με σταθερή μορφή και έννοια (Φιλιππάκη-Warburton 1992, σ.75)

Μορφή

Σχήμα 1 (Bloom & Lahey, 1978)

Γλωσσική Διαταραχή

Από τα παραπάνω προκύπτει, ότι αν κάποια από τα προαναφερθέντα επίπεδα είναι ελλιπή, τότε επηρεάζεται η γλωσσική ικανότητα του ατόμου και ως εκ τούτου το άτομο παρουσιάζει γλωσσική διαταραχή. Σύμφωνα με την Καμπανάρου (2007), “η γλωσσική διαταραχή περιγράφει την κατάσταση εκείνη, κατά την οποία παρουσιάζονται προβλήματα στη χρήση του γλωσσικού συστήματος, είτε στο σύνολό του, είτε σε κάποιο ή κάποια επιμέρους στοιχεία που το αποτελούν” (σ.142).

Πιο συγκεκριμένα, όταν παρουσιάζονται δυσκολίες στα επίπεδα του γλωσσικού συστήματος, εμφανίζονται ελλείμματα που αντικατοπτρίζονται στο προφορικό ή αντιληπτικό λόγο. Επομένως, ένα παιδί μπορεί να μιλά χρησιμοποιώντας απλές λέξεις και φράσεις, με απλή σύνταξη και γραμματική ή μπορεί να δυσκολεύεται στη σωστή χρήση των χρόνων των ρημάτων και των αντωνυμιών. Επιπλέον, είναι δυνατό να παραλείπει λέξεις ή καταλήξεις, να χρησιμοποιεί λανθασμένο ή περιορισμένο λεξιλόγιο, να μη γίνεται κατανοητό, να μην έχει καλή ακουστική αντίληψη και να παρουσιάζει διαταραχές στη φωνολογική ενημερότητα (Πολυχρονοπούλου, 2001).

Επομένως, λόγω των παραπάνω και περισσότερων δυσκολιών που ενδέχεται να προκύψουν κατά τη διαταραχή του γλωσσικού συστήματος, είναι απαραίτητη η πλήρης αξιολόγηση αυτού με σταθμισμένα και αξιόπιστα μέσα. Στο εξωτερικό υπάρχει πληθώρα σταθμισμένων τεστ που εξετάζουν τη γλωσσική κατανόηση και έκφραση, εκ των οποίων μερικά έχουν μεταφραστεί

και στα ελληνικά. Ενδεικτικά αναφέρονται το Peabody Picture Vocabulary Test (PPVT), που εξετάζει τη κατανόηση λεξιλογίου σε μονολεκτικό επίπεδο, το Reynell Development Language Scales, που εξετάζει την κατανόηση σημασιολογίας και σύνταξης, το Clinical Evaluation of Language Function (CELF), που αξιολογεί την κατανόηση και έκφραση της σημασιολογίας, σύνταξης, φωνολογίας, το Test of receptive grammar (TROG), που εξετάζει την κατανόηση της γραμματικής και το Boehm Test of Basic Concepts, που εξετάζει την κατανόηση βασικών προσχολικών εννοιών στη σημασιολογία (Καμπανάρου, 2007). Ωστόσο, υπάρχουν κάποια σταθμισμένα τεστ στην ελληνική γλώσσα, όπως το Αθηνά τεστ, που αξιολογεί δυσκολίες μάθησης σε παιδιά ηλικίας 5 έως 8 ετών, το Μέταφον που αξιολογεί τη φωνολογική ενημερότητα παιδιών ηλικίας 3;10 έως 7 ετών, και η Δοκιμασία φωνητικής και φωνολογικής εξέλιξης που εξετάζει τη φωνολογική ανάπτυξη και την άρθρωση. Τέλος, πραγματοποιήθηκε πρόσφατα, από τους Βογινδρούκα Ι., Πρωτόπαπα Α. και Σιδερίδη Γ., η στάθμιση στην ελληνική γλώσσα του Word Finding Vocabulary Test (Renfrew), με ελληνικό τίτλο *Δοκιμασία εκφραστικού λεξιλογίου*, το οποίο ελέγχει το επίπεδο εκφραστικού λεξιλογίου σε παιδιά ηλικίας από 4 έως 8 ετών (Βογινδρούκας, Πρωτόπαπας, & Σιδερίδης, 2008).

Από τα παραπάνω γίνεται εμφανές, ότι είναι απαραίτητη η δημιουργία σταθμισμένων τεστ στα ελληνικά, που να αξιολογούν την ακουστική κατανόηση και την εκφραστική επικοινωνία παιδιών βρεφικής και προσχολικής ηλικίας. Σκοπός της παρούσας πτυχιακής εργασίας, λοιπόν, είναι η πιλοτική αξιολόγηση των ικανοτήτων κατανόησης και παραγωγής λόγου σε Ελληνόπουλα ηλικίας 4;6-5;11 ετών χρησιμοποιώντας το Preschool Language Scale 4 (PLS 4), προκειμένου να γίνει μία προσπάθεια στάθμισης ενός τεστ στα ελληνικά, που θα διευκολύνει τους επαγγελματίες στην αναγνώριση και διάγνωση γλωσσικών διαταραχών σε παιδιά βρεφικής έως πρώτης σχολικής ηλικίας.

Πιο συγκεκριμένα, η δομή της παρούσας πτυχιακής εργασίας αποτελείται από την περίληψη, όπου γίνεται μία σύντομη αναφορά στα κυριότερα μέρη της έρευνας, την εισαγωγή, όπου εντάχθηκε το θέμα σε ένα ευρύτερο θεωρητικό πλαίσιο και έγινε εμφανής η ανάγκη διεξαγωγής της συγκεκριμένης έρευνας και το κυρίως μέρος της εργασίας που αποτελείται από τα εξής κεφάλαια. Το πρώτο κεφάλαιο περιλαμβάνει τη περιγραφή του PLS 4 και την σύγκρισή του με την προηγούμενη έκδοση (PLS 3), τη θεωρητική προσέγγιση της φυσιολογικής ανάπτυξης του γλωσσικού συστήματος σε παιδιά ηλικίας 4;6 έως 5;11 αλλά και την ανάλυση της αξιολόγησης των επιμέρους επιπέδων μέσω της χορήγησης του PLS 4. Το δεύτερο κεφάλαιο αναφέρεται στη μεθοδολογία που ακολουθήθηκε κατά την πιλοτική αξιολόγηση. Η μεθοδολογία περιλαμβάνει τη διαδικασία μετάφρασης και προσαρμογής του τεστ από την αγγλική γλώσσα στην ελληνική και τη διαδικασία συλλογής του δείγματος, τον εξοπλισμό και τον τρόπο διεξαγωγής του. Στο τρίτο κεφάλαιο παρουσιάζεται η στατιστική ανάλυση των αποτελεσμάτων και οι πίνακες αυτών. Στο τέταρτο κεφάλαιο αναλύονται τα αποτελέσματα, γίνεται συγκριτική μελέτη αυτών και αναφέρονται περιορισμοί και συστάσεις για περαιτέρω έρευνα. Τέλος, στο παράρτημα παρατίθενται οι αναλυτικοί πίνακες των αποτελεσμάτων, η ανεπίσημη φόρμα καταγραφής των αποτελεσμάτων, η βεβαίωση άδειας εισόδου στα νηπιαγωγεία, καθώς και η βεβαίωση συναίνεσης των γονέων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1

Περιγραφή του PLS 4 και ανάλυση της φυσιολογικής ανάπτυξης

1.1 Περιγραφή του PLS 4

Το PLS 4 UK² είναι ένα διαγνωστικό εργαλείο, το οποίο εξετάζει παιδιά ηλικίας 0 μηνών έως 6;5 ετών, με σκοπό να εντοπίζει αυτά που έχουν γλωσσική διαταραχή ή καθυστέρηση. Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί, ότι το αρχικό PLS 4 της Αμερικής αξιολογούσε παιδιά μέχρι την ηλικία 6;11. Ωστόσο, κατά την στάθμιση του αγγλικού τεστ, αφαιρέθηκε το τελευταίο εξάμηνο 6;6- 6;11, καθώς εμφανίστηκαν μειωμένα σκορ σε αυτά τα παιδιά και σταματούσε η χορήγηση του τεστ πριν την ολοκλήρωση των ερωτήσεων αυτής της ηλικίας (Zimmerman, Steiner, & Pond, 2008).

Το PLS 4 χωρίζεται σε δύο μέρη· την ακουστική κατανόηση και την εκφραστική επικοινωνία. Η ακουστική κατανόηση αναφέρεται στην ικανότητα του παιδιού να κατανοεί το λόγο. Συγκεκριμένα, οι δραστηριότητες που αναφέρονται σε βρέφη και παιδιά μέχρι 2 χρονών αξιολογούν ικανότητες που

² Το αρχικό PLS 4 δημιουργήθηκε και σταθμίστηκε στην Αμερική, όμως η παρούσα πτυχιακή εργασία βασίζεται στο σταθμισμένο PLS 4 της Αγγλίας και κάθε φορά που αναφερόμαστε σε αυτό, εννοούμε το PLS 4 UK

αποτελούν ενδείξεις για τη φυσιολογική γλωσσική ανάπτυξη. Οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην προσχολική ηλικία, αξιολογούν την κατανόηση βασικού λεξιλογίου, εννοιών και γραμματικής και οι δραστηριότητες που αναφέρονται στις ηλικίες 5-6 ετών, επικεντρώνονται στην κατανόηση σύνθετων προτάσεων, συγκρίσεων και εξαγωγής συμπερασμάτων.

Η εκφραστική επικοινωνία αναφέρεται στην ικανότητα του παιδιού να επικοινωνεί με τους άλλους. Αναλυτικά, οι δραστηριότητες που αναφέρονται σε βρέφη και παιδιά μέχρι 2 χρονών αξιολογούν τις ικανότητες του παιδιού για παραγωγή ήχων και πρόθεση επικοινωνίας. Οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην προσχολική ηλικία αξιολογούν την κατονομασία απλών αντικειμένων, την χρήση και περιγραφή αντικειμένων, την έκφραση ποσοτικών εννοιών, προθέσεων και σωστών γραμματικά εκφράσεων. Τέλος, οι δραστηριότητες που αναφέρονται στις ηλικίες 5-6 ετών, επικεντρώνονται στην αξιολόγηση προμαθησιακών ικανοτήτων, όπως είναι η φωνολογική ενημερότητα, η διήγηση και αναδιήγηση μικρών ιστοριών με αλληλουχία και συνοχή και η ικανότητα να ορίζει λέξεις (Zimmerman, Steiner, & Pond, 2008).

1.2 Σύγκριση PLS 3 – PLS 4

Η αναβάθμιση του PLS 3 σε PLS 4 πραγματοποιήθηκε καθώς οι δοκιμασίες που περιελάμβανε σταμάτησαν να καλύπτουν την πολιτισμική εξέλιξη και γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών. Πιο συγκεκριμένα, η μετάβαση σε νέες γενιές, οι αλλαγές στην αγγλική κυβέρνηση, οι αλλαγές στις κλινικές ανάγκες και καινούργιες έρευνες για καλύτερους τρόπους αξιολόγησης, δημιούργησαν την ανάγκη για αναβάθμιση του τεστ καθώς άλλαξαν οι απαιτήσεις των κλινικών κατά την αξιολόγηση. Επιπρόσθετα, σε έρευνες που πραγματοποιήθηκαν σχετικά με την αξιολόγηση του PLS 3, βρέθηκε ότι οι εξεταστές πρότειναν αλλαγές και προσθήκες σε δραστηριότητες, οι οποίες θα

καθιστούσαν το τεστ πιο χρήσιμο για την ανίχνευση σοβαρών γλωσσικών διαταραχών (Zimmerman, Steiner, & Pond, 2008).

Επίσης, η αναβάθμιση του PLS 3 στηρίχτηκε και στην αλλαγή του πληθυσμού, λόγω της αύξησης των παιδιών που ανήκουν σε μειονότητες (2% διαφορά από το 1991), γεγονός που φάνηκε καθαρά στο καινούργιο δείγμα του 2001. Ακόμα, στόχος της αναβαθμισμένης έκδοσης του PLS ήταν να βελτιώσει τις ψυχομετρικές παραμέτρους, καθώς το μέγεθος του δείγματος, η αξιοπιστία και η εγκυρότητα του PLS 3 είχαν αμφισβητηθεί από τη βιβλιογραφία. Επιπλέον, όλες οι δοκιμασίες επανεξετάστηκαν για τυχόν προκαταλήψεις που αφορούν την εθνικότητα, το φύλο, την περιοχή καταγωγής και το κοινωνικοοικονομικό επίπεδο. Επιπρόσθετα, συμπεριελήφθησαν περισσότερες δραστηριότητες – 62 δοκιμασίες στην ακουστική κατανόηση και 68 στην εκφραστική επικοινωνία, σε αντίθεση με το PLS 3 που είχε 48 στην κάθε μία κατηγορία – και συγκεκριμένα καινούργιες δοκιμασίες προστέθηκαν με καλύτερη διαβάθμιση των επιπέδων δυσκολίας, προκειμένου να είναι πιο αντικειμενικά τα αποτελέσματα. Τέλος, στις μικρότερες ηλικίες (0 – 1 έτος) όπου η ανάπτυξη είναι πιο γρήγορη, το PLS 4 τις χωρίζει ανά τρίμηνο σε αντίθεση με το PLS 3 που τις χωρίζει ανά εξάμηνο (Hayward et al., 2008, Zimmerman, Steiner, & Pond, 2008).

1.3 Προηγούμενες έρευνες για το PLS 4

Σύμφωνα με προηγούμενες έρευνες που έχουν πραγματοποιηθεί, προκειμένου να αξιολογήσουν την αξιοπιστία, την εγκυρότητα και τη χρησιμότητα του PLS 4, διαπιστώθηκε ότι αυτό είναι προσεκτικά σχεδιασμένο εργαλείο, το οποίο πληροί τα βασικά ποιοτικά κριτήρια και οι χρήστες μπορούν να εμπιστευθούν την ακρίβεια των αποτελεσμάτων του όσον αφορά στις γλωσσικές ικανότητες των παιδιών (Suen, 2002). Πιο συγκεκριμένα, σύμφωνα με την έρευνα της Andersson (2005) και της Friberg (2010) το PLS 4 πληρούσε

πολλά σημαντικά κριτήρια, όπως ότι το μέγεθος του δείγματος ήταν επαρκή, ότι υπήρχε αξιοπιστία των αποτελεσμάτων κατά την επαναξιολόγηση, ότι η διαδικασία χορήγησης ήταν επαρκώς αναλυμένη και ότι διέθετε αποδεδειγμένα στοιχεία εγκυρότητας. Τέλος, με βάση την έρευνα των Huaqing Qi & Marley (2009) διαπιστώθηκε ότι το PLS 4 μπορούσε να χορηγηθεί και σε αγγλόφωνα παιδιά ισπανικής καταγωγής, καθώς δεν είναι πολιτισμικά κατευθυνόμενο τεστ και δεν απευθύνεται αποκλειστικά στην αγγλική κουλτούρα.

1.4 Φυσιολογική γλωσσική ανάπτυξη

Όπως αναφέρθηκε παραπάνω, το PLS 4 εξετάζει την ακουστική κατανόηση και την εκφραστική επικοινωνία μέσω διαφόρων δοκιμασιών, που αντιστοιχούν σε υποκατηγορίες του γλωσσικού συστήματος. Πιο συγκεκριμένα, στις ηλικίες 4;6 – 5;11 αξιολογούνται η σημασιολογία, μέσω του λεξιλογίου, των ποιοτικών – ποσοτικών εννοιών και της χρονικής αλληλουχίας, η δομή της γλώσσας μέσω της σύνταξης και της μορφολογίας, η φωνολογική ενημερότητα και οι συνδυαστικές γλωσσικές ικανότητες (integrative language skills). Στην συνέχεια, θα αναλυθεί η φυσιολογική ανάπτυξη των ηλικιών που προαναφέρθηκαν.

1.4.1 Φυσιολογική ανάπτυξη παιδιών ηλικίας 4;0-5;0

Στο τομέα της σημασιολογίας ένα παιδί ηλικίας 4;0-5;0 κατανοεί λεξιλόγιο περίπου 2800 λέξεων και παράγει περίπου 900 έως 2000 λέξεις και συγκεκριμένα ρήματα, ουσιαστικά, επίθετα, αντωνυμίες και προσδιορισμούς (Owens, 2001, McAfee, 2004, Krapp & Wilson, 2005, Καμπανάρου, 2007). Όπως υποστηρίζουν οι Δράκος (1999) και Owens (2001), κατά τη φυσιολογική γλωσσική ανάπτυξη, η κατανόηση προηγείται της έκφρασης, γι' αυτό το λόγο

το λεξιλόγιο κατανόησης είναι μεγαλύτερο από αυτό της έκφρασης. Όσον αφορά στην ανάπτυξη των χρονικών εννοιών, το παιδί 4 ετών δεν έχει ακόμα κατακτήσει επαρκώς τις χρονικές έννοιες “πριν-μετά”, γι' αυτό ερμηνεύει προτάσεις που διαφοροποιούνται μόνο ως προς αυτές τις δύο λέξεις, ως ίδιες (Owens, 2001). Ωστόσο, πλησιάζοντας στα 5, το παιδί διαμορφώνει την ικανότητα ανάπτυξης διαδοχικών σειρών στην αναπαράσταση του χρόνου βάσει των σχέσεων κι επομένως αρχίζει να έχει καλή χρονική αίσθηση και να κατανοεί χρονικές έννοιες όπως το “πριν – μετά” (Sheridan, 1975, Κουτσουβάνου, 2000, Owens, 2001).

Εκτός από την ανάπτυξη των χρονικών εννοιών, σε αυτή την ηλικία τα παιδιά κατακτούν και τις ποιοτικές έννοιες ξεκινώντας με τα επίθετα “μικρό-μεγάλο”, καθώς ορίζονται μόνο από το χαρακτηριστικό του μεγέθους και συνεχίζουν με τα ζεύγη “μακρύ-κοντό” και “ψηλό-κοντό”, τα οποία ορίζονται όχι μόνο από το χαρακτηριστικό του μεγέθους αλλά και του μήκους ή ύψους (Κατή, 2000, Owens, 2001). Επιπλέον, στα 4 χρόνια του ένα παιδί κατανοεί και χρησιμοποιεί σωστά ακόμα και τους πιο σύνθετους τοπικούς προσδιορισμούς και συγκεκριμένα τους προσδιορισμούς “πάνω από”, “κάτω από”, “δίπλα σε” και “ανάμεσα” (Owens, 2001). Επίσης, ένα παιδί 4 χρονών έχει κατακτήσει την χρήση των αντικειμένων και είναι ικανό να απαντάει εύστοχα σε ερωτήσεις τύπου “Τι κάνω με το...” αλλά και αντίστροφα “Με τι (π.χ) γράφω;” (McAfee, 1998, Καμπανάρου, 2007). Τέλος, στην ηλικία των 5 τα παιδιά είναι ικανά να χρησιμοποιούν περιγραφικές λέξεις και κατά κύριο λόγο επίθετα, προκειμένου να περιγράψουν αντικείμενα (Krapp & Wilson, 2005). Σύμφωνα με την Κατή (2000) και τον Owens (2001), οι επιθετικοί προσδιορισμοί που αναμένεται να χρησιμοποιούν τα παιδιά είναι βασισμένοι στο μέγεθος.

Στον τομέα της δομής της γλώσσας, ο οποίος περιλαμβάνει την σύνταξη και την μορφολογία, το παιδί μετά από την ηλικία των 4, όσον αφορά στη σύνταξη, κατανοεί σύνθετες προτάσεις 2-3 βημάτων και προτάσεις που

περιέχουν ουσιαστικά με δύο επιθετικούς προσδιορισμούς (McAfee, 1998). Επίσης, σε αυτή την ηλικία, τα παιδιά παράγουν ολοκληρωμένες προτάσεις 4 μέχρι 8 λέξεων δίνοντας πολλές πληροφορίες, η σύνταξή τους γίνεται πιο σύνθετη και κάνουν καλή χρήση των καταφατικών, αρνητικών, ερωτηματικών προτάσεων και της προστακτικής. Ακόμα, τα παιδιά μέχρι να φτάσουν τα 5 έτη, βελτιώνουν τη χρήση δευτερευουσών προτάσεων που συνδέονται με συνδέσμους, όπως “και, αλλά, αν” (McAfee, 1998, Owens, 2001).

Επιπλέον, τα παιδιά αυτής της ηλικίας είναι ικανά να επαναλαμβάνουν σύνθετες προτάσεις, γεγονός που εξαρτάται από την ανάπτυξή τους στην γραμματική, η οποία είναι σχεδόν ολοκληρωμένη και εφάμιλλη των ενηλίκων (Sheridan, 1975, Devescovi & Caselli, 2007). Σύμφωνα με τους Devescovi & Caselli (2007) , οι οποίοι πραγματοποίησαν μια έρευνα που αφορούσε την επανάληψη προτάσεων σε παιδιά ηλικία 2 έως 4 χρονών, διαπιστώνεται ότι η ικανότητα ακριβούς επανάληψης προτάσεων συνδέεται άμεσα με το γραμματικό επίπεδο που επιδεικνύει το παιδί στον αυθόρμητο λόγο.

Όσον αφορά στη μορφολογία, παρότι είναι ένας τομέας που αναπτύσσεται από τους τελευταίους στα παιδιά, στις γλώσσες οι οποίες είναι πλούσιες σε μορφήματα, όπως είναι η ελληνική, τα παιδιά αναπτύσσουν αρκετά νωρίς τη μορφολογία, καθώς η παραγωγή λέξεων χωρίς τα γραμματικά μορφήματα θα ήταν αφύσικη. Παρόλα αυτά, σε μικρή ηλικία τα παιδιά δεν είναι σε θέση να κατανοήσουν και να εξηγήσουν πλήρως τα μορφολογικά φαινόμενα που χρησιμοποιούν και γι' αυτό θεωρείται ότι κάποια τα παράγουν από μνήμης (Κατή, 2000).

Σχετικά με τα παιδιά που βρίσκονται περίπου στην ηλικία των 5, θεωρούνται ικανά να κατανοήσουν παραγωγικές καταλήξεις ουσιαστικών (π.χ τύμπανο – τυμπανιστής) και λίγο αργότερα, να παράξουν και τα ίδια ουσιαστικά τα οποία προκύπτουν από ρήματα, χρησιμοποιώντας σωστές καταλήξεις (π.χ

ζωγραφίζει - ζωγράφος) (Owens, 2001). Επίσης, στην ηλικία των 4 τα παιδιά αντιλαμβάνονται πλέον την έννοια του παρελθόντος και είναι ικανά να σχηματίζουν σωστά τους ομαλούς παρελθοντικούς χρόνους των ρημάτων (Sheridan, 1975, Παπαδόπουλος, 1993, McAfee, 2004). Τέλος, τα παιδιά ηλικίας 4 με 5 ετών, αφού έχουν ήδη αναπτύξει τη χρήση των λέξεων περιεχομένου (ουσιαστικά, ρήματα, επίθετα κτλ) κατά το στάδιο του τηλεγραφικού λόγου (2-3 ετών), έχουν προσθέσει στο λόγο τους και τις λειτουργικές λέξεις (άρθρα, σύνδεσμοι κτλ), καθώς επίσης κάνουν σωστή χρήση των καταλήξεων των ρημάτων, ώστε να υπάρχει συμφωνία ρήματος – υποκειμένου (Παρασκευόπουλος, 1983, Δράκος, 1999, Κατή, 2000).

Ο τομέας των συνδυαστικών γλωσσικών ικανοτήτων δεν είναι ένας ξεχωριστός τομέας του γλωσσικού συστήματος, αλλά ένας συνδυασμός γλωσσικών και γνωστικών ικανοτήτων. Συγκεκριμένα, ένα παιδί για να θεωρηθεί ότι αναπτύσσει συνδυαστικές γλωσσικές ικανότητες, πρέπει να έχει την ικανότητα να κάνει σημασιολογικές συσχετίσεις και να συνδυάζει την γραμματική με την σημασιολογία. Αναλυτικά, παιδιά με αναπτυγμένες συνδυαστικές γλωσσικές ικανότητες και κριτική σκέψη, μπορούν να εντοπίζουν και να προσδιορίζουν τα ουσιώδη χαρακτηριστικά των πραγμάτων, να συγκρίνουν και να βρίσκουν ομοιότητες και διαφορές, να περιγράφουν το ίδιο πράγμα ή γεγονός με διαφορετικούς τρόπους, να διαφοροποιούν και να ταξινομούν πράγματα και γεγονότα σε μια διάσταση ή σχέση (Κολιάδης, 2002).

Από την ηλικία των 3 τα παιδιά ξεκινούν να απαντούν σε ερωτήσεις “ποιος, που, τι” κι αργότερα σε ερωτήσεις “πότε”, δεδομένου ότι έχουν αναπτύξει τις χρονικές έννοιες. Περίπου στην ηλικία των 5, τα παιδιά απαντούν και σε ερωτήσεις “πως, γιατί” δίνοντας μία εξήγηση, καθώς και απαντούν σε ερωτήσεις που αφορούν μια ιστορία που έχουν ακούσει (McAfee, 1998, Owens, 2001). Τέλος, τα παιδιά ηλικίας 5 ετών έχουν την ικανότητα, σε προμαθηματικό επίπεδο, να ομαδοποιούν αντικείμενα χρησιμοποιώντας ένα

κριτήριο. Κατ' επέκταση σαν σύνθετη γλωσσική ικανότητα, τα παιδιά μπορούν να ομαδοποιούν τις έννοιες σε κατηγορίες, καθώς και να ονομάζουν τις κατηγορίες αυτές, γεγονός που επιδεικνύει πιο ανεπτυγμένες διαδικασίες επεξεργασίας και αποθήκευσης πληροφοριών (Πανοπούλου – Μαράτου, 2000, Owens, 2001).

1.4.2 Φυσιολογική ανάπτυξη παιδιών ηλικίας 5;0-5;11

Στον τομέα της σημασιολογίας, ένα παιδί ηλικίας 5;0-5;11, έχει κατανόηση λεξιλογίου περίπου 13000 λέξεις και αυξάνεται η παραγωγή, εμπλουτίζοντας το λεξιλόγιο με τις περισσότερες εννοιολογικές κατηγορίες, έως 2600 λέξεις (McAfee, 1998, Owens, 2001). Όπως πιο συγκεκριμένα αναφέρεται στον Παρασκευόπουλο (1983), το παιδί από τα τρία και μετά προσθέτει άνω των 50 λέξεων κάθε μήνα.

Αναλυτικά, όσον αφορά στις χρονικές έννοιες, το παιδί αυτής της ηλικίας κατανοεί πλέον τις έννοιες “πριν -μετά” και βελτιώνει την αντίληψή του ως προς την έννοια του χρόνου, προσθέτοντας στο λεξιλόγιό του τις λέξεις “σήμερα, αύριο, χθες, πρωί, απόγευμα, βράδυ” (Owens, 2001). Επίσης, είναι ικανό να κατανοεί την διαδοχική έννοια του χρόνου και τις χρονικές αλληλουχίες, κι επομένως να μπορεί να διακρίνει ανάμεσα στις έννοιες “πρώτο – τελευταίο” και να βάζει σε σωστή χρονική σειρά μία ιστορία (Κουτσουβάνου, 2000). Ακόμα, αυτή την ηλικιακή περίοδο, εμπλουτίζουν τις αντίθετες έννοιες (Καμπανάρου, 2007).

Επιπλέον, τα παιδιά αυτής της ηλικιακής περιόδου έχουν ήδη κατακτήσει τις βασικές έννοιες του σώματος, οι οποίες όπως αναφέρεται στην Καμπανάρου (2007) κατακτώνται στην ηλικία 2;0-3;6. Ωστόσο, στο PLS 4, εξετάζονται πιο λεπτομερείς έννοιες του σώματος, όπως μέτωπο, βλεφαρίδες,

καρπός και αγκώνας, γι' αυτό ελέγχονται σε παιδιά μεγαλύτερης ηλικιακής ομάδας. Η ανάπτυξη των ποσοτικών εννοιών στα παιδιά ηλικίας 5;0-6;0, φαίνεται στην ικανότητα τους να μετρούν περίπου ως το 30, χωρίς να έχουν ακόμα την ακριβή αντίληψη του αριθμού (McAfee, 1998, Πανόπουλου – Μαράτου, 2000, Owens, 2001). Ακόμα, τα παιδιά, σύμφωνα με τον Piaget, αναπτύσσουν την ικανότητα της λογικής των συνόλων, σύμφωνα με την οποία μπορούν να φτιάχνουν κατηγορίες αντικειμένων με βάση ένα ή δύο χαρακτηριστικά, και δομούν διαισθητικά την έννοια της σειροθέτησης (πχ από το μεγαλύτερο στο μικρότερο), χωρίς να συνειδητοποιούν απόλυτα και να μπορούν να εξηγήσουν, τη διαδικασία που ακολουθούν (Παρασκευόπουλος, 1983, Βοσνιάδου, 1999, Πανοπούλου – Μαράτου, 2000). Επιπλέον, τα παιδιά σε αυτή την ηλικία, κατανοούν τις έννοιες “μισό – ολόκληρο” και αναγνωρίζουν τη σχέση ανάμεσα στα μέρη ενός αντικειμένου και στην ολότητα αυτού (Owens, 2001).

Όσον αφορά στη γραμματική δομή του γλωσσικού συστήματος, ένα παιδί ηλικίας 5;0-5;11, έχει αναπτύξει όλους τους βασικούς κανόνες σύνταξης και μορφολογίας, όμως χωρίς να έχει πλήρη συνείδηση αυτών ή να μπορεί να τους περιγράψει (Παρασκευόπουλος, 1983). Συγκεκριμένα, παράγουν σύνθετες και γραμματικά σωστές προτάσεις – σύμφωνα με τον Owens (2001) έχουν κατακτήσει το 90% των γραμματικών κανόνων – που περιέχουν πολλές πληροφορίες, κάνοντας πλέον σπάνια μορφολογικά ή συντακτικά λάθη, τα οποία περιορίζονται σε κάποιες ανώμαλες συντακτικές και μορφολογικές δομές (ανώμαλοι πληθυντικοί, ανώμαλοι παρελθοντικοί χρόνοι κτλ) (McAfee, 1998, Luinge et al., 2006, Καμπανάρου, 2007). Επιπρόσθετα, βελτιώνεται η ικανότητα του παιδιού να κατανοεί προτάσεις και να εκτελεί πολυπλοκότερες εντολές, τριών και πάνω βημάτων (Owens, 2001, McAfee, 2004). Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί, ότι τα παιδιά προσχολικής ηλικίας είναι ικανά να σχηματίζουν γραμματικά σωστά και με νόημα ερωτήσεις, δεξιότητα η οποία

εμπλέκει γραμματικές και σημασιολογικές γνώσεις, αλλά και πραγματολογικές ικανότητες (Owens, 2001, Luinge et al., 2006).

Σε αυτή την ηλικία, τα παιδιά ξεκινούν να αντιλαμβάνονται την έννοια της παθητικής φωνής, όμως αναμένεται να γίνονται ακόμα λάθη λόγω του ότι επικεντρώνονται στο πρώτο πρόσωπο που υπάρχει στην πρόταση και όχι στον παθητικό τύπο του ρήματος ή είναι προκατειλημμένα με συγκεκριμένα πρόσωπα που εκτελούν συγκεκριμένες ενέργειες (Bishop & Mogford, 2000). Για παράδειγμα, στην πρόταση “ο παππούς φιλήθηκε από το μωρό”, το παιδί ενδέχεται να επικεντρωθεί στη λέξη παππούς και να θεωρεί ότι αυτός εκτελεί την ενέργεια, είτε επειδή η λέξη “παππούς” είναι το πρώτο πρόσωπο που εμφανίζεται στην πρόταση είτε επειδή είναι πιο λογικό για το παιδί ο παππούς να εκτελεί μια τέτοιου είδους ενέργεια.

Όσον αφορά στον τομέα των συνδυαστικών γλωσσικών ικανοτήτων, κατά τη διάρκεια ανάπτυξης του παιδιού παρουσιάζονται νέοι τρόποι δραστηριότητας και νέες πιο σύνθετες μορφές αλληλεπίδραση των πληροφοριών, ως αποτέλεσμα της συσσώρευσης γνώσεων και ικανοτήτων (Zaporozhets, Zinchenko, & Elkonin, 1999). Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον Piaget το παιδί ηλικίας 5 – 6 χρόνων βρίσκεται στο στάδιο της διαισθητικής νόησης όπου εξελίσσονται οι νοητικοί μηχανισμοί, οι αναπαραστάσεις του οργανώνονται και δομεί προ – έννοιες, οι οποίες όμως επηρεάζονται από τη φαινομενολογική προσέγγιση που έχουν αυτά τα παιδιά (Παρασκευόπουλος, 1983, Πανοπούλου – Μαράτου, 2000). Αυτό εξηγεί το γεγονός, ότι μπορούν να βρύνουν τη λογική λύση, χωρίς όμως να δείχνουν ότι κατανοούν τη διαδικασία που ακολούθησαν ή να μπορούν να την περιγράψουν λογικά (Παρασκευόπουλος, 1983).

Σύμφωνα με τα παραπάνω, καθώς τα παιδιά έχουν κατακτήσει αυτό το επίπεδο αντίληψης είναι σε θέση να κάνουν παρομοιώσεις, να βρύνουν ομοιότητες μεταξύ των αντικειμένων και να διορθώνουν σημασιολογικούς

παραλογισμούς. Αυτά είναι δυνατά καθώς το παιδί κατά το 5ο ή 6ο έτος είναι ικανό να περιγράφει έννοιες, να τις συγκρίνει, να τις χειρίζεται μαζί με άλλες, να σκέφτεται για τις ιδιότητές τους, να απομονώνει όμοια χαρακτηριστικά, να γενικεύει και να βρίσκει διαφορές από άλλες έννοιες (Παρασκευόπουλος, 1983).

Συμπληρωματικά, τα παιδιά αυτής της ηλικίας, είναι ικανά να αναγνωρίζουν κατηγορίες και να ονομάζουν αντικείμενα από αυτές καθώς και να διακρίνουν ποιο αντικείμενο δεν ανήκει σε μια ομάδα αντικειμένων της ίδιας κατηγορίας. Αυτές οι δεξιότητες μπορούν να πραγματοποιηθούν, καθώς τα παιδιά έχουν δομήσει τις έννοιες βασιζόμενα στις διεργασίες της αφαίρεσης και της γενίκευσης. Με τον όρο αφαίρεση εννοείται “ η επιμεριστική και επιλεκτική διαδικασία με την οποία εντοπίζονται στοιχεία ομοιότητας μεταξύ διαφορετικών αντικειμένων” και ο όρος γενίκευση αναφέρεται “στη συνένωση των παλιών εμπειριών του παιδιού με την παρούσα εμπειρία και στην παραγωγή κανόνων από διαφορετικές εμπειρίες” (Παρασκευόπουλος, 1983, σ. 45).

Προκειμένου να γίνεται αξιολόγηση των παιδιών, η οποία να δείχνει αν ακολουθεί την παραπάνω φυσιολογική ανάπτυξη, είναι απαραίτητη η παρουσία αξιολογητικών εργαλείων, όπως είναι το PLS 4. Γι’ αυτό το λόγο, γίνεται προσπάθεια στάθμισης του τεστ και στα ελληνικά, ώστε να διευκολύνει τους θεραπευτές στον εντοπισμό των γλωσσικών αποκλίσεων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2

Μεθοδολογία

2.1 Ερευνητικός σχεδιασμός

Η παρούσα πτυχιακή εργασία, που είχε σκοπό την πιλοτική στάθμιση του PLS 4, βασίστηκε σε έρευνα που έγινε σε παιδιά ηλικίας 4;6-5;11, τα οποία χωρίστηκαν σε τρεις ηλικιακές ομάδες ανά εξάμηνο, ακολουθώντας τον αρχικό σχεδιασμό και τη δομή του πρωτότυπου τεστ. Στη συνέχεια, τους χορηγήθηκε το τεστ σύμφωνα με την ελληνική μετάφραση, καταγράφηκαν τα αποτελέσματα και υπολογίστηκαν τα σκορ του κάθε παιδιού. Τέλος έγινε στατιστική ανάλυση των δεδομένων και ελέγχθηκε στατιστικά αν οι μέσοι όροι των βαθμών για την ακουστική κατανόηση και την εκφραστική επικοινωνία αυξάνονταν, όσο ανέβαιναν τα ηλικιακά εξάμηνα των παιδιών.

2.2 Δείγμα

	ΔΕΙΓΜΑ		
	Αγόρια	Κορίτσια	Σύνολο Παιδιών
4;5-4;11	12	13	25
5;0-5;5	11	14	25
5;6-5;11	11	14	25
Σύνολο	34 (45,33%)	41 (54,67%)	75

Πίνακας 1: Αριθμός αγοριών και κοριτσιών στο δείγμα

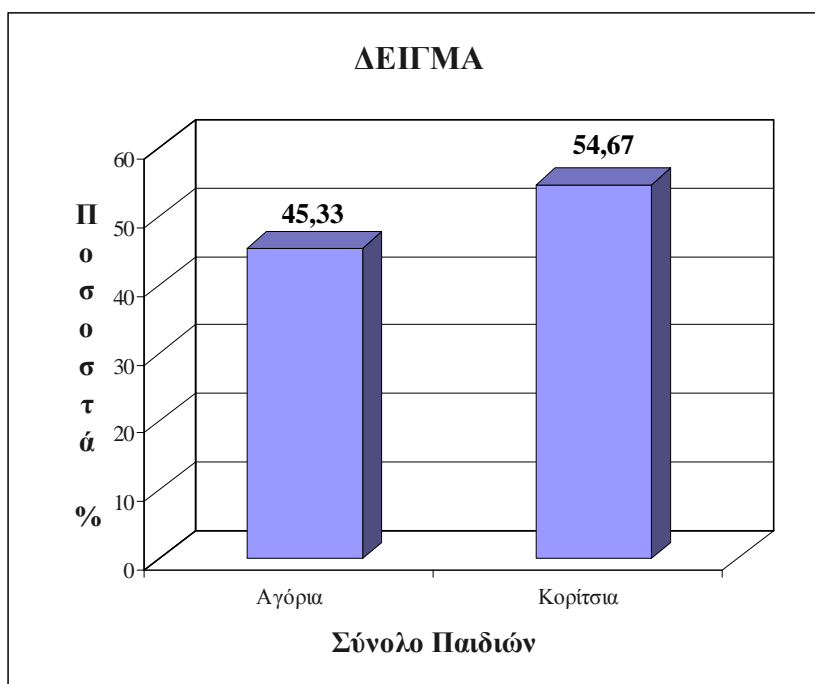
Αριθμός δείγματος ανά περιοχή	Ποσοστά (%)
-------------------------------	-------------

Για τη πιλοτική στάθμιση του PLS 4, επιλέχθηκαν 75 παιδιά στο σύνολο, δηλαδή 25 παιδιά για κάθε ηλικιακή ομάδα (4;6 – 4;11, 5;0 – 5;5 και 5;6 – 5;11) και όπως φαίνεται στον πίνακα 1 και πίνακα 2, συμμετείχαν συνολικά 34 αγόρια και 41 κορίτσια, εκ των οποίων τα 39 παιδιά ήταν από την Αθήνα, τα 25 ήταν από την Χαλκίδα και τα 11 ήταν από την Πάτρα (αναλυτικά βλ. Παράρτημα Χ)

Αθήνα	39	52
Χαλκίδα	25	33,33
Πάτρα	11	14,67

Πίνακας 2: Αριθμός συμμετεχόντων ανά περιοχή

Πιο αναλυτικά, σύμφωνα με τα γραφήματα 1 και 2, φαίνεται ότι το ποσοστό αγοριών – κοριτσιών είχε μικρή διαφορά (45,33% και 54,67% αντίστοιχα), γεγονός που δείχνει ότι το δείγμα ήταν ομοιόμορφα κατανομημένο στα δύο φύλα και ότι το μεγαλύτερο ποσοστό των παιδιών ήταν από την περιοχή της Αθήνας.

Γράφημα 1: Ποσοστά αγοριών και κοριτσιών στο δείγμα

Γράφημα 2: Ποσοστά συμμετεχόντων ανά περιοχή

Στη συνέχεια, πρέπει να αναφερθεί ότι τα κριτήρια με τα οποία επιλέχθηκαν οι συμμετέχοντες στην έρευνα ήταν τα εξής:

- α) Οι συμμετέχοντες έπρεπε να ανήκουν με βάση την ακριβή ημερομηνία γέννησης τους (χρόνος – μήνας – μέρα) στην εκάστοτε ηλικιακή ομάδα.
- β) Οι συμμετέχοντες δεν θα έπρεπε να παρουσιάζουν δυσκολίες στην όραση και την ακοή.
- γ) Δεν θα έπρεπε να παρουσιάζουν φωνολογικές δυσκολίες
- δ) Η μορφοσυντακτική τους ανάπτυξη θα έπρεπε να είναι επαρκής
- ε) Δεν θα έπρεπε να παρουσιάζουν κάποια αναπτυξιακή, νοητική καθυστέρηση, ή κάποιο σύνδρομο.
- στ) Απαραίτητη προϋπόθεση ήταν οι συμμετέχοντες να μην είχαν λάβει λογοθεραπευτική παρέμβαση.
- ζ) Τα αρθρωτικά λάθη και η διγλωσσία δεν αποτελούσαν ανασταλτικό παράγοντα για την επιλογή ενός συμμετέχοντα. Όσον αφορά στη διγλωσσία, το παιδί θα έπρεπε να έχει κατακτήσει την ελληνική γλώσσα σε ικανοποιητικό επίπεδο.

Σε αυτό το σημείο, είναι απαραίτητο να αναφερθεί, ότι οι νηπιαγωγοί των σχολείων απ' όπου επιλέχθηκαν οι συμμετέχοντες, ήταν οι

πλέον αρμόδιοι για την επιλογή των παιδιών που πληρούσαν τις παραπάνω προϋποθέσεις. Επίσης, οι νηπιαγωγοί έδωσαν έγκριση για να διεξαχθεί το τεστ στο χώρο του σχολείου και στη συνέχεια έδωσαν τη φόρμα της γονικής συγκατάθεσης στους γονείς (βλ. παράρτημα Ι). Ακόμα, οι νηπιαγωγοί και οι γονείς διαβεβαιώνονταν από τους εξεταστές, ότι τα στοιχεία των παιδιών και τα προσωπικά τους αποτελέσματα θα ήταν απόρρητα.

2.3 Υλικό χορήγησης του τεστ

Το διαγνωστικό εργαλείο που χρησιμοποιήθηκε για τη διεξαγωγή της έρευνας ήταν το PLS 4. Το υλικό χορήγησης που χρησιμοποιήθηκε βασιζόταν στο επίσημο υλικό του PLS 4. Αναλυτικότερα, αποτελείται από έγχρωμες εικόνες που είναι απαραίτητες για κάποιες από τις δραστηριότητες του τεστ. Ακόμα, περιλαμβάνει αντικείμενα, τα οποία χρησιμοποιήθηκαν ως οπτικά ερεθίσματα, προκειμένου να πραγματοποιηθούν κάποιες ερωτήσεις.

Γενικότερα, τα αντικείμενα που χρησιμοποιούνται για τη διεξαγωγή και την ολοκλήρωση του τεστ και περιλαμβάνονται μέσα στο πακέτο είναι τα ακόλουθα: πέντε κυβάρια κανονικού μεγέθους και πολλών χρωμάτων, μια μπάλα μεσαίου μεγέθους, δύο μικρά πλαστικά πιατάκια, ένα κουτί με καπάκι, δύο μικρά πλαστικά ή μεταλλικά αυτοκινητάκια, ένα αρκουδάκι, ένα κομμάτι ύφασμα ή μια πετσέτα αρκετά μεγάλη ώστε να καλύπτει το αρκουδάκι, τρία μικρά πλαστικά ή χάρτινα φλιτζάνια, μία ή δύο πλαστικές κουδουνίστρες, τρία κανονικού μεγέθους πλαστικά κουτάλια ή ελαφριά μεταλλικά, μαλακά πλαστικά παιχνίδια που παράγουν δυνατό θόρυβο, όταν τα σφίγγεις και πολύχρωμα κουρδιστά παιχνίδια προκειμένου να προσελκύσει ο εξεταστής το ενδιαφέρον του παιδιού.

Χρησιμοποιούνται όμως και κάποια αντικείμενα, τα οποία παρόλο που δεν περιέχονται μέσα στο πακέτο του τεστ, θεωρούνται απαραίτητα. Αυτά είναι οι φούσκες, μπισκότα ή άλλα σνακ, τουλάχιστον τρία μεταλλικά κλειδιά

πάνω σε κρίκους, ένα κομμάτι χαρτί, ένα μικρό πλαστικό καλαθάκι φαγητού που κλείνει με φερμουάρ, ένα ρολόι με χρονόμετρο και πολλά παιχνίδια και βιβλία ανάλογης ηλικίας. Ακόμα, στο υλικό του τεστ περιλαμβάνεται μια επίσημη φόρμα με τις οδηγίες, τις ερωτήσεις που δίνονται στο συμμετέχοντα και τις αναμενόμενες σωστές απαντήσεις.

Από όλα τα παραπάνω, για την παρούσα έρευνα, χρησιμοποιήθηκαν κάποια αντικείμενα που αντιστοιχούσαν στις ηλικιακές ομάδες που εξετάζονταν. Αυτά ήταν ένας κύβος, η πετσέτα που χρησιμοποιήθηκε σαν κουβερτούλα, ένα αρκουδάκι, ένα κουτάλι, ένα φλιτζάνι και ένα ρολόι με χρονόμετρο. Επιπλέον, χρησιμοποιήθηκαν αυτοκόλλητα για την ενίσχυση και επιβράβευση των συμμετεχόντων.

2.4 Τομείς που εξετάζει το PLS 4

2.4.1 Ηλικίες 4;6 – 4;11

Ακολουθώντας τους κανόνες χορήγησης του PLS 4, που ορίζει ότι ξεκινάμε δύο εξάμηνα πριν από την τυπική χρονολογική ηλικία του παιδιού, άρχισε η χορήγηση του τεστ για τα παιδιά ηλικίας 4;6-4;11, από την ηλικία 3;6 (Zimmerman, Steiner, & Pond, 2008). Γι' αυτό το λόγο, θεωρήθηκε δεδομένο ότι αυτά τα παιδιά σύμφωνα με την φυσιολογική ανάπτυξη, έχουν κατακτήσει τις ικανότητες που εξετάζονται στις ηλικίες 3;6-4;5³.

Το PLS 4, στις ηλικίες 4;6-4;11 εξετάζει σε επίπεδο ακουστικής κατανόησης (45)⁴ τις παραγωγικές καταλήξεις ουσιαστικών (πχ. “δείξε μου αυτή που είναι χορεύτρια”), (46) τις χρονικές έννοιες “μέρα-νύχτα”, (47) τις μεγάλες σε έκταση προτάσεις, (48) τις προτάσεις με ουσιαστικό και δύο επιθετικούς προσδιορισμούς (πχ. “Δείξε το μικρό μαύρο σκύλο”), (49) τις ποιοτικές έννοιες “μακρύ, μακρύτερο, λεπτό, μυτερό”. Σε επίπεδο εκφραστικής

³ Καθώς δεν είναι στόχος αυτής της πτυχιακής η εξέταση των παιδιών ηλικίας 3;6-3;11 δεν θα γίνει εκτενής αναφορά στη φυσιολογική ανάπτυξη αυτής της ηλικίας. Ωστόσο, στο παράρτημα βρίσκονται οι ικανότητες που εξετάζει το PLS 4 σε αυτές τις ηλικίες.

⁴ Ο αριθμοί στις παρενθέσεις στο εξής θα αναφέρονται στον αριθμό που έχει η δραστηριότητα μέσα στο τεστ

επικοινωνίας , εξετάζεται η ικανότητα του παιδιού (48) να απαντάει σε ερωτήσεις τύπου “γιατί” δίνοντας μία εξήγηση (πχ “Γιατί φοράμε μπουφάν”), (49) να ονομάζει κατηγορίες (φαγητά – παιχνίδια), (50) να επαναλαμβάνει προτάσεις, (51) να χρησιμοποιεί ποιοτικές έννοιες “κοντό – μακρύ”, (52) να χρησιμοποιεί επίθετα για να περιγράψει αντικείμενα, (53) να φτιάχνει ουσιαστικά για να δείξει αυτόν που εκτελεί μια πράξη (πχ. “ Ο άνθρωπος που ζωγραφίζει είναι... (ζωγράφος)”), (54) να χρησιμοποιεί παρελθοντικούς χρόνους.

2.4.2 Ηλικίες 5;0-5;11

Το PLS 4, στις ηλικίες 5;0-5;5, εξετάζει σε επίπεδο ακουστικής κατανόησης (50) την ικανότητα του παιδιού να αναγνωρίζει ένα αντικείμενο που δεν ανήκει σε μια κατηγορία, (51) τις ποσοτικές έννοιες “τρία – πέντε”, (52) την ικανότητα να δείχνει τα μέρη του σώματος στον εαυτό του και (53) τις προτάσεις παθητικής φωνής. Σε επίπεδο εκφραστικής επικοινωνίας, ελέγχεται η ικανότητα του παιδιού (55) να σχηματίζει γραμματικά σωστές και με νόημα ερωτήσεις ως απάντηση σε οπτικά ερεθίσματα εικόνων (πχ. “Η Κατερίνα θέλει να παίξει έξω. Τι θα μπορούσε να ρωτήσει τον πατέρα της;”), (56) να περιγράφει ομοιότητες (πχ. “Πως μοιάζουν ένα πουλί και ένα αεροπλάνο;”) και (57) να ονομάζει τουλάχιστον 6 αντικείμενα που ταιριάζουν σε κατηγορίες σε 1 λεπτό (ζητήθηκε να ονομάσουν φαγητά και ζώα).

Το PLS 4, στις ηλικίες 5;6-5;11, όσον αφορά στην ακουστική κατανόηση, αξιολογεί την ικανότητα του παιδιού (54) να τοποθετεί στη σειρά εικόνες ενός αντικειμένου από το μεγαλύτερο στο μικρότερο, (55) να κατανοεί ποσοτικές έννοιες “μισό – ολόκληρο” και (56) να κατανοεί χρονικές διαδοχικές έννοιες “πρώτο – τελευταίο”. Σχετικά με την εκφραστική επικοινωνία, το παιδί εξετάζεται (58) στη συμπλήρωση παρομοιώσεων (πχ. “Αν μπορούσα να κολυμπήσω πολύ καλά, θα μπορούσα να πω ότι μπορώ να κολυμπήσω σαν...”), (59) στη σωστή αρίθμηση αντικειμένων και (60) στη διόρθωση

σημασιολογικών παραλογισμών (πχ. να διορθώνει προτάσεις τύπου “το αγόρι κοιμάται πάνω σε ένα ποδήλατο”).

Σε αυτό το σημείο κρίνεται απαραίτητο να αναφερθούν χωρίς περαιτέρω ανάλυση, οι δραστηριότητες που εξετάζονται στην ηλικιακή περίοδο 6;0-6;5, καθώς αποτελεί την επόμενη ηλικιακή ομάδα από αυτές που εξετάζονται κι ενδεχομένως τα παιδιά να προχωρήσουν σε αυτήν. Πιο συγκεκριμένα, όσον αφορά στην ακουστική κατανόηση, αξιολογεί την ικανότητα των παιδιών (57) να αναγνωρίζει αρχικούς ήχους, (58) να κατανοεί ποσοτικές έννοιες (κάθε), (59) να κατανοεί ήχους που ομοιοκαταληκτούν, (60) να προσθέτει και να αφαιρεί αριθμούς μέχρι το 5, (61) να κατανοεί χρονικές έννοιες (εποχές) και (62) να κάνει κριτική για τους γραμματικούς κανόνες. Όσον αφορά στην εκφραστική επικοινωνία, εξετάζει την ικανότητα του παιδιού (61) να ορίζει λέξεις, (62) να διορθώνει γραμματικά λάθη, (63) να σχηματίζει ομοιοκαταληξίες με λέξεις, (64) να τεμαχίζει σύνθετες λέξεις, (65) να λέει μια ιστορία σε αλληλουχία, χρησιμοποιώντας γραμματικά σωστές προτάσεις, (66) να λέει μια ιστορία με εισαγωγή, αλληλουχία και συμπέρασμα, (67) να χρησιμοποιεί ανώμαλους πληθυντικούς και (68) να εκφράζει ποσοτικές έννοιες (άδειο, περισσότερο).

Από τα παραπάνω φαίνεται ότι σε αυτή την ηλικία εξετάζονται πιο σύνθετες ικανότητες, όπως φωνολογική ενημερότητα, αφήγηση, ορισμοί λέξεων, κριτική πάνω στη γραμματική και μαθηματικές πράξεις, καθώς απευθύνονται σε παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Πιο αναλυτικά, τα παιδιά αυτής της ηλικίας είναι απαραίτητο να έχουν αναπτύξει πλήρως τις γραμματικές και συντακτικές τους δεξιότητες, ώστε να μεταφερθούν αυτές αργότερα στον γραπτό τους λόγο, κατά τα πρώτα σχολικά χρόνια (Owens, 2001). Επίσης, είναι απαραίτητο να έχουν κατακτήσει την φωνολογική ενημερότητα σε ικανοποιητικό σημείο, προκειμένου να μην αντιμετωπίσουν

δυσκολίες στη κατάκτηση της γραφής και της ανάγνωσης (Abba, Ayub & Selwyn-Barnett, 1999).

2.5 Μετάφραση του PLS 4 και πιλοτική έρευνα

2.5.1 Ελληνική μετάφραση του PLS 4

Η ακριβής μετάφραση της φόρμας χορήγησης του τεστ από τα αγγλικά στα ελληνικά, πραγματοποιήθηκε από τις εξετάστριες. Στη συνέχεια, συζητήθηκαν οι δυσκολίες που παρουσιάστηκαν με την επόπτρια της παρούσας πτυχιακής και αφού έγιναν οι κατάλληλες διορθώσεις και αλλαγές που αναφέρθηκαν στην προηγούμενη ενότητα, δόθηκε σε μεταφραστή προκειμένου να γίνει αντίστροφη μετάφραση. Όταν ολοκληρώθηκε η αντίστροφη μετάφραση, συγκρίθηκε με την αγγλική πρωτότυπη φόρμα, όπου διαπιστώθηκε ότι δεν υπήρχαν διαφορές γεγονός που την καθιστούσε ακριβή. Στη συνέχεια πραγματοποιήθηκε πιλοτική χορήγηση του τεστ σε τρία παιδιά και έναν ενήλικα, όπου παρουσιάστηκαν κάποιες επιπρόσθετες δυσκολίες κι έγιναν εκ' νέου αλλαγές στη φόρμα χορήγησης, οι οποίες θα αναλυθούν παρακάτω. Τέλος, σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί ότι δημιουργήθηκε μια ανεπίσημη φόρμα από τους εξεταστές, στην οποία καταγράφονταν οι απαντήσεις των συμμετεχόντων, που είχε ως σκοπό την διευκόλυνση στη συλλογή των δεδομένων (βλ Παράρτημα II).

2.5.2 Πιλοτική έρευνα

Η πιλοτική έρευνα είναι μια διαδικασία πριν από την επίσημη χορήγηση του τεστ, η οποία προσομοιώνει την πραγματική συλλογή των δεδομένων. Με αυτό τον τρόπο ο εξεταστής εξοικειώνεται με τη διαδικασία και αποκτά άνεση στην ολοκλήρωση των σταδίων που είναι απαραίτητη για τη σταθερότητα της διεξαγωγής του τεστ και εντοπίζει λάθη και δυσκολίες που θα

μπορούσαν να δημιουργήσουν προβλήματα κατά την επίσημη συλλογή των δεδομένων (Cristensen, 2007).

Στην παρούσα έρευνα, επιλέχθηκαν τρία παιδιά, ένα για κάθε ηλικιακή ομάδα που εξετάστηκε, τα οποία πληρούσαν τις προϋποθέσεις που προαναφέρθηκαν, καθώς και ένας ενήλικας. Μετά από τη διεξαγωγή της πιλοτικής διαδικασίας παρατηρήθηκαν κάποιες δυσκολίες και πραγματοποιήθηκαν οι απαραίτητες αλλαγές. Αναλυτικότερα, όσον αφορά στην ακουστική κατανόηση, στη δοκιμασία (38β) η εντολή μετατράπηκε σε «δείξε μου ποια τρώμε» και στη δραστηριότητα (51α) η λέξη «puppies» μεταφράστηκε σε «σκυλάκια» καθώς θεωρείται πιο οικεία για τα παιδιά. Στη δραστηριότητα (45α), η οποία ζητούσε την κατανόηση των παραγωγικών καταλήξεων ουσιαστικών, καθώς δεν αντιστοιχούσε η λέξη «skater» σε κάποιο σωστό ελληνικό ουσιαστικό, μεταφράστηκε σε «αθλητής». Κατά την πιλοτική έρευνα, όμως, τα παιδιά έδειχναν δύο εικόνες και γι' αυτό το λόγο η λέξη άλλαξε σε «χορεύτρια» που ανταποκρινόταν στο καθημερινό λεξιλόγιο των ελληνόπουλων και ήταν ξεκάθαρο να το επιλέξουν από τις εικόνες. Επίσης, όσον αφορά στη φωνολογική ενημερότητα, δεν πραγματοποιήθηκε μετάφραση κάποιων λέξεων άλλα χρησιμοποιήθηκαν λέξεις που ανταποκρίνονται στην ελληνική φωνολογία και βασίστηκαν στις εικόνες του τεστ. Πιο συγκεκριμένα, πραγματοποιήθηκαν αλλαγές στις δραστηριότητες (57) και (59) (βλ. Πίνακα 1).

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ		
Αριθμός Δραστηριότητας	Αγγλική έκδοση	Ελληνική εκδοχή
38β	“show me all the things we eat”	«δείξε μου ποια τρώμε»
45α	skater	χορεύτρια
51α	puppies	σκυλάκια
57	/p/ - /pot/	/γ/-/'γαλα/
57α	/d/-/dog/	/p/-/πο'τιρι/
57β	/c/-/car/	/v/-/'varka/
57γ	/s/-/sit/	/k/-/'kota/
59	/dog-frog/	/'filo-'milo/

	/make-take/	/'rodi-'rodi/
59α	/fun/	/yu'runi/
59β	/man/	/'freno/
59γ	/bat/	/'gala/

Πίνακας 1: Αλλαγές στην ελληνική μετάφραση στην ακουστική κατανόηση

Εκτός από τις αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν στην ακουστική κατανόηση, έγιναν και κάποιες αλλαγές στις δραστηριότητες της εκφραστικής επικοινωνίας. Αναλυτικότερα, στη δραστηριότητα (42), αποδεκτή απάντηση από το συμμετέχοντα αποτελούσε εκτός από τη μετοχή για παράδειγμα “διψασμένος” και το ρήμα “διψάει”. Στη δραστηριότητα (43) δε μεταφράστηκε η λέξη “during” προκειμένου να μην υπάρχει μεγάλος όγκος πληροφοριών και η ερώτηση διαμορφώθηκε “είσαι ξύπνιος την ημέρα. Κοιμάσαι την...(νύχτα)”. Ακόμα, στις δραστηριότητες (46β) και (68) η λέξη “noodles” μεταφράζονταν “μακαρόνια”, στη δραστηριότητα (47α) στην περιγραφή της λέξης “μπάλα”, προστέθηκε η πληροφορία “την πιάνει ο άλλος”, στη δραστηριότητα (54) στις οδηγίες που δίνονταν στους συμμετέχοντες προστέθηκε βοηθητικά η λέξη “πριν”, η οποία δεν υπήρχε στο αγγλικό φυλλάδιο. Επιπρόσθετα, στη δραστηριότητα (62α), όπου εξετάζεται η διόρθωση γραμματικών λαθών, η αγγλική έκδοση εξέταζε την χρήση του γερούνδιου (-ing), ενώ στην ελληνική μετάφραση εξετάστηκε η χρήση σωστής έγκλισης. Επίσης, όσον αφορά στις δραστηριότητες της φωνολογικής ενημερότητας, όπως και στην ακουστική κατανόηση χρησιμοποιήθηκαν λέξεις που ανταποκρίνονται στην ελληνική φωνολογία. Πιο αναλυτικά, αλλαγές πραγματοποιήθηκαν στις δραστηριότητες (63), (64) και (67) (βλ. Πίνακας 2).

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ		
Αριθμός Δραστηριότητας	Αγγλική έκδοση	Ελληνική εκδοχή
46β-68	noodles	μακαρόνια
59	puppies	σκυλάκια

63	/rock-sock-lock-clock-block/	/ˈmilo-ˈfilo-ˈksilo/
63α	/hat/	/leˈmoni/
	/no/	/ˈjiða/
	/bright/	/maniˈtari/
64	/playground/	/tiˈropita/
64α	/cowboy/	/kaliˈmera/
64β	/bluebird/	/vivlioˈthici/
64γ	/teapot/	/ayriˈoxorto/
67α	/tooth/	/maˈnavis/
67β	/man/	/ˈðasos/
67γ	/mouse/	/ˈcima/

Πίνακας 2: Αλλαγές στην ελληνική μετάφραση στην εκφραστική επικοινωνία

Πρέπει να επισημανθεί, ότι όλα τα αγγλικά ονόματα που εμφανίζονται μέσα στο αγγλικό φυλλάδιο χορήγησης του τεστ, αντικαταστάθηκαν από ελληνικά κύρια ονόματα, προκειμένου να είναι ευκολόχρηστα τόσο για τους εξεταστές όσο και για τους συμμετέχοντες.

2.6 Διαδικασία

Στην ενότητα αυτή, θα γίνει αναφορά στη διαδικασία μετάφρασης της φόρμας χορήγησης από τα αγγλικά στα ελληνικά, στη συνέχεια θα αναφερθεί λεπτομερώς η διαδικασία συλλογής δεδομένων καθώς και η διαδικασία μέτρησης των αποτελεσμάτων.

2.6.1 Διαδικασία συλλογής δεδομένων

Προκειμένου να εξασφαλιστεί η είσοδος στα σχολεία, δόθηκε από το ΑΤΕΙ Πάτρας, επίσημο έγγραφο που περιέγραφε την έρευνα, το σκοπό της, τα ονόματα των φοιτητριών που διεξήγαγαν την έρευνα και το όνομα της υπεύθυνης καθηγήτριας. Η βεβαίωση αυτή επικυρώθηκε και από τα ΚΕΠ και δινόταν στον υπεύθυνο του εκάστοτε σχολείου κατά την πρώτη είσοδο σε αυτό (βλ. Παράρτημα ΙΙΙ).

Όπως προαναφέρθηκε, μετά την έγκριση των νηπιαγωγών και των γονέων, ξεκίνησε η διαδικασία συλλογής δεδομένων, η οποία ακολουθούσε

κάποια στάδια. Αναλυτικότερα, ο εξεταστής παρουσιαζόταν στο σχολικό χώρο πρωινές ώρες. Μετά από συνεννόηση με τις νηπιαγωγούς, γινόταν επιλογή του χώρου. Ο χώρος έπρεπε να είναι ήσυχος - προκειμένου να μην αποσπάται η προσοχή του συμμετέχοντα -, φωτεινός, να περιέχει λίγα παιχνίδια - για αποφυγή της διάσπασής του και ένα τραπέζακι με καρεκλίτσες στον ύψος του παιδιού. Προκειμένου να διατηρηθεί μια θετική ατμόσφαιρα, ο εξεταστής ερχόταν σε επικοινωνία με το συμμετέχοντα κάνοντας ερωτήσεις γενικού ενδιαφέροντος, φροντίζοντας να είναι ευγενικός και χρησιμοποιώντας λεξιλόγιο που ανταποκρίνεται στο επίπεδο του παιδιού. Με αυτόν τον τρόπο, βοηθούσε το συμμετέχοντα να αισθάνεται άνετα κατά τη διαδικασία χορήγησης του τεστ (Καμπανάρου, 2007).

Κατά τη διάρκεια της επίσημης χορήγησης του τεστ, ο εξεταστής έδινε τις ακριβείς εντολές σύμφωνα με την επίσημη φόρμα χορήγησης. Πρώτα, παρέθετε το παράδειγμα κάθε δραστηριότητας και αν δεν γινόταν κατανοητό από το συμμετέχοντα, δίνονταν και άλλα παραδείγματα με παραπάνω βοήθεια. Στη συνέχεια, δίνονταν οι μετρήσιμες ερωτήσεις, χωρίς βοήθεια αυτή τη φορά και καταγράφονταν οι απαντήσεις του παιδιού στην ανεπίσημη φόρμα καταγραφής αποτελεσμάτων. Όταν ο συμμετέχοντας δεν ανταποκρινόταν στις ερωτήσεις, τότε ο εξεταστής τον ενθάρρυνε θετικά ώστε να συνεχίσει τη διαδικασία του τεστ. Σε περίπτωση που ο εξεταζόμενος είχε την ανάγκη ενός διαλείμματος, τότε ο εξεταστής του έδινε λίγο χρόνο ώστε να ξεκουραστεί. Αλλά και σε περίπτωση που κάποιο παιδί δυσκολευόταν σε κάποια δραστηριότητα, ο εξεταστής είχε το δικαίωμα να αλλάξει τη σειρά χορήγησης των δραστηριοτήτων. Ο χρόνος που σύμφωνα με τις οδηγίες του επίσημου τεστ έπρεπε να διαρκέσει η χορήγηση του τεστ στις ηλικίες που εξετάστηκαν ήταν 25-45 λεπτά αλλά και τα 75 παιδιά της παρούσας έρευνας ολοκλήρωναν το τεστ σε 55 λεπτά περίπου. Μετά την ολοκλήρωση της χορήγησης του τεστ δινόταν στο συμμετέχοντα ως επιβράβευση ένα αυτοκόλλητο.

Υπήρξαν όμως και περιπτώσεις που χορηγήθηκε το τεστ στο σπίτι του συμμετέχοντα. Οι όροι που ίσχυαν για το χώρο στα νηπιαγωγεία ίσχυαν και για το σπίτι, δηλαδή, οικείος, ήσυχος χώρος, με τραπεζάκι, φωτεινός και χωρίς πολλά αντικείμενα. Τέλος, σημαντικό είναι να αναφερθεί, ότι το τεστ χορηγείτο σε ώρες που το παιδί βρισκόταν σε καλή διάθεση και δεν ήταν κουρασμένο.

2.6.2 Διαδικασία μέτρησης

Αρχικά, κατατάχθηκαν τα παιδιά στις αντίστοιχες χρονολογικές κατηγορίες, ανάλογα με την ακριβή ημερομηνία γέννησης και την ημερομηνία εξέτασης. Κάθε δραστηριότητα έχει έναν καθορισμένο αριθμό ερωτήσεων που πρέπει να έχουν απαντηθεί σωστά προκειμένου να θεωρηθεί επιτυχημένη. Οι αποδεκτοί τρόποι απάντησης ήταν η αυθόρμητη απάντηση (S), η απάντηση με την βοήθεια του κηδεμόνα (C) (σε βρεφικές ηλικίες) και η απόσπαση της απάντησης μέσω οπτικών ή προφορικών ερεθισμάτων (E). Τα παιδιά που εξετάστηκαν, στην παρούσα έρευνα, ανήκαν σε μεγάλες ηλικιακές ομάδες (4;6-5;11) και ως αποδεκτός τρόπος απάντησης ήταν μόνο η απόσπαση μέσω ερεθισμάτων. Αν ο συμμετέχοντας περνούσε αυτό το κριτήριο με επιτυχία βαθμολογούνταν σ' αυτή τη δραστηριότητα με 1 σε αντίθετη περίπτωση έπαιρνε 0. Ανάλογα με τον αριθμό των σωστών απαντήσεων που αναφέρεται στην επίσημη φόρμα, δημιουργήθηκαν 3 ανεπίσημοι πίνακες – ένας για κάθε ηλικιακή ομάδα – στους οποίους παρατίθενται συγκεντρωμένα τα αποτελέσματα (0, 1) για κάθε δραστηριότητα (βλ. Παράρτημα IV).

Η χορήγηση του τεστ ξεκινούσε δύο εξάμηνα πριν από το χρονολογικό εξάμηνο που ανήκε το παιδί. Σε κάθε παιδί ήταν απαραίτητο να καθοριστεί η βάση και το “ταβάνι”. Η βάση καθορίζεται με τις τρεις πρώτες συνεχόμενες σωστές δραστηριότητες (1) του συμμετέχοντα. Σε αντίθετη περίπτωση, ο εξεταστής θα πρέπει να πάει στο προηγούμενο ηλικιακό εξάμηνο

και να χορηγήσει τις δραστηριότητες από το τέλος προς την αρχή μέχρι να πετύχει ο συμμετέχοντας τρεις συνεχόμενες σωστές απαντήσεις.

Το τέλος του τεστ για κάθε συμμετέχοντα (ταβάνι) καθορίζεται από πέντε συνεχόμενα λάθη. Οπότε “ταβάνι” είναι η τελευταία σωστή δραστηριότητα πριν από τις τελευταίες πέντε συνεχόμενες λανθασμένες απαντήσεις. Μετά τη καταγραφή των αποτελεσμάτων και τη βαθμολόγησή των δραστηριοτήτων υπολογίζεται το αρχικό σκορ (raw score) στην ακουστική κατανόηση αφαιρώντας από τον αριθμό της τελευταίας ερώτησης που απάντησε το παιδί όλες τις λανθασμένες δραστηριότητες (0). Με τον ίδιο τρόπο υπολογίζεται και το αρχικό σκορ στην εκφραστική επικοινωνία. Τα αποτελέσματα αθροίζονται και βγαίνει το συνολικό αρχικό σκορ.

2.7 Ποσοτική ανάλυση των αποτελεσμάτων

Μετά την χορήγηση του PLS 4 σε όλα τα παιδιά ηλικίας 4;6-5;11, υπολογίστηκαν οι αρχικοί βαθμοί για την ακουστική κατανόηση, την εκφραστική επικοινωνία και ένας συνολικός βαθμός που ήταν το άθροισμα των δύο κατηγοριών. Στην συνέχεια υπολογίστηκαν οι μέσοι όροι των αρχικών βαθμών και οι τυπικές αποκλίσεις αυτών (Παρασκευόπουλος, 1993) και συγκρίθηκαν οι μέσοι όροι των ηλικιών που εξετάστηκαν στην παρούσα έρευνα, μαζί με τις ηλικιακές ομάδες 3;6-4;5 που αναλύθηκαν στην έρευνα των Στραβολαίμου & Τσοκανά (2010). Προκειμένου να συγκριθούν οι μέσοι όροι μεταξύ τους, χρησιμοποιήθηκε το ANOVA τεστ (Παρασκευόπουλος, 1993, Cristensen, 2007) και παρουσιάζονται τα αποτελέσματα, ώστε να αποδειχθεί αν το PLS 4 αποτελεί ένα χρήσιμο εργαλείο για τα ελληνικά δεδομένα. Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί, ότι για τον υπολογισμό των μέσων όρων και των τυπικών αποκλίσεων, καθώς και για την δημιουργία των πινάκων και γραφημάτων που περιέχονται στην ανάλυση των αποτελεσμάτων, χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα Microsoft Office Excel 2003. Για την

πραγματοποίηση του ANOVA τεστ, το οποίο εξετάζει αν υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των μέσων όρων, χρησιμοποιήθηκε το πρόγραμμα SPSS 17.0 (Kinnear & Gray, 1999).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

3.1 Αποτελέσματα βαθμολογιών

Όπως έχει αναφερθεί μετά τη χορήγηση του τεστ υπολογίστηκαν οι αρχικοί βαθμοί των παιδιών όλων των ηλικιών για ακουστική κατανόηση, εκφραστική επικοινωνία και συνολικό σκορ, ακολουθώντας τους κανόνες βαθμολόγησης του PLS 4 (βλ. Πίνακα 3, 4, 5).

Ηλικιακή Ομάδα 4;6-4;11					
Αριθμός Συμμετέχοντα	Φύλο	Ηλικία	Ακουστική Κατανόηση	Εκφραστική Επικοινωνία	Συνολικό Σκορ
1	A	4;6	51	55	106
2	A	4;6	50	55	105
3	A	4;6	53	52	105
4	K	4;6	55	58	113
5	K	4;6	55	56	111
6	A	4;7	52	57	109
7	A	4;7	52	54	106
8	K	4;7	54	58	112
9	A	4;8	57	55	112
10	K	4;8	54	52	106
11	K	4;8	57	55	112
12	K	4;8	55	64	119
13	A	4;9	57	57	114

14	A	4;9	52	58	110
15	K	4;9	49	58	107
16	A	4;10	53	58	111
17	A	4;10	53	52	105
18	K	4;10	56	58	114
19	K	4;10	50	57	107
20	A	4;11	57	60	117
21	A	4;11	51	58	109
22	K	4;11	50	54	104
23	K	4;11	53	56	109
24	K	4;11	59	62	121
25	K	4;11	54	57	111

Πίνακας 3: Βαθμολογίες ηλικιακής ομάδας 4;6-;4;11

Ηλικιακή Ομάδα 5;0-5;5					
26	26	26	26	26	26
27	27	27	27	27	27
28	28	28	28	28	28
29	29	29	29	29	29
30	K	5;2	57	63	120
31	A	5;3	56	57	113
32	A	5;3	48	55	103
33	K	5;3	56	58	114
34	A	5;4	58	63	121
35	A	5;4	58	60	118
36	A	5;4	60	64	124
37	K	5;4	49	57	106
38	K	5;4	51	54	105
39	K	5;4	62	63	125
40	K	5;4	54	57	111
41	A	5;5	53	57	110
42	A	5;5	57	60	117
43	A	5;5	58	64	122
44	A	5;5	58	59	117
45	K	5;5	59	62	121
46	K	5;5	57	59	116
47	K	5;5	57	59	116
48	K	5;5	57	63	120
49	K	5;5	58	64	122
50	K	5;5	51	61	112

Πίνακας 4: Βαθμολογίες ηλικιακής ομάδας 5;0-5;5

Ηλικιακή Ομάδα 5;6-5;11					
51	A	5;6	57	63	120

52	A	5;7	55	60	115
53	K	5;7	58	59	117
54	K	5;7	57	62	119
55	A	5;8	54	59	113
56	A	5;8	59	65	124
57	A	5;8	57	60	117
58	K	5;8	54	58	112
59	A	5;9	58	64	122
60	A	5;9	58	62	120
61	K	5;9	55	58	113
62	K	5;9	58	61	119
63	K	5;9	57	61	118
64	K	5;9	58	65	123
65	K	5;9	50	55	105
66	A	5;10	57	61	118
67	A	5;10	56	61	117
68	K	5;10	57	63	120
69	A	5;11	58	62	120
70	A	5;11	59	66	125
71	K	5;11	58	66	124
72	K	5;11	60	66	126
73	K	5;11	59	62	121
74	K	5;11	60	65	125
75	K	5;11	58	63	121

Πίνακας 5: Βαθμολογίες ηλικιακής ομάδας 5;6-5;11

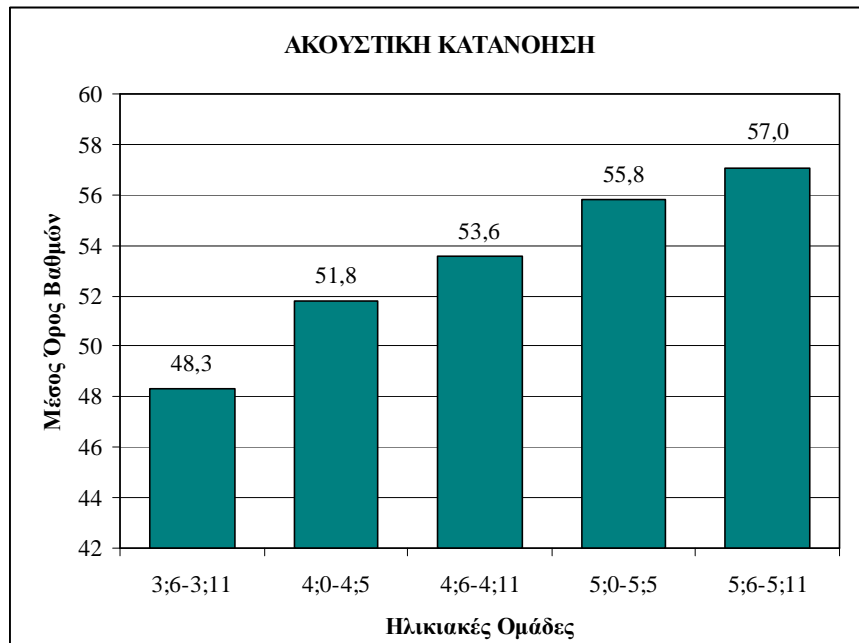
3.2 Μέσοι Όροι

Στη συνέχεια, όπως φαίνεται στον Πίνακα 6, υπολογίστηκαν οι μέσοι όροι και οι τυπικές αποκλίσεις για κάθε ηλικιακό εξάμηνο.

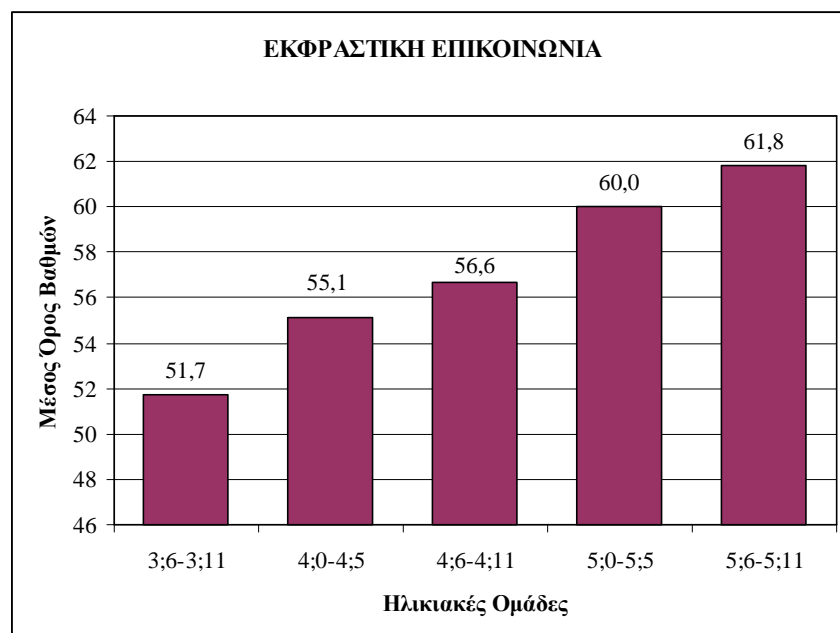
Ηλικία (έτη;μήνες)	n	Ακουστική Κατανόηση		Εκφραστική Επικοινωνία		Συνολικό Σκορ	
		Mean	SD	Mean	SD	Mean	SD
4;6-4;11	25	53,6	2,7	56,6	2,9	110,2	4,5
5;0-5;5	25	55,8	4,0	60,0	3,2	115,8	6,5
5;6-5;11	25	57,0	2,3	61,8	2,9	118,9	5,1

Πίνακας 6: Μέσοι όροι και τυπικές αποκλίσεις των συμμετεχόντων ανά ηλικιακή ομάδα

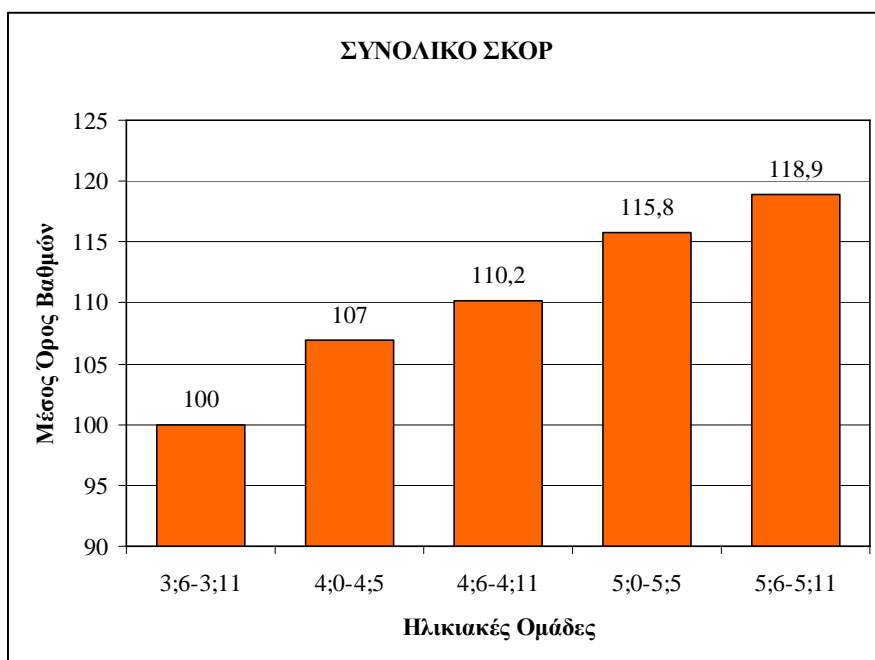
Στη συνέχεια παρουσιάζονται συγκεντρωτικά σε γραφήματα οι μέσοι όροι των βαθμών όλων των ηλικιών για την ακουστική κατανόηση (γράφημα 3), την εκφραστική επικοινωνία (γράφημα 4) και το συνολικό σκορ (γράφημα 5).

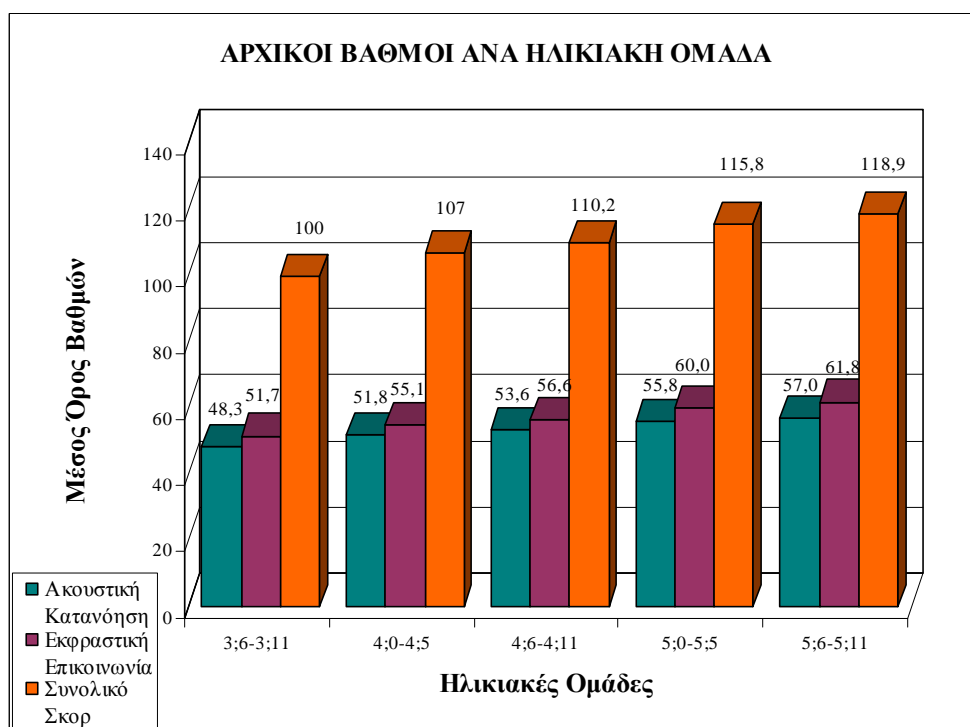
Γράφημα 3: Μέσοι Όροι όλων των ηλικιακών ομάδων στην ακουστική κατανόηση

Γράφημα 4: Μέσοι Όροι όλων των ηλικιακών ομάδων στην εκφραστική επικοινωνία

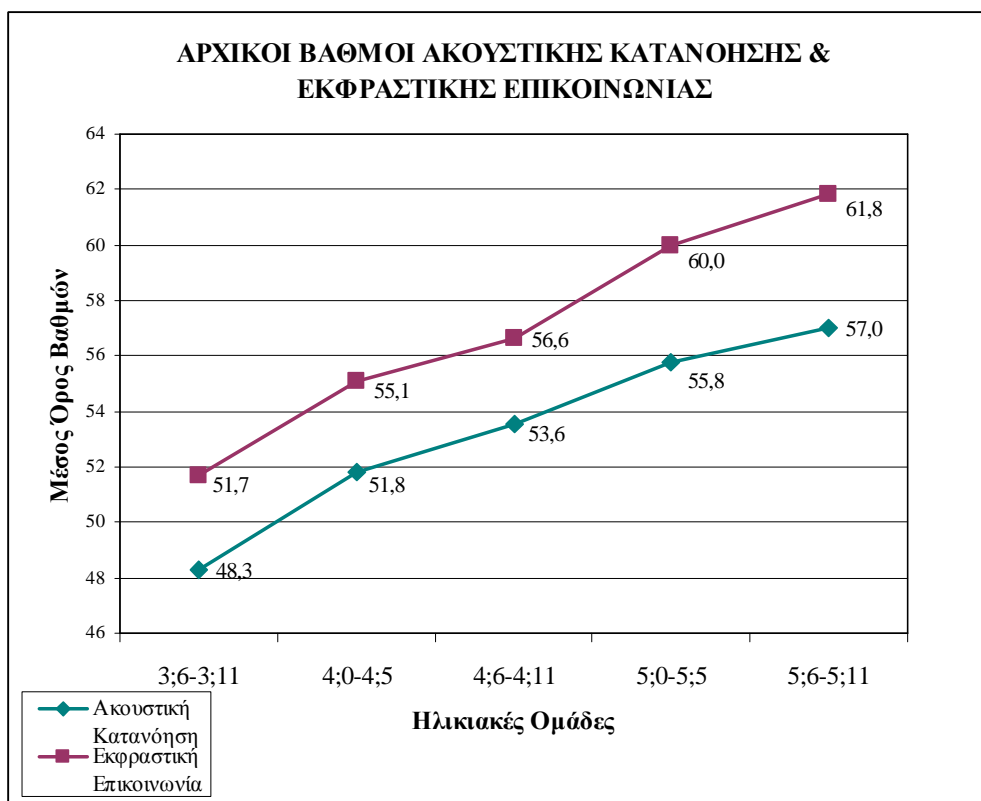

Γράφημα 5: Μέσοι Όροι όλων των ηλικιακών ομάδων στο συνολικό σκορ

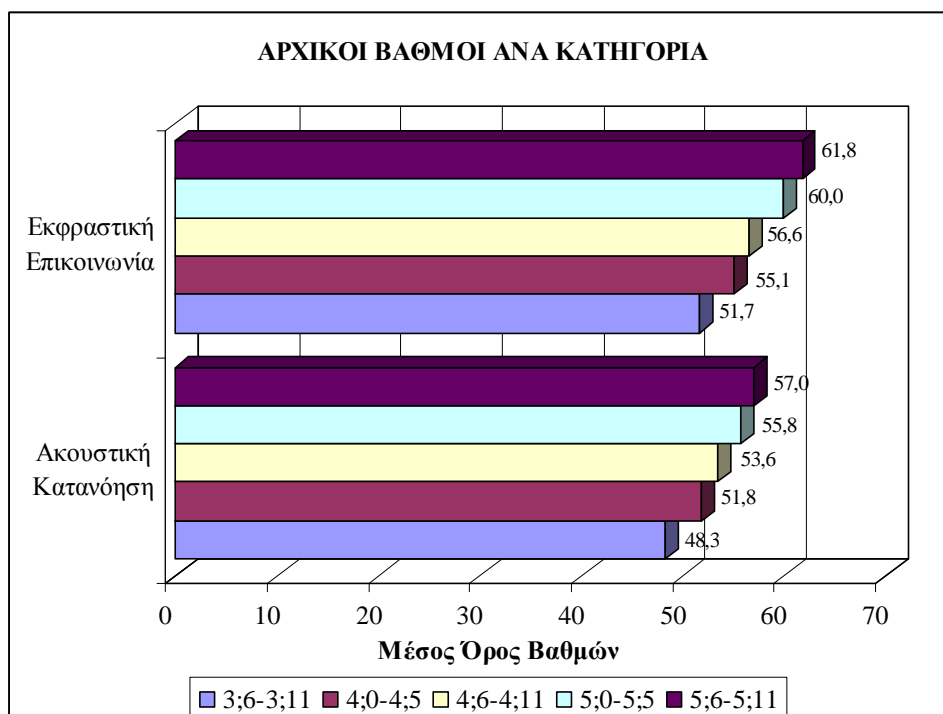
Γράφημα 6: Μέσοι Όροι αρχικών βαθμών ανά ηλικιακή ομάδα

Στο παραπάνω γράφημα 6 παρατίθενται συγκεντρωμένοι οι μέσοι όροι, όπου φαίνεται ότι ανεβαίνοντας η ηλικιακή ομάδα αυξάνονται οι μέσοι όροι και ότι αυτοί της εκφραστικής επικοινωνίας είναι μεγαλύτεροι από αυτούς της ακουστικής κατανόησης, σε όλες τις ηλικίες. Η διαφορά μεταξύ της ακουστικής κατανόησης και της εκφραστικής επικοινωνίας, γίνεται καλύτερα κατανοητή στο γράφημα 7.

Γράφημα 7: Αρχικοί βαθμοί ακουστικής κατανόησης και εκφραστικής επικοινωνίας

Επιπρόσθετα, στο γράφημα 8 παρουσιάζονται τα σκορ των παιδιών ανά κατηγορία και γίνεται φανερό, ότι και στις δύο κατηγορίες παρουσιάζεται μία σταδιακά αυξανόμενη πορεία των μέσων όρων, όσο μεγαλώνουν οι ηλικιακές ομάδες.

Γράφημα 8: Αρχικοί βαθμοί ανά κατηγορία

Επίσης υπολογίστηκαν οι μέσοι όροι των βαθμολογιών ξεχωριστά για τα αγόρια και τα κορίτσια ανά ηλικιακή ομάδα, τα αποτελέσματα των οποίων παρατίθενται στο Πίνακα 7. Αναλυτικά οι βαθμολογίες ανάλογα με το φύλο και την ηλικιακή ομάδα, παρουσιάζονται στο Παράρτημα V.

Μ.Ο.	Ακουστική Κατανόηση		Εκφραστική Επικοινωνία	
	Αγόρια	Κορίτσια	Αγόρια	Κορίτσια
4;6-4;11	53,2	53,9	55,9	57,3
5;0-5;5	56,1	56,0	59,6	60,3
5;6-5;11	57,1	57,1	62,1	61,7

Πίνακας 7: Μέσοι όροι βαθμολογιών ανά ηλικία και φύλο

3.3 Ηλικιακά “ταβάνια” που βρέθηκαν κατά τη χορήγηση του τεστ

Στη συνέχεια, ακολουθεί ο πίνακας 8, όπου έχει υπολογιστεί για κάθε ηλικιακή ομάδα το ποσοστό των παιδιών που ολοκλήρωσαν το τεστ χωρίς να κάνουν 5 συνεχόμενα λάθη (ταβάνι), αλλά και το ποσοστό αυτών που βρήκε “ταβάνι” και σε ποια ηλικία έγινε αυτό⁵.

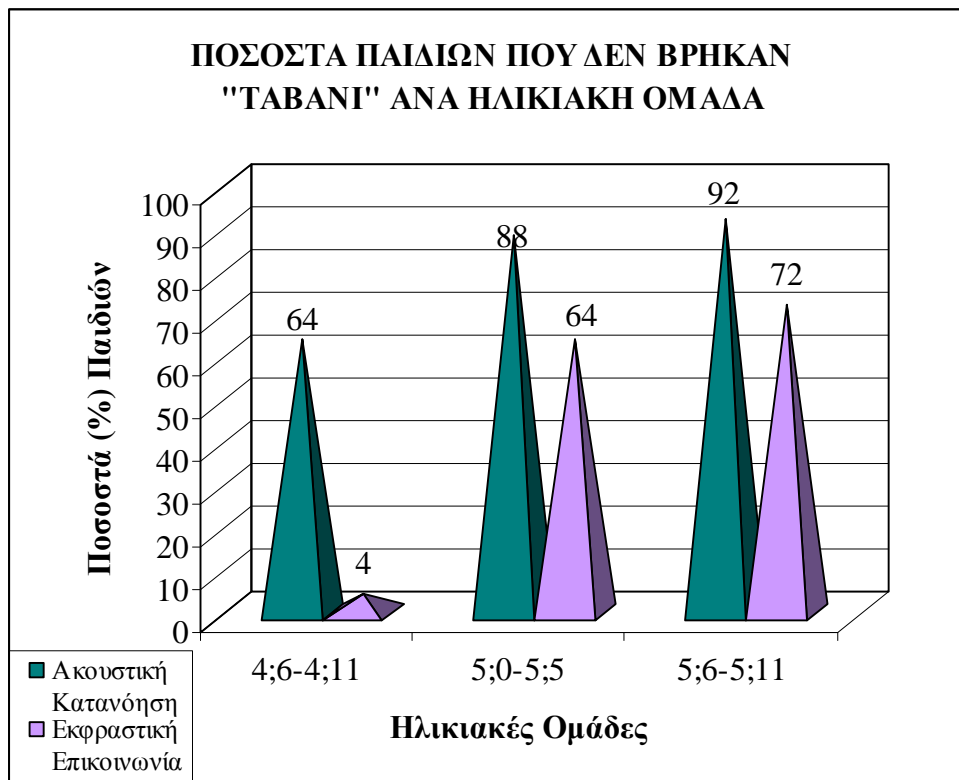
ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ								
	«ταβάνι» » 5;0-5;5	%	«ταβάνι» 5;6-5;11	%	«ταβάνι» 6;0-6;5	%	Καθόλου «ταβάνι»	%
4;6-4;11	3	12	4	16	2	8	16	64
5;0-5;5	3	12	0	0	0	0	22	88
5;6-5;11	0	0	2	8	0	0	23	92
Σύνολο							61	81,3
ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ								
	«ταβάνι» » 5;0-5;5	%	«ταβάνι» 5;6-5;11	%	«ταβάνι» 6;0-6;5	%	Καθόλου «ταβάνι»	%
4;6-4;11	4	16	15	60	5	20	1	4
5;0-5;5	1	4	4	16	4	16	16	64
5;6-5;11	0	0	4	16	3	12	18	72
Σύνολο							35	46,7

Πίνακας 8: Όρια «ταβανιών» για κάθε ηλικιακή ομάδα

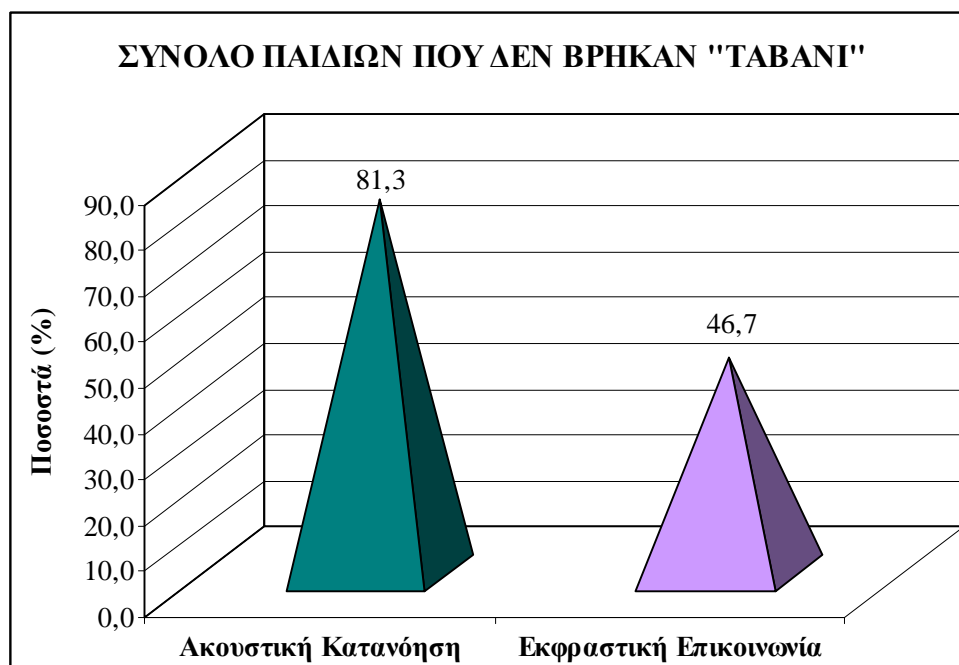
Στα γραφήματα 9 και 10, φαίνεται ότι όσον αφορά στην ακουστική κατανόηση στην ηλικία 4;6–4;11, το μεγαλύτερο ποσοστό (64%) δεν βρήκε “ταβάνι”, στην ηλικία 5;0-5;5, το 88% δε βρήκε “ταβάνι” και στην ηλικία 5;6-5;11 το 92% ολοκλήρωσε το τεστ χωρίς να κάνει 5 συνεχόμενα λάθη. Συνολικά, στην ακουστική κατανόηση το 81,3% των παιδιών δεν βρήκαν “ταβάνι”. Όσον αφορά στην εκφραστική επικοινωνία, στην ηλικία 4;6-4;11, το 4% των παιδιών δεν βρήκε «ταβάνι» και το 60% των συμμετεχόντων βρήκε “ταβάνι” στην ηλικία 5;6-5;11, ενώ στις ηλικίες 5;0-5;5 και 5;6-5;11 το 64% και το 72% αντίστοιχα δεν βρήκε “ταβάνι”. Συνολικά, το 46% των συμμετεχόντων δεν βρήκε “ταβάνι”⁶.

⁵ Αναλυτικά για κάθε συμμετέχοντα φαίνεται αν βρήκε “ταβάνι” ή όχι στο Παράρτημα VI

⁶ Αναλυτικά υπάρχουν στο Παράρτημα VI γραφήματα που δείχνουν τα ηλικιακά «ταβάνια» των παιδιών ξεχωριστά στην ακουστική κατανόηση και στην εκφραστική επικοινωνία

Γράφημα 9: Ποσοστά παιδιών που ολοκλήρωσαν το τεστ ανά ηλικιακή ομάδα

Γράφημα 10: Σύνολο παιδιών που ολοκλήρωσαν το τεστ σε κάθε κατηγορία

3.4 Συνολικά αποτελέσματα επιτυχίας των παιδιών στις δύο κατηγορίες

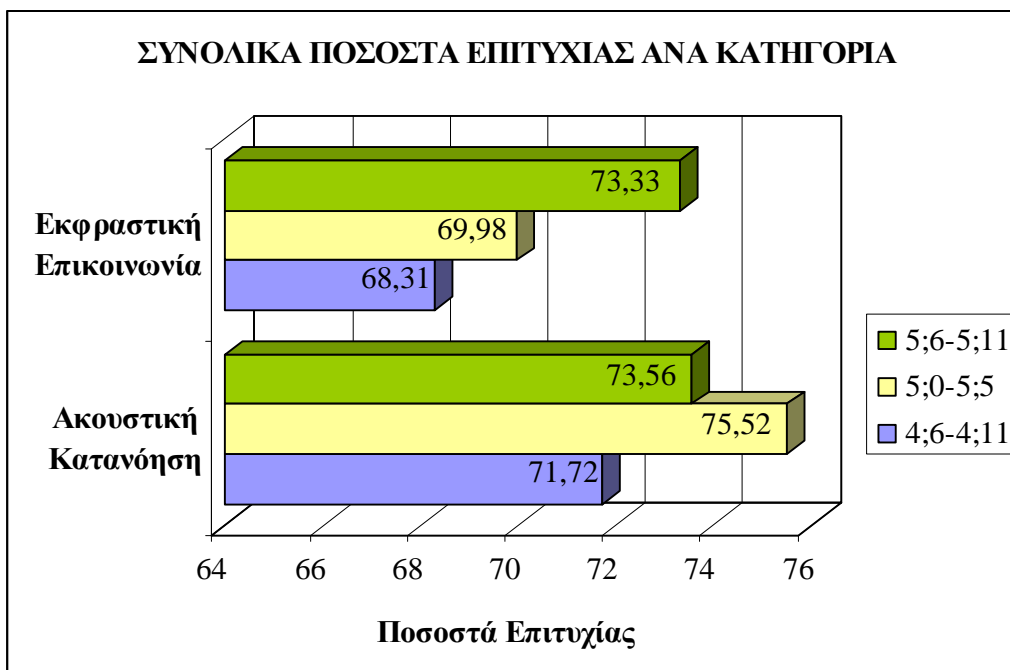
Συνεχίζοντας, στο Παράρτημα VII υπάρχουν αναλυτικοί πίνακες που περιέχουν τα ποσοστά επιτυχίας και αποτυχίας για κάθε δραστηριότητα ανά ηλικιακή ομάδα και ανά κατηγορία⁷. Αξιοσημείωτο είναι να αναφερθεί το συνολικό ποσοστό επιτυχίας και αποτυχίας των παιδιών, στο οποίο συμπεριλαμβάνονται όλες οι δραστηριότητες που απαντήθηκαν σωστά. Αναλυτικά, λοιπόν, στον Πίνακα 9 φαίνεται ότι στην ηλικιακή ομάδα 4;6-4;11, στην ακουστική κατανόηση, τα παιδιά απάντησαν με επιτυχία στο 71,7% των ερωτήσεων και στην εκφραστική επικοινωνία στο 68,3%. Στην ηλικιακή ομάδα 5;0-5;5, οι συμμετέχοντες είχαν 75,52% επιτυχία στην ακουστική κατανόηση και 69,98% στην εκφραστική επικοινωνία. Τέλος, στην ηλικιακή ομάδα 5;6-5;11 παρατηρήθηκε 73,56% και 73,33% επιτυχία, στην ακουστική κατανόηση και στην εκφραστική επικοινωνία, αντίστοιχα.

	Ακουστική Κατανόηση		Εκφραστική Επικοινωνία	
	Επιτυχία (%)	Αποτυχία (%)	Επιτυχία (%)	Αποτυχία (%)
4;6-4;11	71,72	28,28	68,31	31,69
5;0-5;5	75,52	24,48	69,98	30,02
5;6-5;11	73,56	26,44	73,33	26,67

Πίνακας 9: Συνολικά ποσοστά επιτυχίας και αποτυχίας ανά ηλικιακή ομάδα και στις δύο κατηγορίες

Στο γράφημα 11, φαίνεται συνολικά ότι όσο προχωρούσαν σε ηλικία οι συμμετέχοντες είχαν και μεγαλύτερα ποσοστά επιτυχίας στις δραστηριότητες της εκφραστικής κατανόησης. Ωστόσο, στην ακουστική κατανόηση το μεγαλύτερο ποσοστό επιτυχίας (75,52%) το παρουσιάζει η ηλικία 5;0-5;5.

⁷ Επίσης, στο παράρτημα IV παρουσιάζονται οι πίνακες που περιλαμβάνουν αναλυτικά για κάθε παιδί το βαθμό του σε κάθε δραστηριότητα, καθώς και τι εξέταζε η κάθε δραστηριότητα.

Γράφημα 11: Συνολικά ποσοστά επιτυχίας ανά κατηγορία

3.5 ANOVA Test

Προκειμένου να γίνει σύγκριση των μέσων όρων των αρχικών βαθμών μεταξύ 5 ηλικιακών εξαμήνων (3;6-5;11)⁸ στην ακουστική κατανόηση και στην εκφραστική επικοινωνία, επιλέχθηκε το ANOVA τεστ (ανάλυση διακύμανσης), καθώς γίνεται σύγκριση μέσων όρων σε πάνω από δύο ηλικιακές ομάδες (Cristensen, 2007). Μέσω αυτού του τεστ, αναμένεται να βγει το συμπέρασμα, ότι η διαφορά των μέσων όρων είναι στατιστικά σημαντική κι επομένως η αύξηση αυτών ανά ηλικιακό εξάμηνο δεν είναι τυχαία αλλά συμβαίνει λόγω της αναπτυξιακής διαφοράς που υπάρχει όσο μεγαλώνει η ηλικία των παιδιών.

Έτσι, στους παρακάτω πίνακες 10 και 11, παρουσιάζονται τα αποτελέσματα του ANOVA τεστ, τα οποία αναφέρονται στην ακουστική κατανόηση και στην εκφραστική επικοινωνία αντίστοιχα.

⁸ Στο Παράρτημα VIII παρατίθενται τα αναλυτικά αποτελέσματα και οι μέσοι όροι των βαθμών των παιδιών ηλικίας 3;6-4;5 όπως υπολογίστηκαν από τις Στραβολαίμου – Τσοκανά (2010)

ANOVA

Ακουστική Κατανόηση

	Άθροισμα Τετραγώνων	Βαθμοί Ελευθερίας	Μέσα Τετράγωνα	F	Sig.
Μεταξύ των ομάδων	1219,312	4	304,828	29,989	,000
Εντός των ομάδων	1219,760	120	10,165		
Σύνολο	2439,072	124			

Πίνακας 10: ANOVA τεστ για την ακουστική κατανόηση

Από τον πίνακα 10 φαίνεται ότι τα αποτελέσματα του ANOVA ήταν $F(4,120)=29,989; p<0,01$, δηλαδή ότι η τιμή του λόγου $F=29,989$ είναι πολύ υψηλή και έχει επίπεδο σημαντικότητας (sig) μικρότερο ακόμα και από το κρίσιμο όριο 0,01. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των συγκρινόμενων μέσων όρων στην ακουστική κατανόηση, η οποία δεν οφείλεται σε δειγματοληπτικό λάθος ή σε τυχαίο γεγονός.

ANOVA

Εκφραστική Επικοινωνία

	Άθροισμα Τετραγώνων	Βαθμοί Ελευθερίας	Μέσα Τετράγωνα	F	Sig.
Μεταξύ των ομάδων	1.619,01	4	404,75	47,595	,000
Εντός των ομάδων	1.020,48	120	8,5		
Σύνολο	2.639,49	124			

Πίνακας 11: ANOVA τεστ για την εκφραστική επικοινωνία

Από τον πίνακα 11 φαίνεται ότι τα αποτελέσματα του ANOVA ήταν $F(4,120)=47,595; p<0,01$, δηλαδή ότι η τιμή του λόγου $F=47,595$ είναι πολύ υψηλή και έχει επίπεδο σημαντικότητας (sig) μικρότερο ακόμα και από το κρίσιμο όριο 0,01. Αυτό σημαίνει ότι υπάρχει στατιστικά σημαντική διαφορά μεταξύ των συγκρινόμενων μέσων όρων στην εκφραστική επικοινωνία, η οποία δεν οφείλεται σε δειγματοληπτικό λάθος ή σε τυχαίο γεγονός.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4

Συζήτηση αποτελεσμάτων

Σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να πραγματοποιηθεί μία πιλοτική στάθμιση του PLS 4, προκειμένου να αξιολογηθεί η χρησιμότητά του ως διαγνωστικό εργαλείο στα ελληνικά δεδομένα. Στη συνέχεια, θα συζητηθούν τα συμπεράσματα που βγήκαν από τη στατιστική ανάλυση των δεδομένων, θα αναφερθούν οι δυσκολίες που προέκυψαν κατά τη διεξαγωγή της έρευνας, θα γίνει μία κριτική όσον αφορά στο τεστ και θα παρατεθούν οι περιορισμοί και οι συστάσεις για περαιτέρω έρευνα.

4.1 Σύγκριση αρχικών βαθμών ανά ηλικιακή ομάδα

Σύμφωνα με τους Zimmerman, Steiner & Pond (2008), οι οποίοι ήταν υπεύθυνοι για τη στάθμιση της αγγλικής έκδοσης του τεστ, αναμενόταν οι μέσοι όροι των αρχικών βαθμών να αυξάνονται σύμφωνα με την αύξηση της ηλικίας, αντανακλώντας την γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών. Συγκρίνοντας, λοιπόν, συνολικά τους μέσους όρους των βαθμών στην ακουστική κατανόηση και στην εκφραστική επικοινωνία μεταξύ των ηλικιών που εξετάστηκαν στην παρούσα έρευνα και των ηλικιών που εξετάστηκαν από τις Στραβολαίμου & Τσοκανά (2010), διαπιστώθηκε ότι η διαφορά των μέσων όρων ήταν στατιστικά σημαντική, ώστε να θεωρηθεί ότι οφείλεται στην φυσιολογική γλωσσική εξέλιξη των παιδιών. Τα παραπάνω αποδεικνύονται από τα αποτελέσματα του ANOVA τεστ, καθώς οι τιμές του λόγου F τόσο στην ακουστική κατανόηση, όσο και στην εκφραστική επικοινωνία είναι υψηλές και έχουν επίπεδο σημαντικότητας μικρότερο ακόμα και από το κρίσιμο όριο 0,01.

Επίσης, όπως έχει ήδη αναφερθεί, η ακουστική κατανόηση προηγείται της εκφραστικής επικοινωνίας και αναμένεται να παρουσιάζει μεγαλύτερο μέσο όρο (Δράκος, 1999, Owens, 2001). Όπως προκύπτει από τα αποτελέσματα, ο

μέσος όρος των βαθμών της εκφραστικής επικοινωνίας είναι μεγαλύτερος από αυτόν της ακουστικής κατανόησης σε κάθε ηλικιακή ομάδα (βλ. Πίνακα 6). Ωστόσο, από μία πιο λεπτομερή ανάλυση των βαθμών ανά δραστηριότητα (βλ. Παράρτημα IV) διαπιστώνεται ότι η ακουστική κατανόηση έχει μεγαλύτερα ποσοστά επιτυχίας σε κάθε ηλικιακή ομάδα, από την εκφραστική επικοινωνία.

Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε σύγκριση των μέσων όρων στο σύνολο των δραστηριοτήτων ανάμεσα στα αγόρια και τα κορίτσια (βλ Πίνακα 7). Από τα αποτελέσματα προέκυψε, ότι δεν υπήρξαν αξιοσημείωτες διαφορές μεταξύ των δύο ομάδων. Η μόνη διαφορά που αξίζει να αναφερθεί παρατηρείται στην ηλικιακή ομάδα 4;6-4;11 και συγκεκριμένα στην εκφραστική επικοινωνία, όπου ο μέσος όρος των βαθμών ήταν 55,9 για τα αγόρια και 57,3 για τα κορίτσια.

4.2 Σχολιασμός ευκολότερων και δυσκολότερων δραστηριοτήτων

Με βάση το παράρτημα VII, παρατηρούνται κάποιες δραστηριότητες στις οποίες τα παιδιά αντιμετώπισαν δυσκολίες και κάποιες στις οποίες είχαν μεγάλο ποσοστό επιτυχίας.

Αναλυτικότερα, οι δραστηριότητες στις οποίες είχαν καλύτερη επίδοση τα παιδιά, ήταν όσον αφορά στην ακουστική κατανόηση στην ηλικία 4;6-4;11, η δραστηριότητα (45) που εξέταζε τις καταλήξεις των ουσιαστικών, όπου παρουσιάστηκε επιτυχία 100% καθώς και στην εκφραστική επικοινωνία η δραστηριότητα (48) που αφορούσε την απάντηση της ερώτησης “γιατί”, όπου παρουσιάστηκε επίσης 100% επιτυχία. Στην ηλικιακή ομάδα 5;0-5;5, στην ακουστική κατανόηση το μεγαλύτερο ποσοστό επιτυχίας ήταν 92% όσον αφορά στη δραστηριότητα (51) που αναφερόταν στις ποσοτικές έννοιες 3 και 5. Στην εκφραστική επικοινωνία στην ίδια ηλικία, το μεγαλύτερο ποσοστό 96% ήταν στη δραστηριότητα (55) που αφορούσε το σχηματισμό σωστών και με νόημα ερωτήσεων. Σε αυτό το σημείο πρέπει να αναφερθεί, ότι πιθανόν το μεγάλο

ποσοστό επιτυχίας να οφείλεται στο γεγονός, ότι αυτή η δραστηριότητα για να θεωρηθεί επιτυχής απαιτούσε 1 στις 3 σωστές απαντήσεις. Τέλος, τα παιδιά ηλικίας 5;6-5;11, παρουσίασαν στην ακουστική κατανόηση στη δραστηριότητα (54), που ζητούσε τη σειροθέτηση αντικειμένων και στην εκφραστική επικοινωνία στη δραστηριότητα (58) που καλούνταν το παιδί να συμπληρώσει παρομοιώσεις, ποσοστό επιτυχίας 100% και 80% αντίστοιχα.

Αντίθετα, οι δραστηριότητες στις οποίες παρουσίασαν τα παιδιά μεγαλύτερες δυσκολίες ήταν για την ηλικία 4;6-4;11 στην ακουστική κατανόηση, η δραστηριότητα (47) που αφορούσε στην κατανόηση μεγάλων προτάσεων, η οποία εμφάνισε 64% επιτυχία. Στην εκφραστική επικοινωνία, στη δραστηριότητα (51), το ποσοστό επιτυχίας ήταν 68% και αφορούσε τις ποσοτικές έννοιες “κοντό – μακρύ”. Στην ηλικία 5;0-5;5, στην ακουστική κατανόηση, στις δραστηριότητες (52) που εξέταζαν τα μέρη του σώματος και (53) την παθητική φωνή, το ποσοστό επιτυχίας ήταν 40% και για τις δύο. Πρέπει να σημειωθεί ότι στη δραστηριότητα (52), τα παιδιά δυσκολεύτηκαν πολύ στην κατανόηση της λέξης “καρπός”, γεγονός που δικαιολογεί το μικρό ποσοστό επιτυχίας. Ωστόσο, αυτό μπορεί να οφείλεται και στο γεγονός, ότι η δραστηριότητα για να θεωρηθεί επιτυχής έπρεπε ο συμμετέχοντας να έχει 3 στα 4 σωστά. Στην εκφραστική επικοινωνία, τα παιδιά της ίδιας ηλικιακής ομάδας στη δραστηριότητα (57) που αφορούσε στην κατονομασία αντικειμένων από μια κατηγορία, το ποσοστό επιτυχίας ήταν 60%. Σε αυτή τη δραστηριότητα, τα παιδιά κατονόμαζαν μεγάλο αριθμό ζώων αλλά δυσκολεύονταν ιδιαίτερα στην κατονομασία φαγητών και αποτύγχαναν διότι έπρεπε να πετύχουν 2 στις 2 απαντήσεις σωστά. Τέλος, στην ηλικία 5;6-5;11, στην ακουστική κατανόηση μικρότερη επιτυχία παρουσιάστηκε στη δραστηριότητα (55) που αφορούσε στις ποσοτικές έννοιες “μισό – ολόκληρο” με ποσοστό επιτυχίας 44%. Εδώ παρατηρήθηκε δυσκολία στην κατανόηση της έννοιας “μισό”. Στην εκφραστική

επικοινωνία, στη δραστηριότητα (60), όπου το παιδί καλείται να διορθώσει σημασιολογικούς παραλογισμούς, το ποσοστό επιτυχίας ήταν 64%.

Στη συνέχεια, σκόπιμο είναι να γίνει αναφορά σε κάποιες δραστηριότητες, οι οποίες παρουσιάζουν ιδιαίτερο ενδιαφέρον (βλ Παράρτημα ΙΧ). Συγκεκριμένα, όσον αφορά στην εκφραστική επικοινωνία, στη δραστηριότητα (52) στην οποία ζητείται από το παιδί να χρησιμοποιήσει επίθετα για να περιγράψει αντικείμενα, παρατηρήθηκε ότι πιο συνηθισμένη ήταν η χρήση των επιθέτων “μικρό – μεγάλο” καθώς και τα χρώματα. Η διαπίστωση αυτή, συμπίπτει με την αναφορά της Κατή (2000), ότι τα επίθετα που προαναφέρθηκαν είναι από τα πρώτα επίθετα που κατακτούνται από τα παιδιά και κατ' επέκταση είναι πιο εύχρηστα.

Ακόμα, στις δραστηριότητες (61) και (53) που αναφέρονταν στους ορισμούς λέξεων και στην χρήση ουσιαστικών που δείχνουν αυτόν που επιτελεί μια πράξη αντίστοιχα, το παιδί έπρεπε να απαντήσει 1 στις 3 σωστές ερωτήσεις, γεγονός που καθιστούσε πολύ εύκολες τις δραστηριότητες. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα, παιδιά μικρότερης ηλικίας να περνάνε με επιτυχία αυτές τις δραστηριότητες παρόλο που απευθύνονταν σε παιδιά μεγαλύτερης ηλικίας. Ακόμα, παρόλο που η δραστηριότητα (53) θεωρήθηκε εύκολη, τα παιδιά αντιμετώπισαν δυσκολία στην εύρεση της λέξης “δάσκαλος” ως απάντηση στην ερώτηση “ο άνθρωπος που διδάσκει είναι...”.

Επίσης, όσον αφορά στην ακουστική κατανόηση, η δραστηριότητα (58), στην οποία ζητείται από το παιδί να κατανοήσει ποσοτικές έννοιες “κάθε – κάθε ένα”, κρίνεται εξαιρετικά εύκολη για παιδιά ηλικίας 6;0-6;5, αφού παρουσιάστηκε μεγάλο ποσοστό επιτυχίας (72,73%) από τα παιδιά ηλικιών 4;6-4;11 και 5;0-5;5.

Τέλος, σχετικά με τη φωνολογική ενημερότητα, η εμφάνιση των δραστηριοτήτων της ομοιοκαταληξίας στην κατανόηση (59) και στην έκφραση (63), κρίνεται δύσκολη ακόμα και στις ηλικίες 6;0-6;5, στις οποίες εξετάζεται.

Αντίθετα, ο εντοπισμός και η αναγνώριση του αρχικού φωνήματος που εξετάζεται στη δραστηριότητα (57) της ακουστικής κατανόησης κρίνεται εύκολη καθώς μπορεί να κατακτηθεί από την ηλικία 3;10- 4;6 (Γιαννετοπούλου & Κιρπότην, 2008).

4.3 Κριτική του PLS 4

Στη συνέχεια θα γίνει κριτική του PLS 4 προκειμένου να διεξαχθεί κάποιο συμπέρασμα σχετικά με τη χρησιμότητα του, η οποία βασίστηκε τόσο στις δυσκολίες και στους περιορισμούς που εμφανίστηκαν κατά τη διάρκεια της έρευνας όσο και στην κριτική που ασκήθηκε από ερευνητές.

Όπως έχει αναφερθεί, προκειμένου να τερματίσει ένας συμμετέχοντας το τεστ θα έπρεπε να έχει αποτυχία σε 5 συνεχόμενες δραστηριότητες και να έχει βαθμολογηθεί με 0. Κατά την ανάλυση των αποτελεσμάτων, διαπιστώθηκε ότι το μεγαλύτερο μέρος των παιδιών ολοκλήρωναν το τεστ χωρίς να βρίσκουν “ταβάνι”, γεγονός που καθιστούσε τη βαθμολογία δύσκολη καθώς δεν ήταν εύκολο να συγκεντρωθούν 5 συνεχόμενα λάθη. Η παραπάνω διαπίστωση ενισχύεται και από ξένους ερευνητές, οι οποίοι χρησιμοποίησαν το PLS 4 (Hayward et al., 2008). Επίσης, η ύπαρξη κάποιων εύκολων δραστηριοτήτων ενδεχομένως να συμβάλλουν σε αυτό το αποτέλεσμα.

Ενδεικτικά αναφέρονται οι εξής: τα παιδιά ηλικίας 4;6-4;11 στις δραστηριότητες (54) στην ακουστική κατανόηση και (59) στην εκφραστική επικοινωνία, οι οποίες αναφέρονται στην ηλικιακή ομάδα 5;6-5;11, είχαν ποσοστό επιτυχίας 80% (20/25) και 68% (17/25) αντίστοιχα. Επίσης, στις ηλικίες 4;6-4;11 και 5;0-5;5, οι δραστηριότητες (57), (58) και (61) που αφορούν στην ακουστική κατανόηση και αντιστοιχούν στην ηλικιακή ομάδα 6;0-6;5 τα ποσοστά επιτυχίας ήταν 54,55% (24/44), 72,73% (32/44) και 53,66% (22/41) για την κάθε δραστηριότητα αντίστοιχα (βλ. Παράρτημα ΙΧ).

Επιπλέον, το PLS 4 σύμφωνα με τους Hayward et al. (2008), δεν εξετάζει επίσημα την πραγματολογία στα παιδιά καθώς περιέχει πολλές ερωτήσεις που απαιτούν μικρές απαντήσεις. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα η εναλλαγή της θεματολογίας να είναι γρήγορη και να μην δίνεται η δυνατότητα στον εξεταστή να αξιολογήσει την ικανότητα του παιδιού να διατηρεί το θέμα. Ακόμα, παρόλο που το τεστ εξετάζει πολλές αναπτυξιακές ικανότητες, τις ελέγχει μια φορά επομένως η απάντηση του παιδιού ενδέχεται να εμπίπτει στα πλαίσια τυχειότητας.

Στα πλαίσια της μετάφρασης του τεστ στα ελληνικά, υπήρξαν κάποιες δραστηριότητες, οι οποίες δεν ανταποκρίνονταν στα ελληνικά δεδομένα και θεωρήθηκε απαραίτητο να γίνουν κάποιες αλλαγές. Λόγω της ύπαρξης διαφορετικών γραμματικών φαινομένων των δύο γλωσσών, οι αλλαγές που πραγματοποιήθηκαν διαφοροποιούσαν σε μικρό βαθμό την επίσημη δραστηριότητα. Συγκεκριμένα, έγιναν αλλαγές στην εκφραστική επικοινωνία στη δραστηριότητα (67) που αφορά στην παραγωγή ανώμαλων πληθυντικών ουσιαστικών, στη δραστηριότητα (62) που αναφέρεται στη διόρθωση των γραμματικών λαθών καθώς και στην ακουστική κατανόηση στη δραστηριότητα (45) που εξετάζει την κατανόηση των παραγωγικών καταλήξεων των ουσιαστικών.

Ωστόσο, το εργαλείο αξιολόγησης PLS 4 θεωρείται κατάλληλο προς χορήγηση καθώς έχει τη δυνατότητα ανίχνευσης κάποιας γλωσσικής διαταραχής ή/και καθυστέρησης σε πολύ μικρή ηλικία (0;0 – 6;5) καλύπτοντας με αυτό το τρόπο ένα μεγάλο ηλικιακό εύρος. Επίσης, ελέγχει τις γλωσσικές ικανότητες του παιδιού σφαιρικά με δραστηριότητες που περιλαμβάνουν την έκφραση και την κατανόηση και στις ηλικίες 2;6–6;11 εξετάζεται η άρθρωση και το μέσο μήκος εκφωνήματος (MME). Ακόμα, κατά το πρώτο χρόνο (0;0-0;11) το τεστ εξετάζει το παιδί ανά 3 μήνες με αποτέλεσμα να το ελέγχει με μεγαλύτερη λεπτομέρεια και το καθιστά πιο αξιόπιστο εργαλείο. Αυτό είναι

πολύ χρήσιμο, καθώς η γλωσσική ανάπτυξη εξελίσσεται πολύ γρήγορα κατά τον πρώτο χρόνο της ζωής, όπου μεταβαίνει από τη μη λεκτική στη λεκτική επικοινωνία (Luinge et al., 2006) Επιπλέον, η αναβάθμιση του PLS 3 σε PLS 4 περιλαμβάνει περισσότερες δραστηριότητες - 62 στην ακουστική κατανόηση και 68 στην εκφραστική επικοινωνία - σε σχέση με το PLS 3 - 48 δραστηριότητες και στις δύο κατηγορίες. Τέλος, η συμπλήρωση της αναφοράς (report) από τους γονείς των παιδιών που βρίσκονται σε μικρή ηλικία και τους χορηγείται το τεστ, θεωρείται ιδιαίτερα βοηθητική για τον εξεταστή καθώς του δίνει πληροφορίες για τις ικανότητες και τις δυσκολίες του παιδιού καθοδηγώντας τον να εστιάσει στα κατάλληλα σημεία.

Συνοψίζοντας, σκοπός της παρούσας έρευνας ήταν να διερευνηθεί αν το PLS 4 αποτελεί ένα κατάλληλο εργαλείο αξιολόγησης για τα ελληνικά δεδομένα. Με βάση τα παραπάνω διαπιστώνεται ότι το PLS 4 μπορεί να αποτελέσει ένα βοηθητικό εργαλείο για τους εξεταστές εφόσον πραγματοποιηθούν κάποιες αλλαγές, οι οποίες κρίνονται απαραίτητες προκειμένου να εναρμονιστεί με τα ελληνικά δεδομένα.

4.4 Περιορισμοί

4.4.1 Αριθμός των συμμετεχόντων

Όπως έχει ήδη αναφερθεί, για την πραγματοποίηση της πιλοτικής στάθμισης επιλέχθηκαν 25 παιδιά από κάθε ηλικιακή ομάδα (σύνολο 75 παιδιά). Σύμφωνα με τον Cristensen (2007), η ισχύς ενός δείγματος είναι μεγαλύτερη όσο μεγαλύτερος είναι ο αριθμός των συμμετεχόντων και τόσο καλύτερη είναι η μελέτη. Ωστόσο, στη παρούσα έρευνα, αυτός ο αριθμός των συμμετεχόντων θεωρείται επαρκής προκειμένου να υπάρξουν έγκυρα και αξιόπιστα αποτελέσματα. Ένας βασικός λόγος που δεν έγινε δυνατή η μεγαλύτερη συλλογή δείγματος, ήταν η δυσκολία που αντιμετωπίστηκε όσον αφορά στην

είσοδό στα νηπιαγωγεία και τους παιδικούς σταθμούς, καθώς και στην συγκατάθεση των γονέων.

4.4.2 Περιοχές συλλογής δείγματος

Η δυσκολία που αντιμετωπίστηκε όσον αφορά στην συγκατάθεση των γονέων και στην εύρεση νηπιαγωγείων και παιδικών σταθμών, οι οποίοι θα επέτρεπαν την διεξαγωγή της έρευνας, συνέβαλε και στο γεγονός ότι δεν υπήρχε ίση κατανομή δείγματος στις τρεις περιοχές (Αθήνα - 39, Πάτρα - 11, Χαλκίδα – 25 παιδιά) που αποτελούσαν την πηγή του δείγματος. Γι' αυτό το λόγο, η πλειοψηφία των παιδιών προερχόταν από την περιοχή της Αθήνας, όπου υπήρχε μεγαλύτερος αριθμός επιλογών.

4.4.3 Συλλογή των συμμετεχόντων

Προκειμένου να επιλεγεί κάποιο παιδί για να συμμετάσχει στην έρευνα, θα έπρεπε να μην παρουσιάζει κάποια φωνολογική, γλωσσική, νοητική ή αισθητηριακή διαταραχή. Οι παραπάνω διαταραχές δεν αποκλείστηκαν μέσω χορήγησης κάποιου επίσημου τεστ ή ιατρικής εξέτασης, αλλά η επιλογή βασίστηκε στην εμπειρική γνώμη των νηπιαγωγών. Παρόλο που δεν υπάρχουν σταθμισμένα τεστ στα Ελληνικά που να αξιολογούν τις γλωσσικές ικανότητες των παιδιών προσχολικής ηλικίας, η χορήγηση του WISC θα έδινε μία σφαιρική εικόνα. Ωστόσο, στην παρούσα μελέτη δεν ήταν δυνατή η συνεργασία με κάποιον ψυχολόγο, η συμβολή του οποίου είναι απαραίτητη στη χορήγηση του συγκεκριμένου τεστ.

4.4.4 Κοινωνικό – Πολιτισμική ανάλυση

Σύμφωνα με τη μεθοδολογία της έρευνας προκειμένου να διεξαχθεί η διαδικασία της χορήγησης του τεστ ήταν απαραίτητη τόσο η έγκριση που θα δινόταν από τα νηπιαγωγεία όσο και η έγκριση που θα έδιναν οι γονείς.

Ωστόσο, ένας μεγάλος αριθμός γονέων ενώ ενέκρινε την συμμετοχή του παιδιού στην έρευνα δεν δέχτηκε να συμπληρώσει την ανεπίσημη φόρμα που του δινόταν, στην οποία θα καταγράφονταν στοιχεία που ήταν σημαντικά για μία περαιτέρω ανάλυση που θα αφορούσε το κοινωνικό-πολιτισμικό επίπεδο του παιδιού. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα να μην γίνει κάποια τέτοιου είδους ανάλυση, η οποία ενδεχομένως θα οδηγούσε σε περαιτέρω συμπεράσματα.

4.4.5 Χώρος διεξαγωγής της έρευνας

Όπως αναφέρθηκε και στη μεθοδολογία, ο χώρος διεξαγωγής της έρευνας ήταν ένα ήσυχο και φωτεινό περιβάλλον με λίγα ερεθίσματα, ώστε τα παιδιά να μένουν συγκεντρωμένα στις δραστηριότητες. Ωστόσο, σε κάποιες περιπτώσεις ο χώρος ο οποίος δινόταν από τα νηπιαγωγεία δεν πληρούσε όλες τις προϋποθέσεις, γεγονός που οφειλόταν στην αδυναμία εύρεσης κάποιου εναλλακτικού από τις νηπιαγωγούς. Επίσης, καθώς δεν ήταν δυνατό να γίνει αλλαγή στο ημερήσιο πρόγραμμα του νηπιαγωγείου και λόγω της μεγάλης διάρκειας του τεστ, ήταν δύσκολο να απομακρύνονται τα παιδιά από τις δραστηριότητές τους, γεγονός που δυσκόλευε την συλλογή του δείγματος.

4.5 Συστάσεις για περαιτέρω έρευνα

Στην παρούσα πτυχιακή εργασία, έγινε μία προσπάθεια για πιλοτική στάθμιση ενός τεστ (PLS 4) που αξιολογεί τη γλωσσική ανάπτυξη των παιδιών, καθώς δεν υπάρχουν τέτοιου είδους επίσημα εργαλεία στην ελληνική γλώσσα. Ωστόσο, είναι απαραίτητη περαιτέρω έρευνα για το αν είναι το συγκεκριμένο τεστ κατάλληλο για τα ελληνικά δεδομένα.

Αναλυτικότερα, θα ήταν σκόπιμο να υπάρξει μεγαλύτερος αριθμός δείγματος, κατανεμημένος ισάριθμα σε περισσότερες περιοχές της Ελλάδας που θα περιλάμβανε όχι μόνο μεγάλα αστικά κέντρα αλλά και μικρότερες επαρχιακές πόλεις. Επίσης, θα ήταν πιο χρήσιμο, ο χώρος διεξαγωγής του τεστ

να ήταν όσο το δυνατό πιο σύμφωνος με τις προϋποθέσεις που έχουν αναφερθεί και ιδανικά να μπορούσε να χορηγηθεί το τεστ σε χρόνο εκτός του ημερήσιου σχολικού προγράμματος. Τέλος, προκειμένου να θεωρούνται τα παιδιά κατάλληλα προς συμμετοχή στην έρευνα, θα ήταν σημαντικό να αξιολογούνταν μέσω χορήγησης κάποιου επίσημου τεστ ή να είχαν διάγνωση από κάποιον επίσημο φορέα.

Επιπρόσθετα, σύμφωνα με τις McCauley & Swisher (1984), για περαιτέρω έρευνα χρειάζονται κάποιες προϋποθέσεις προκειμένου να θεωρηθεί έγκυρο και αξιόπιστο ένα ερευνητικό εργαλείο. Συγκεκριμένα, είναι απαραίτητο να γίνεται κοινωνικοπολιτισμική έρευνα που θα περιλαμβάνει την περιγραφή του δείγματος, ώστε να είναι σίγουρο ότι αντιπροσωπεύει το γενικό πληθυσμό, να είναι επαρκές το δείγμα στάθμισης της κάθε ηλικιακής ομάδας (τουλάχιστον 100 άτομα), να γίνει ανάλυση της διαδικασίας του τεστ που να επικυρώνει την αξιοπιστία και την εγκυρότητά του και να υπολογίζονται περιγραφικά μέτρα (M.O, T.A) των αρχικών βαθμών του δείγματος στάθμισης για όλες τις ηλικιακές ομάδες. Ακόμα, να παρατίθενται στοιχεία ότι το δείγμα είναι φυσιολογικό σύμφωνα με επίσημες μετρήσεις, να παρέχει εγκυρότητα πρόβλεψης με την πορεία του παιδιού και την αναγκαιότητα για θεραπεία, να υπάρχει αξιοπιστία όσον αφορά στην αξιολόγηση και στην επαναξιολόγηση αλλά και στα αποτελέσματα της χορήγησης μεταξύ των εξεταστών, να περιγράφεται με λεπτομέρεια η διαδικασία χορήγησης ώστε να είναι ίδια κάθε φορά χωρίς να δημιουργούνται απορίες και τέλος να περιγράφονται τα ακριβή επαγγελματικά προσόντα των εξεταστών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Abba, L., Ayub, S., & Selwyn-Barnett, V. (1999). *Total Phonology*. UK: Winslow.
2. Andersson, L. (2005). Determining the Adequacy of Tests of Children's Language [Electronic version]. *Communication Disorders Quarterly*, 26, 207-225.
3. Bishop, D., & Mogford, K. (2000). *Language Development in exceptional circumstances*. UK: Psychology press.
4. Bloom, L., & Lahey, M. (1978). *Language Development and language disorders*. New York: Wiley.
5. Βογινδρούκας, Ι., Πρωτόπαπας, Α., & Σιδερίδης, Γ. (2008). *Προσαρμογή δοκιμασίας εκφραστικού λεξιλογίου στην ελληνική γλώσσα*. Ανάκτηση 10 Σεπτεμβρίου, 2010 από http://www.ilsp.gr/homepages/protopapas/abs/Vogindroukas_etal_2008_SLI.html
6. Βοσνιάδου, Σ. (1999). Η Εννοιολογική αλλαγή στην παιδική ηλικία, Στο Σ. Βοσνιάδου, *Κείμενα Εξελικτικής ψυχολογίας: Σκέψη* (σ.149-164). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
7. Γιαννετοπούλου, Α., & Κιρπότην, Λ. (2007). *Μεταφων Τεστ: Τεστ Μεταφωνολογικής ανάπτυξης και αναγνωστικής ετοιμότητας ως προς τη φωνολογική επίγνωση (Πανελλήνιος Σύλλογος Λογοπεδικών)*. Αθήνα: Ιατρικές εκδόσεις Κωνσταντάρας.
8. Cristensen, L.B. (2007). *Η πειραματική μέθοδος στην επιστημονική έρευνα*. Αθήνα : εκδόσεις Παπαζήσης.
9. Δράκος, Γ. (1999). *Ειδική Παιδαγωγική των προβλημάτων λόγου και ομιλίας*. Αθήνα: Εκδόσεις Περιβολάκι & Ατραπός.

10. Devescovi, A., & Caselli, N.C. (2007). Sentence Repetition as a measure of early grammatical development in Italia. *International Journal of Language and Communication Disorders*, 42, 187-208.
11. Friberg, J.C. (2010). Considerations for test selection: How do validity and reliability impact diagnostic decisions? [Electronic version]. *Child Language Teaching and Therapy*, 26, 77-92.
12. Fundudis, T. (2001). Διαταραχές της ομιλίας και του λόγου στην παιδική ηλικία. Στο Γ. Τσιάντης & Σ. Μανωλόπουλος, *Σύγχρονα Θέματα Παιδοψυχιατρικής* (σ.93-126). Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτης.
13. Hayward, D. V., Stewart, G. E., Phillips, L. M., Norris, S. P., & Lovell, M. A. (2008). Test review: Preschool language scale-4 (PLS-4). *Language, Phonological Awareness, and Reading Test Directory* (pp. 1-9). Edmonton, AB: Canadian Centre for Research on Literacy. Retrieved July 8, 2010 from [http://www.uofaweb.ualberta.ca/elementaryed/pdfs/Test%20of%20Written%20Language-3%20\(TOWL-3\).pdf](http://www.uofaweb.ualberta.ca/elementaryed/pdfs/Test%20of%20Written%20Language-3%20(TOWL-3).pdf)
14. Huaqing Qi, C., & Marley, S.C. (2009). Differential Item Functioning Analysis of the Preschool Language Scale--4 Between English-Speaking Hispanic and European American Children From Low-Income Families [Electronic version]. *Topics in Early Childhood Special Education*, 29, 171-180.
15. Καμπανάρου, Μ. (2007). *Διαγνωστικά Θέματα Λογοθεραπείας*. Αθήνα: Εκδόσεις Έλλην.
16. Κατή, Δ. (2000). *Γλώσσα και Επικοινωνία στο Παιδί*. Αθήνα, Εκδόσεις Οδυσσέας.
17. Kinnear, P.R., & Gray, C.D. (1999). *SPSS for Windows made simple*. University of Aberdeen: Department of psychology.
18. Κολιάδης, Ε. (2002). *Γνωστική Ψυχολογία. Γνωστική νευροεπιστήμη και εκπαιδευτική πράξη*. Αθήνα: Σύνθεση.

19. Κουτσοβάνου, Ε. (2000). *Η θεωρία του Piaget και παιδαγωγικές εφαρμογές στην προσχολική εκπαίδευση*. Αθήνα: Εκδόσεις Οδυσσέας.
20. Krapp, K., & Wilson, J. (2005). Language development. In *The Gale Encyclopedia of Children's Health: Infancy through Adolescence* (vol. 3, pp. 1072-1074). New York: Thomson.
21. Luinge, M.R., Post, W.J., Wit, H.P., & Goorhuis-Brouwer, S.M. (2006). The Ordering of Milestones in Language Development for Children From 1 to 6 Years of Age [Electronic version]. *Journal of Speech, Language, and Hearing Research*, 49, 923–940.
22. Lyons, J. (1999). *Γλωσσολογική Σημασιολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Πατάκη.
23. McAfee, J.G., & Shipley, K.G. (2004). *Assessment in Speech Language Pathology. Resource Manual*. San Diego: Singular Publishing Group INC.
24. McCauley, R.J., & Swisher, L. (1984). Psychometric Review of language and articulation Tests for preschool children [Electronic version]. *Journal of Speech and Hearing Disorders*, 49, 34-42.
25. Owens, Jr., & Robert, E. (2001). *Language Development (an introduction)*. Boston: Allyn and Bacon.
26. Πανοπούλου – Μαράτου, Ο. (2000). *Παιδί, Επιστήμη και Ψυχανάλυση: Οι διαδρομές του Jean Piaget*. Αθήνα: Εκδόσεις Καστανιώτη.
27. Παπαδόπουλος, Ν. (1993). *Ψυχολογία*. Αθήνα: Πανεπιστημιακές εκδόσεις.
28. Παρασκευόπουλος, Ι.Ν. (1983). *Εξελικτική Ψυχολογία: Η ψυχική ζωή από τη σύλληψη ως την ενηλικίωση*. Αθήνα: Πανεπιστημιακές εκδόσεις.
29. Παρασκευόπουλος, Ι.Ν. (1993). *Στατιστική: Εφαρμοσμένη στις επιστήμες της συμπεριφοράς*. Αθήνα: Πανεπιστημιακές εκδόσεις.
30. Πολυχρονοπούλου, Σ. (2001). *Παιδιά και έφηβοι με ειδικές ανάγκες και δυνατότητες*. Αθήνα: Εκδόσεις Ατραπός.
31. Στραβολαίμου, Κ., & Τσοκανά, Λ. (2010). Πτυχιακή εργασία με θέμα: *Πιλοτική αξιολόγηση των ικανοτήτων κατανόησης και παραγωγής λόγου σε*

Ελληνόπουλα ηλικίας 3;6-4;5 ετών χρησιμοποιώντας το PLS 4. Πάτρα: Υπό δημοσίευση.

32. Sheridan, M.D. (1975). *From birth to five years. Children's developmental progress*. UK: NFER-Nelson.
33. Suen, H.K. (2002). *Review of the Preschool Language Scale – Fourth Edition*. Ανάκτηση 14 Σεπτεμβρίου, 2010 από <http://suen.ed.psu.edu/~hsuen/pubs/BUROS11%20preschool%20language%20scale.pdf>
34. Φιλιππάκη – Warburton, E. (1992). *Εισαγωγή στη θεωρητική γλωσσολογία*. Αθήνα: Εκδόσεις Νεφέλη.
35. Zaporozhets, A.V., Zinchenko, V.P., & Elkonin, D.B. (1999). Η Ανάπτυξη της λογικής σκέψης των παιδιών της προσχολικής ηλικίας. Στο Σ. Βοσνιάδου, *Κείμενα Εξελικτικής ψυχολογίας: Σκέψη* (σ.72-83). Αθήνα: Εκδόσεις Gutenberg.
36. Zimmerman, I.L., Steiner, V.G., & Pond, R.E. (2008). *Examiner's Manual: Preschool Language Scale Fourth Edition-UK*. London: Pearson.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι

ΔΗΛΩΣΗ ΓΟΝΙΚΗΣ ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗΣ

Πεδίο Έρευνας:

Κατάκτηση της κατανόησης και παραγωγής λόγου στα πλαίσια πτυχιακής εργασίας.

Ερευνήτριες:

Παγάνη Γεωργία, Παπασπύρου Άννα, Καρανάου Βασιλική

Επιβλέπουσα καθηγήτρια

Γερονίκου Ελευθερία, MSc Λογοθεραπεύτρια, Εργαστηριακός Συνεργάτης Τμήματος Λογοθεραπείας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας Πατρών.

Δηλώνω ότι δέχομαι το παιδί μου να λάβει μέρος στην έρευνα που διεξάγεται, με σκοπό την καταγραφή και αξιολόγηση των γλωσσικών ικανοτήτων των Ελληνόπουλων παιδιών προσχολικής ηλικίας. Γνωρίζω και συμφωνώ, το παιδί μου να κληθεί να απαντήσει σε διάφορες ερωτήσεις και οι απαντήσεις του να καταγραφούν, δεδομένου ότι το υλικό θα χρησιμοποιηθεί μόνο για τους σκοπούς της προαναφερθείσας έρευνας και αυτή η διαδικασία δεν θα προκαλέσει ουδεμία ενόχληση στο παιδί μου. Τα προσωπικά στοιχεία του παιδιού, δεν θα χρησιμοποιηθούν και θα διασφαλιστεί το απόρρητο των προσωπικών δεδομένων.

Όνοματεπώνυμο παιδιού (προαιρετικά):

Ημερομηνία Γέννησης:

Το παιδί φοιτά:

Το παιδί μιλά ελληνική γλώσσα; ναι όχι

Μιλά κάποια άλλη γλώσσα; Αν ναι ποιά;

Μόρφωση μητέρας: Δημοτικό / Γυμνάσιο / Λύκειο / Κολλέγιο
Πανεπιστήμιο / Άλλο

Επάγγελμα μητέρας:

Μόρφωση πατέρα: Δημοτικό / Γυμνάσιο / Λύκειο / Κολλέγιο
Πανεπιστήμιο / Άλλο

Επάγγελμα πατέρα:

Αδέλφια: 1 2 3 4 Άλλο

Σειρά γέννησης παιδιού:

Ημερομηνία

.....

Ο/Η Δηλών/ούσα

.....

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ
Ανεπίσημη φόρμα χορήγησης

Όνομα: _____
 Ημ/νία γέννησης: _____
 Ημ/νία αξιολόγησης: _____
 Ηλικία: _____
 Φύλο: _____
 Σχολείο: _____
 Εξετάστρια: _____

		Υπολογισμός Raw Score	
Ακουστική Κατανόηση	Τελευταία δρ/τα Ακ.Κατ.		
	Μείον τον αριθμό των 0 σκορ		-
	AK Raw Score		
Εκφραστική Επικοινωνία	Τελευταία δρ/τα Εκφ. Επικ.		
	Μείον τον αριθμό των 0 σκορ		-
	EE Raw Score		
Συνολικό Σκορ		AK Raw Score + EE Raw Score	

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ		ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	
<u>3:6 έως 3:11 (42 έως 47 μήνες)</u> ☐ 36) α. δ. β. ε. γ. στ. (Επιτυχία: 4 σωστά) ☐ 37) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 38) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 39) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 40) α. β. γ. δ. (Επιτυχία: 3 σωστά)	<u>4:6 έως 4:11 (54 έως 59 μήνες)</u> ☐ 45) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 46) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 47) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 48) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 49) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά)	<u>3:6 έως 3:11 (42 έως 47 μήνες)</u> ☐ 41) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 42) α. β. γ. δ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 43) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 44) α. β. (Επιτυχία: 1 σωστό)	☐ 51) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 52) α. β. (Επιτυχία: 1 σωστό) ☐ 53) α. β. γ. (Επιτυχία: 1 σωστό) ☐ 54) α. β. γ. δ. (Επιτυχία: 3 σωστά)
<u>4:0 έως 4:5 (48 έως 53 μήνες)</u> ☐ 41) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 42) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 43) α. β. γ. δ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 44) α. β. γ. δ. (Επιτυχία: 3 σωστά)	<u>5:0 έως 5:5 (60 έως 65 μήνες)</u> ☐ 50) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 51) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 52) α. β. γ. δ. (Επιτυχία: 3 σωστά) ☐ 53) α. β. (Επιτυχία: 2 σωστά)	<u>4:0 έως 4:5 (48 έως 53 μήνες)</u> ☐ 45) α. β. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 46) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 47) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά)	<u>5:0 έως 5:5 (60 έως 65 μήνες)</u> ☐ 55) α. β. γ. (Επιτυχία: 1 σωστό) ☐ 56) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 57) α. β. (Επιτυχία: 2 σωστά)
<u>4:6 έως 4:11 (54 έως 59 μήνες)</u> ☐ 48) α. β. (Επιτυχία: 1 σωστό) ☐ 49) α. β. (Επιτυχία: 1 σωστό) ☐ 50) α. β. γ. δ. ε. (Επιτυχία: 4 σωστά)	<u>5:6 έως 5:11 (66 έως 71 μήνες)</u> ☐ 54) α. β. (Επιτυχία: 1 σωστό) ☐ 55) α. β. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 56) α. β. (Επιτυχία: 2 σωστά)	<u>5:6 έως 5:11 (66 έως 71 μήνες)</u> ☐ 58) α. β. γ. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 59) α. β. (Επιτυχία: 2 σωστά) ☐ 60) α. β. γ. δ. (Επιτυχία: 2 σωστά)	(Επιτυχία: 2 σωστά)

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ		ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ	
<p>6:0 έως 6:5 (72 έως 77 μήνες)</p> <p>☐ 57) α. β. γ.</p> <p>(Επιτυχία: 2 σωστά)</p> <p>☐ 58) α. β.</p> <p>(Επιτυχία: 2 σωστά)</p> <p>☐ 59) α. β. γ.</p> <p>(Επιτυχία: 2 σωστά)</p> <p>☐ 60) α. β. γ.</p> <p>(Επιτυχία: 2 σωστά)</p> <p>☐ 61) α. β. γ. δ.</p> <p>(Επιτυχία: 3 σωστά)</p> <p>☐ 62) α. β. γ. δ.</p> <p>(Επιτυχία: 3 σωστά)</p>		<p>6:0 έως 6:5 (72 έως 77 μήνες)</p> <p>☐ 61) α. β. γ.</p> <p>(Επιτυχία: 1 σωστό)</p> <p>☐ 62) α. β. γ. δ.</p> <p>(Επιτυχία: 2 σωστά)</p> <p>☐ 63) α. β. γ.</p> <p>(Επιτυχία: 2 σωστά)</p> <p>☐ 64) α. β. γ.</p> <p>(Επιτυχία: 2 σωστά)</p> <p>☐ 65) α.</p> <p>β.</p> <p>(Επιτυχία: 1 σωστό)</p>	<p>☐ 66) α. 1..... 2..... 3..... 4..... 5..... 6..... 7..... 8.....</p> <p>β. 1..... 2..... 3..... 4..... 5..... 6..... 7..... 8.....</p> <p>(Επιτυχία: 1 σωστό)</p> <p>☐ 67) α. β. γ.</p> <p>(Επιτυχία: 2 σωστά)</p> <p>☐ 68) α. β.</p> <p>(Επιτυχία: 2 σωστά)</p>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ: Βεβαίωση εισόδου στα σχολεία από τα ΤΕΙ

**ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
(Τ.Ε.Ι.) ΠΑΤΡΩΝ
ΣΧΟΛΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΩΝ ΥΓΕΙΑΣ & ΠΡΟΝΟΙΑΣ**

Πάτρα 14-4-2010
Αριθ. Πρωτ.707

ΤΜΗΜΑ ΛΟΓΟΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

**Κουκούλι Πάτρας
263 34 ΠΑΤΡΑ**

Πληροφορίες: Β. Λάζαρη

ΠΡΟΣ :

**Τηλέφωνο: 2610 369 161
FAX: 2610 369 170**

Β Ε Β Α Ι Ω Σ Η

Βεβαιώνουμε ότι όπως προκύπτει από τον έλεγχο που κάναμε στα μητρώα μας, η **Παπασπύρου Άννα του Αλεξάνδρου η Παγάνη Γεωργία του Ευσταθίου και η Καρανάου Βασιλική του Αντωνίου** είναι σπουδάστριες του Τμήματος Λογοθεραπείας της Σχολής Επαγγελματιών Υγείας και Πρόνοιας του Τεχνολογικού Εκπαιδευτικού Ιδρύματος Πατρών, στο εαρινό εξάμηνο του σπουδαστικού έτους 2009 - 2010.

Η Σχολή ανήκει στη Τριτοβάθμια Εκπαίδευση. Η ολική διάρκεια σπουδών στο Τμήμα είναι επτά (7) εξάμηνα φοίτηση και ένα (1) εξάμηνο πρακτική άσκηση στο επάγγελμα.

Οι παραπάνω σπουδάστριες στα πλαίσια των υποχρεωτικών τους μαθημάτων θα πρέπει να εκπονήσουν πτυχιακή εργασία με θέμα :« Πιλοτική αξιολόγηση των ικανοτήτων κατανόησης και παραγωγής λόγου σε Ελληνόπουλα ηλικίας 4,6-5,11 ετών χρησιμοποιώντας το PLS-4 » με Υπεύθυνη Εκπαιδευτικό την κ. Γερονίκου Ελευθερία Εργαστηριακό Συνεργάτη του Τμήματός μας.

Στα πλαίσια εκπόνησης της πτυχιακής εργασίας είναι απαραίτητη η συλλογή πληροφοριών.

Παρακαλούμε όπως επιτρέψετε την είσοδο των παραπάνω σπουδαστριών.

Θα σας παρακαλούσαμε για την συμβολή σας στην επιτυχή εκπόνηση της πτυχιακής εργασίας. Σας ευχαριστούμε.

Ακριβές φωτοαντίγραφο από το πρωτότυπο που μου επιδείχθηκε από τον ενδιαφερόμενο.
Ημερομ. 29/4/2010
Ο ΥΠΑΛΛΗΛΟΣ ΤΟΥ Κ.Ε.Π. ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ

**ΓΙΑΝΝΑΚΑΡΑ ΧΥΡΙΑΚΗ
Κ.Ε.Π. ΔΗΜΟΥ ΠΑΤΡΕΩΝ**

Η Προϊσταμένη της Γραμματείας του Τμήματος

**Αικατερίνη Παπαγγελούτσου
Διοικητικός Δ.Ε.**

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV: Αναλυτικά αποτελέσματα για κάθε συμμετέχοντα, σε κάθε δραστηριότητα και των δύο κατηγοριών

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ 4;6-4;11			ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 4;6-4;11								
			ΑΓΟΡΙΑ								
Δραστηριότητες PLS 4 Ακουστικής Κατανόησης			1-4;6	2-4;6	3-4;6	6-4;7	7-4;7	9-4;8	13-4;9	14-4;9	16-4;10
3;6-3;11	36	Χρώματα	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	37	εξάγει συμπεράσματα	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	38	κατηγορίες αντικειμένων	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	39	κατανοεί αναλογίες	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	40	κατανοεί "περισσότερο"	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4;0-4;5	41	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	42	"ψηλό, μακρύ, κοντό"	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	43	Σχήματα	1	1	0	1	1	1	1	1	1
	44	χωρικές έννοιες	1	1	1	1	1	1	1	0	1
4;6-4;11	45	καταλήξεις ουσιαστικών	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	46	"νύχτα, μέρα"	1	1	1	0	0	1	1	0	1
	47	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	0	0	0	0	1	0	1	1	1
	48	Ουσιαστικό + 2 επίθετα	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	49	ποιοτικές έννοιες (μακριά, λεπτή...)	0	1	1	1	1	1	1	1	1
5;0-5;5	50	Αναγνωρίζει άσχετο αντικείμενο	1	1	1	0	0	1	1	0	1
	51	ποσοτικές έννοιες: 3, 5	0	1	0	1	1	1	1	0	0
	52	μέρη του σώματος (καρπός;)	1	0	1	0	0	0	0	0	0
	53	παθητική φωνή	0	0	1	0	0	1	0	1	0
5;6-5;11	54	σειροθέτηση αντικειμένων	1	0	1	1	1	1	1	1	1
	55	ποσοτικές έννοιες: μισό, ολόκληρο	1	0	0	1	0	1	0	0	0
	56	χρονικές έννοιες (πρώτο, τελευταίο)	0	0	0	0	0	0	1	0	0
6;0-6;5	57	αναγνωρίζει αρχικούς ήχους	0		0	1	1	0	1	0	0
	58	ποσοτικές έννοιες: κάθε	0		1	1	0	1	1	1	1
	59	κατανοεί ήχους που ομοιοκαταληκτούν	0		0	0	1	1	0	0	0
	60	προσθέτει και αφαιρεί	0		0	0	0	1	1	1	0
	61	χρονικές έννοιες: εποχές			0	0	0	0	1	1	1
	62	κάνει κριτική για την γραμματική			1	0	0	1	0	0	0
Σύνολο "0"			9	6	9	10	10	5	5	10	9
Σκορ Α.Κ			51	50	53	52	52	57	57	52	53

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ 4;6-4;11			ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 4;6-4;11 (συνέχεια)								
			ΑΓΟΡΙΑ			ΚΟΡΙΤΣΙΑ					
Δραστηριότητες PLS 4 Ακουστικής Κατανόησης			17-4;10	20-4;11	21-4;11	4-4;6	5-4;6	8-4;7	10-4;8	11-4;8	12-4;8
3;6-3;11	36	Χρώματα	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	37	εξάγει συμπεράσματα	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	38	κατηγορίες αντικειμένων	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	39	κατανοεί αναλογίες	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	40	κατανοεί "περισσότερο"	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4;0-4;5	41	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	42	"ψηλό, μακρύ, κοντό"	1	1	0	1	1	1	1	1	1
	43	Σχήματα	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	44	χωρικές έννοιες	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4;6-4;11	45	καταλήξεις ουσιαστικών	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	46	"νύχτα, μέρα"	0	1	1	1	1	1	1	1	1
	47	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	1	1	0	1	1	1	0	0	1
	48	Ουσιαστικό + 2 επίθετα	1	0	1	1	1	1	0	1	0
	49	ποιοτικές έννοιες (μακριά, λεπτή...)	1	0	1	1	1	0	1	1	1
5;0-5;5	50	Αναγνωρίζει άσχετο αντικείμενο	1	1	1	1	1	1	1	1	0
	51	ποσοτικές έννοιες: 3, 5	1	1	1	1	1	1	0	1	1
	52	μέρη του σώματος (καρπός;)	0	0	0	0	0	0	1	0	0
	53	παθητική φωνή	1	1	1	0	1	1	1	1	1
5;6-5;11	54	σειροθέτηση αντικειμένων	1	1	1	1	1	1	0	1	1
	55	ποσοτικές έννοιες: μισό, ολόκληρο	0	1	0	1	1	1	1	1	1
	56	χρονικές έννοιες (πρώτο, τελευταίο)	0	1	0	1	1	0	1	0	0
6;0-6;5	57	αναγνωρίζει αρχικούς ήχους	0	0	0	1	0	0	0	0	0
	58	ποσοτικές έννοιες: κάθε	1	1	0	0	0	1	1	1	1
	59	κατανοεί ήχους που ομοιοκαταληκτούν	0	1	0	0	0	0	0	1	0
	60	προσθέτει και αφαιρεί	0	1		0	0	0	0	0	0
	61	χρονικές έννοιες: εποχές	0	1		0	0	0	1	1	1
	62	κάνει κριτική για την γραμματική	0	0		0		0	0	1	1
Σύνολο "0"			9	5	8	7	6	8	8	5	7
Σκορ Α.Κ			53	57	51	55	55	54	54	57	55

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ 4;6-4;11			ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 4;6-4;11 (συνέχεια)						
			ΚΟΡΙΤΣΙΑ						
Δραστηριότητες PLS 4 Ακουστικής Κατανόησης			15-4;9	18-4;10	19-4;10	22-4;11	23-4;11	24-4;11	25-4;11
3;6-3;11	36	Χρώματα	1	1	1	1	1	1	1
	37	εξάγει συμπεράσματα	1	1	1	1	1	1	1
	38	κατηγορίες αντικειμένων	1	1	1	1	1	1	1
	39	κατανοεί αναλογίες	1	1	1	1	1	1	1
	40	κατανοεί "περισσότερο"	1	1	1	1	1	1	1
4;0-4;5	41	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1
	42	"ψηλό, μακρύ, κοντό"	1	1	1	1	1	1	1
	43	Σχήματα	1	1	1	1	1	1	1
	44	χωρικές έννοιες	1	1	1	1	1	1	1
4;6-4;11	45	καταλήξεις ουσιαστικών	1	1	1	1	1	1	1
	46	"νύχτα, μέρα"	1	1	1	1	1	1	1
	47	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	1	1	1	0	1	1	1
	48	Ουσιαστικό + 2 επίθετα	0	1	0	1	1	0	0
	49	ποιοτικές έννοιες (μακριά, λεπτή...)	1	0	1	1	1	1	1
5;0-5;5	50	Αναγνωρίζει άσχετο αντικείμενο	1	1	1	1	0	1	1
	51	ποσοτικές έννοιες: 3, 5	0	1	1	0	1	1	1
	52	μέρη του σώματος (καρπός;)	0	0	0	0	0	0	0
	53	παθητική φωνή	0	1	0	0	0	1	0
5;6-5;11	54	σειροθέτηση αντικειμένων	0	1	0	1	1	1	0
	55	ποσοτικές έννοιες: μισό, ολόκληρο	0	0	0	0	1	1	1
	56	χρονικές έννοιες (πρώτο, τελευταίο)		0	0	0	0	1	0
6;0-6;5	57	αναγνωρίζει αρχικούς ήχους		1		0	1	1	1
	58	ποσοτικές έννοιες: κάθε		1		0	0	1	1
	59	κατανοεί ήχους που ομοιοκαταληκτούν		1		0	0	0	0
	60	προσθέτει και αφαιρεί		0			0	1	1
	61	χρονικές έννοιες: εποχές		1			0	1	0
	62	κάνει κριτική για την γραμματική		0			0	1	0
Σύνολο "0"			6	6	6	9	9	3	8
Σκορ Α.Κ			49	56	50	50	53	59	54

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 4;6-4;11			ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 4;6-4;11								
			ΑΓΟΡΙΑ								
Δραστηριότητες PLS 4 Εκφραστικής Επικοινωνία			1-4;6	2-4;6	3-4;6	6-4;7	7-4;7	9-4;8	13-4;9	14-4;9	16-4;10
3;6-3;11	41	απαντάει λογικά σε ερωτήσεις	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	42	περιγράφει τη φυσική κατάσταση	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	43	συμπληρώνει αναλογίες	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	44	απαντά σε ερωτήσεις για υποθετικά γεγονότα	1	1	0	1	1	1	1	0	1
4;0-4;5	45	απαντάει σε ερωτήσεις 'που'	1	1	0	1	1	1	1	1	1
	46	συμπληρώνει αναλογίες	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	47	ονομάζει όταν περιγράφεται ένα αντικείμενο	1	1	1	1	1	1	1	1	1
4;6-4;11	48	απαντάει σε "γιατί" δίνοντας εξήγηση	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	49	ονομάζει κατηγορίες	1	1	0	1	1	1	1	1	1
	50	επαναλαμβάνει προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	51	χρησιμοποιεί ποσοτικές έννοιες: κοντό - μακρύ	1	1	0	1	0	1	1	0	1
	52	χρησιμοποιεί επίθετα για να περιγράψει	1	1	1	1	1	0	1	1	1
	53	φτιάχνει ουσιαστικά	1	0	0	1	1	1	1	1	1
	54	χρησιμοποιεί παρελθοντικούς χρόνους	0	1	1	1	1	0	1	1	1
5;0-5;5	55	σωστές + με νόημα ερωτήσεις με οπτικά ερεθ.	0	0	1	1	1	1	1	1	1
	56	περιγράφει ομοιότητες	1	0	1	0	0	1	1	1	1
	57	ονομάζει αντικ/να που ταιριάζουν σε κατηγορία	0	0	1	0	0	1	0	1	1
5;6-5;11	58	συμπληρώνει παρομοιώσεις	0	1	0	0	0	0	0	0	1
	59	μετράει αντικείμενα	1	1	0	0	0	0	1	1	0
	60	διορθώνει σημασιολογικούς παραλογισμούς	0	0	0	1	0	0	0	1	0
6;0-6;5	61	ορίζει λέξεις	0	0	0	1		0	0	1	0
	62	διορθώνει γραμματικά λάθη	0	0	0	0		0	0	0	0
	63	σχηματίζει ομοιοκαταληξίες σε λέξεις	0	0		0			0	0	0
	64	τεμαχίζει λέξεις	0	0		0			0	0	
	65	λέει ιστορία σε αλληλουχία				0				0	
	66	λέει ιστορία με εισ/γή,αλληλουχία,συμπέρασμα				0				0	
	67	χρησιμοποιεί ανώμαλους πληθυντικούς									
	68	ποσότητες: άδειο, περισσότερο									
Σύνολο "0"			9	9	10	9	6	7	7	8	5
Σκορ E.E.			55	55	52	57	54	55	57	58	58

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 4;6-4;11			ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 4;6-4;11 (συνέχεια)								
			ΑΓΟΡΙΑ			ΚΟΡΙΤΣΙΑ					
Δραστηριότητες PLS 4 Εκφραστικής Επικοινωνία			17-4;10	20-4;11	21-4;11	4-4;6	5-4;6	8-4;7	10-4;8	11-4;8	12-4;8
3;6-3;11	41	απαντάει λογικά σε ερωτήσεις	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	42	περιγράφει τη φυσική κατάσταση	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	43	συμπληρώνει αναλογίες	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	44	απαντά σε ερωτήσεις για υποθετικά γεγονότα	0	1	1	1	1	1	1	1	1
4;0-4;5	45	απαντάει σε ερωτήσεις 'που'	1	1	1	1	1	1	0	1	1
	46	συμπληρώνει αναλογίες	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	47	ονομάζει όταν περιγράφεται ένα αντικείμενο	0	1	1	1	1	1	1	1	1
4;6-4;11	48	απαντάει σε "γιατί" δίνοντας εξήγηση	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	49	ονομάζει κατηγορίες	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	50	επαναλαμβάνει προτάσεις	0	1	1	1	1	1	1	1	1
	51	χρησιμοποιεί ποσοτικές έννοιες: κοντό – μακρύ	1	0	1	0	0	1	1	1	1
	52	χρησιμοποιεί επίθετα για να περιγράψει	0	1	1	1	1	0	1	0	1
	53	φτιάχνει ουσιαστικά	0	1	1	1	1	1	0	0	1
	54	χρησιμοποιεί παρελθοντικούς χρόνους	0	1	1	1	1	1	0	1	1
5;0-5;5	55	σωστές + με νόημα ερωτήσεις με οπτικά ερεθ.	0	1	1	1	1	1	1	1	1
	56	περιγράφει ομοιότητες	1	1	1	0	0	1	0	1	0
	57	ονομάζει αντικ/να που ταιριάζουν σε κατηγορία	0	1	0	1	1	1	0	0	0
5;6-5;11	58	συμπληρώνει παρομοιώσεις	1	1	1	1	0	1	0	0	1
	59	μετράει αντικείμενα	1	1	1	1	1	1	0	0	1
	60	διορθώνει σημασιολογικούς παραλογισμούς	1	1	0	1	0	0	0	1	1
6;0-6;5	61	ορίζει λέξεις	0	1	0	0	0	0		0	1
	62	διορθώνει γραμματικά λάθη	0	0	0	0	0	0		0	1
	63	σχηματίζει ομοιοκαταληξίες σε λέξεις	0	0	0	0	0	0		0	0
	64	τεμαχίζει λέξεις	0	0	0	0	0	0		0	1
	65	λέει ιστορία σε αλληλουχία	0	0		0				0	1
	66	λεεί ιστορία με εισ/γή,αλληλουχία,συμπέρασμα		0							0
	67	χρησιμοποιεί ανώμαλους πληθυντικούς									1
	68	ποσότητες: άδειο, περισσότερο									1
Σύνολο "0"			13	6	6	7	8	6	8	10	4
Σκορ Ε.Ε.			52	60	58	58	56	58	52	55	64

			ΚΟΡΙΤΣΙΑ						
Δραστηριότητες PLS 4 Εκφραστικής Επικοινωνία			15-4;9	18-4;10	19-4;10	22-4;11	23-4;11	24-4;11	25-4;11
3;6-3;11	41	απαντάει λογικά σε ερωτήσεις	1	1	1	1	1	1	1
	42	περιγράφει τη φυσική κατάσταση	1	1	1	1	1	1	1
	43	συμπληρώνει αναλογίες	1	1	1	1	1	1	1
	44	απαντά σε ερωτήσεις για υποθετικά γεγονότα	0	1	0	1	1	1	1
4;0- 4;5	45	απαντάει σε ερωτήσεις 'που'	1	1	1	1	1	1	1
	46	συμπληρώνει αναλογίες	1	1	1	1	1	1	1
	47	ονομάζει όταν περιγράφεται ένα αντικείμενο	1	1	1	1	1	1	1
4;6-4;11	48	απαντάει σε "γιατί" δίνοντας εξήγηση	1	1	1	1	1	1	1
	49	ονομάζει κατηγορίες	1	1	1	1	1	1	1
	50	επαναλαμβάνει προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1
	51	χρησιμοποιεί ποσοτικές έννοιες: κοντό – μακρύ	0	1	1	0	1	1	1
	52	χρησιμοποιεί επίθετα για να περιγράψει	0	1	1	1	1	1	0
	53	φτιάχνει ουσιαστικά	1	1	1	0	1	1	1
	54	χρησιμοποιεί παρελθοντικούς χρόνους	1	1	1	1	0	1	1
5;0-5;5	55	σωστές + με νόημα ερωτήσεις με οπτικά ερεθ.	1	1	1	1	1	1	1
	56	περιγράφει ομοιότητες	1	0	1	0	0	1	0
	57	ονομάζει αντικ/να που ταιριάζουν σε κατηγορία	0	1	0	0	0	1	1
5;6-5;11	58	συμπληρώνει παρομοιώσεις	1	1	0	0	1	1	1
	59	μετράει αντικείμενα	1	1	1	1	1	1	0
	60	διορθώνει σημασιολογικούς παραλογισμούς	1	0	1	0	0	1	1
6;0-6;5	61	ορίζει λέξεις	1	0	0	0	0	1	0
	62	διορθώνει γραμματικά λάθη	0	0	0	0	0	1	0
	63	σχηματίζει ομοιοκαταληξίες σε λέξεις	0	0	0	0	0	0	0
	64	τεμαχίζει λέξεις	0	0	0	0	0	0	0
	65	λέει ιστορία σε αλληλουχία	1		0			0	0
	66	λέει ιστορία με εισ/γή,αλληλουχία,συμπέρασμα	0					0	
	67	χρησιμοποιεί ανώμαλους πληθυντικούς	0					0	
	68	ποσότητες: άδειο, περισσότερο	0						
Σύνολο "0"			10	6	8	10	8	5	8
Σκορ Ε.Ε.			58	58	57	54	56	62	57

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ 5;0-5;5	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 5;0-5;5
	ΑΓΟΡΙΑ

Δραστηριότητες PLS 4 Ακουστικής Κατανόησης		26-5;0	27-5;0	31-5;3	32-5;3	34-5;4	35-5;4	36-5;4	41-5;5	42-5;5
3;6-3;11	36	χρώματα								
	37	εξάγει συμπεράσματα								
	38	κατηγορίες αντικειμένων								
	39	κατανοεί αναλογίες								
	40	κατανοεί "περισσότερο"								
4;0-4;5	41	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1	1
	42	"ψηλό, μακρύ, κοντό"	1	1	1	1	1	1	1	1
	43	σχήματα	1	1	1	1	1	1	1	1
	44	χωρικές έννοιες	1	1	1	1	1	1	1	1
4;6-4;11	45	καταλήξεις ουσιαστικών	1	1	1	1	1	1	1	1
	46	"νύχτα, μέρα"	1	1	1	1	1	1	1	1
	47	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	1	1	1	0	1	0	1	1
	48	Ουσιαστικό + 2 επίθετα	1	1	1	0	1	0	1	1
	49	ποιοτικές έννοιες (μακριά, λεπτή...)	1	1	1	1	1	1	1	1
5;0-5;5	50	Αναγνωρίζει άσχετο αντικείμενο	1	0	0	1	0	1	1	1
	51	ποσοτικές έννοιες: 3, 5	1	1	1	0	1	1	1	1
	52	μέρη του σώματος (καρπός;)	0	0	0	0	1	1	1	0
	53	παθητική φωνή	1	0	0	0	1	1	1	0
5;6-5;11	54	σειροθέτηση αντικειμένων	1	1	1	0	1	1	1	1
	55	ποσοτικές έννοιες: μισό, ολόκληρο	1	0	1	0	1	1	1	0
	56	χρονικές έννοιες (πρώτο, τελευταίο)	1	0	0		1	0	0	0
6;0-6;5	57	αναγνωρίζει αρχικούς ήχους	1	0	1		0	1	1	0
	58	ποσοτικές έννοιες: κάθε	1	0	1		0	1	1	1
	59	κατανοεί ήχους που ομοιοκαταληκτούν	0	1	1		1	1	1	0
	60	προσθέτει και αφαιρεί	0	0	1		1	0	1	0
	61	χρονικές έννοιες: εποχές	0	1	0		1	1	1	0
	62	κάνει κριτική για την γραμματική	1	0	0		0	1	0	0
		Σύνολο "0"	4	9	6	7	4	4	2	9
		Σκορ Α.Κ	58	53	56	48	58	58	60	53

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ 5;0-5;5	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 5;0-5;5 (συνέχεια)	
	ΑΓΟΡΙΑ	ΚΟΡΙΤΣΙΑ

Δραστηριότητες PLS 4 Ακουστικής Κατανόησης		43-5;5	44-5;5	28-5;1	29-5;2	30-5;2	33-5;3	37-5;4	38-5;4	39-5;4
3;6-3;11	36	χρώματα								
	37	εξάγει συμπεράσματα								
	38	κατηγορίες αντικειμένων								
	39	κατανοεί αναλογίες								
	40	κατανοεί "περισσότερο"								
4;0-4;5	41	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1	1
	42	"ψηλό, μακρύ, κοντό"	1	1	1	1	1	1	1	1
	43	σχήματα	1	1	1	1	1	1	1	1
	44	χωρικές έννοιες	1	1	1	1	1	1	1	1
4;6-4;11	45	καταλήξεις ουσιαστικών	1	1	1	1	1	1	1	1
	46	"νύχτα, μέρα"	1	1	1	1	1	1	1	1
	47	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1	1
	48	Ουσιαστικό + 2 επίθετα	1	0	1	1	1	0	1	1
	49	ποιοτικές έννοιες (μακριά, λεπτή...)	1	1	1	1	1	1	0	1
5;0-5;5	50	Αναγνωρίζει άσχετο αντικείμενο	1	1	1	1	1	0	1	1
	51	ποσοτικές έννοιες: 3, 5	1	1	1	1	1	0	1	1
	52	μέρη του σώματος (καρπός;)	0	1	1	0	1	1	0	0
	53	παθητική φωνή	0	1	1	1	1	0	0	0
5;6-5;11	54	σειροθέτηση αντικειμένων	1	0	1	1	1	1	0	0
	55	ποσοτικές έννοιες: μισό, ολόκληρο	0	1	0	0	1	1	0	0
	56	χρονικές έννοιες (πρώτο, τελευταίο)	1	1	1	1	1	1	0	0
6;0-6;5	57	αναγνωρίζει αρχικούς ήχους	1	1	0	1	0	1		
	58	ποσοτικές έννοιες: κάθε	1	1	1	1	0	1		
	59	κατανοεί ήχους που ομοιοκαταληκτούν	0	1	0	0	0	1		
	60	προσθέτει και αφαιρεί	1	1	0	1	1	0		
	61	χρονικές έννοιες: εποχές	1	0	0	1	0	0		
	62	κάνει κριτική για την γραμματική	1	0	1	1	0	0		
Σύνολο "0"		4	4	5	3	5	6	7	5	0
Σκορ Α.Κ		58	58	57	59	57	56	49	51	62

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ 5;0-5;5	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 5;0-5;5 (συνέχεια)
	ΚΟΡΙΤΣΙΑ

Δραστηριότητες PLS 4 Ακουστικής Κατανόησης		40-5;4	45-5;5	46-5;5	47-5;5	48-5;5	49-5;5	50-5;5	
3;6-3;11	36	χρώματα							
	37	εξάγει συμπεράσματα							
	38	κατηγορίες αντικειμένων							
	39	κατανοεί αναλογίες							
	40	κατανοεί "περισσότερο"							
4;0-4;5	41	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	1	1	1	1	1	1	
	42	"ψηλό, μακρύ, κοντό"	1	1	1	1	1	1	
	43	σχήματα	1	1	1	1	1	1	
	44	χωρικές έννοιες	1	1	1	1	1	0	
4;6-4;11	45	καταλήξεις ουσιαστικών	1	1	1	1	1	1	
	46	"νύχτα, μέρα"	0	1	1	1	1	1	
	47	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	0	1	1	1	1	1	
	48	Ουσιαστικό + 2 επίθετα	1	1	1	1	0	1	0
	49	ποιοτικές έννοιες (μακριά, λεπτή...)	0	1	1	1	1	1	0
5;0-5;5	50	Αναγνωρίζει άσχετο αντικείμενο	0	1	1	1	1	1	0
	51	ποσοτικές έννοιες: 3, 5	1	1	1	1	1	1	1
	52	μέρη του σώματος (καρπός;)	1	1	0	0	0	0	0
	53	παθητική φωνή	0	0	0	0	0	1	0
5;6-5;11	54	σειροθέτηση αντικειμένων	1	1	1	1	0	1	1
	55	ποσοτικές έννοιες: μισό, ολόκληρο	1	0	1	1	1	0	0
	56	χρονικές έννοιες (πρώτο, τελευταίο)	0	1	0	0	0	1	1
6;0-6;5	57	αναγνωρίζει αρχικούς ήχους	0	1	1	1	1	1	1
	58	ποσοτικές έννοιες: κάθε	0	0	1	1	1	1	1
	59	κατανοεί ήχους που ομοιοκαταληκτούν	1	1	0	1	1	0	0
	60	προσθέτει και αφαιρεί	1	1	1	0	1	1	0
	61	χρονικές έννοιες: εποχές	1	1	0	1	1	1	0
	62	κάνει κριτική για την γραμματική	1	1	1	0	1	0	0
		Σύνολο "0"	8	3	5	5	5	4	11
		Σκορ Α.Κ	54	59	57	57	57	58	51

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 5;0-5;5	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 5;0-5;5
	ΑΓΟΡΙΑ

Δραστηριότητες PLS 4 Εκφραστικής Επικοινωνία		26-5;0	27-5;0	31-5;3	32-5;3	34-5;4	35-5;4	36-5;4	41-5;5	42-5;5	
3;6-3;11	41	απαντάει λογικά σε ερωτήσεις									
	42	περιγράφει τη φυσική κατάσταση									
	43	συμπληρώνει αναλογίες									
	44	απαντά σε ερωτήσεις για υποθετικά γεγονότα									
4;0-4;5	45	απαντάει σε ερωτήσεις 'που'	1	1	1	1	1	1	1	1	
	46	συμπληρώνει αναλογίες	1	1	1	1	1	1	1	1	
	47	ονομάζει όταν περιγράφεται ένα αντικείμενο	1	1	1	1	1	1	1	1	
4;6-4;11	48	απαντάει σε "γιατί" δίνοντας εξήγηση	1	1	1	1	1	1	1	1	
	49	ονομάζει κατηγορίες	1	1	1	1	1	1	1	1	
	50	επαναλαμβάνει προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1	1	
	51	χρησιμοποιεί ποσοτικές έννοιες: κοντό – μακρύ	1	0	1	0	1	1	1	0	1
	52	χρησιμοποιεί επίθετα για να περιγράψει	1	1	1	0	1	1	1	1	1
	53	φτιάχνει ουσιαστικά	1	0	0	0	1	1	1	1	1
	54	χρησιμοποιεί παρελθοντικούς χρόνους	1	0	1	0	1	1	1	1	0
5;0-5;5	55	σωστές + με νόημα ερωτήσεις με οπτικά ερεθ.	1	1	1	1	1	1	1	1	
	56	περιγράφει ομοιότητες	1	0	0	0	1	1	1	1	
	57	ονομάζει αντικ/να που ταιριάζουν σε κατηγορία	1	0	0	0	1	0	0	1	0
5;6-5;11	58	συμπληρώνει παρομοιώσεις	1	1	0	1	1	1	1	1	
	59	μετράει αντικείμενα	1	1	0	1	1	0	1	0	0
	60	διορθώνει σημασιολογικούς παραλογισμούς	1	0	1	1	1	0	1	0	0
6;0-6;5	61	ορίζει λέξεις	0	0	0	1	1	0	1	0	1
	62	διορθώνει γραμματικά λάθη	1	0	0	0	0	1	1	0	1
	63	σχηματίζει ομοιοκαταληξίες σε λέξεις	1	0	0	0	0	0	0	0	0
	64	τεμαχίζει λέξεις	0	0	0	0	0	0	0		1
	65	λέει ιστορία σε αλληλουχία	0		1	0	1	0	1		0
	66	λέει ιστορία με εισ/γή,αλληλουχία,συμπέρασμα	0		1	0	1	1	1		0
	67	χρησιμοποιεί ανώμαλους πληθυντικούς	1		0		0	1	1		1
	68	ποσότητες: άδειο, περισσότερο	0		0		0	0	0		0
Σύνολο "0"		5	10	11	11	5	8	4	6	8	
Σκορ E.E.		63	54	57	55	63	60	64	57	60	

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 5;0-5;5	ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 5;0-5;5 (συνέχεια)								
	ΑΓΟΡΙΑ		ΚΟΡΙΤΣΙΑ						
Δραστηριότητες PLS 4 Εκφραστικής Επικοινωνία	43-5;5	44-5;5	28-5;1	29-5;2	30-5;2	33-5;3	37-5;4	38-5;4	39-5;4

3;6-3;11	41	απαντάει λογικά σε ερωτήσεις								
	42	περιγράφει τη φυσική κατάσταση								
	43	συμπληρώνει αναλογίες								
	44	απαντά σε ερωτήσεις για υποθετικά γεγονότα								
4;0-4;5	45	απαντάει σε ερωτήσεις 'που'	1	1	1	1	1	1	1	1
	46	συμπληρώνει αναλογίες	1	1	1	1	1	1	1	1
	47	ονομάζει όταν περιγράφεται ένα αντικείμενο	1	0	1	1	1	1	1	1
4;6-4;11	48	απαντάει σε "γιατί" δίνοντας εξήγηση	1	1	1	1	1	1	0	1
	49	ονομάζει κατηγορίες	1	1	1	1	1	1	1	0
	50	επαναλαμβάνει προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1	1
	51	χρησιμοποιεί ποσοτικές έννοιες: κοντό – μακρύ	1	1	1	1	1	1	1	1
	52	χρησιμοποιεί επίθετα για να περιγράψει	1	0	1	1	1	1	1	1
	53	φτιάχνει ουσιαστικά	1	1	1	1	1	1	1	1
5;0-5;5	54	χρησιμοποιεί παρελθοντικούς χρόνους	1	1	1	1	1	1	1	1
	55	σωστές + με νόημα ερωτήσεις με οπτικά ερεθ.	1	1	1	1	1	1	0	1
	56	περιγράφει ομοιότητες	1	1	1	1	1	1	0	1
5;6-5;11	57	ονομάζει αντικ/να που ταιριάζουν σε κατηγορία	1	1	1	1	1	0	0	1
	58	συμπληρώνει παρομοιώσεις	1	1	1	1	1	0	0	1
	59	μετράει αντικείμενα	1	0	1	0	1	0	1	0
6;0-6;5	60	διορθώνει σημασιολογικούς παραλογισμούς	0	0	1	1	1	1	0	0
	61	ορίζει λέξεις	1	1	1	0	1	0	0	0
	62	διορθώνει γραμματικά λάθη	1	0	0	1	0	0	0	0
	63	σχηματίζει ομοιοκαταληξίες σε λέξεις	0	0	0	0	0	0	0	0
	64	τεμαχίζει λέξεις	1	0	1	0	1	0	0	0
	65	λέει ιστορία σε αλληλουχία	0	1	1	1	1	0		1
	66	λέει ιστορία με εισ/γή,αλληλουχία,συμπέρασμα	1	0	0	0	0			1
	67	χρησιμοποιεί ανώμαλους πληθυντικούς	1	1	0	0	0			1
68	ποσότητες: άδειο, περισσότερο	0	0	0	0	0			0	
Σύνολο "0"			4	9	5	7	5	7	7	8
Σκορ Ε.Ε.			64	59	63	61	63	58	57	54

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 5;0-5;5			ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 5;0-5;5 (συνέχεια)						
			ΚΟΡΙΤΣΙΑ						
Δραστηριότητες PLS 4 Εκφραστικής Επικοινωνία			40-5;4	45-5;5	46-5;5	47-5;5	48-5;5	49-5;5	50-5;5
3;6-3;11	41	απαντάει λογικά σε ερωτήσεις							
	42	περιγράφει τη φυσική κατάσταση							

	43	συμπληρώνει αναλογίες							
	44	απαντά σε ερωτήσεις για υποθετικά γεγονότα							
4;0- 4;5	45	απαντάει σε ερωτήσεις 'που'	1	1	1	1	1	1	1
	46	συμπληρώνει αναλογίες	1	1	1	1	1	1	1
	47	ονομάζει όταν περιγράφεται ένα αντικείμενο	1	1	1	0	1	1	1
4;6-4;11	48	απαντάει σε "γιατί" δίνοντας εξήγηση	1	1	1	1	1	1	1
	49	ονομάζει κατηγορίες	1	1	1	1	1	1	1
	50	επαναλαμβάνει προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1
	51	χρησιμοποιεί ποσοτικές έννοιες: κοντό – μακρύ	1	1	1	0	0	0	1
	52	χρησιμοποιεί επίθετα για να περιγράψει	1	1	0	1	1	1	1
	53	φτιάχνει ουσιαστικά	1	1	1	1	1	1	0
	54	χρησιμοποιεί παρελθοντικούς χρόνους	1	1	0	0	1	1	1
5;0-5;5	55	σωστές + με νόημα ερωτήσεις με οπτικά ερεθ.	1	1	1	1	1	1	1
	56	περιγράφει ομοιότητες	0	1	1	1	1	1	0
	57	ονομάζει αντικ/να που ταιριάζουν σε κατηγορία	0	1	1	1	1	1	0
5;6-5;11	58	συμπληρώνει παρομοιώσεις	0	1	1	1	1	1	1
	59	μετράει αντικείμενα	0	1	1	1	1	1	1
	60	διορθώνει σημασιολογικούς παραλογισμούς	1	1	1	1	1	1	1
6;0-6;5	61	ορίζει λέξεις	0	0	1	1	1	1	1
	62	διορθώνει γραμματικά λάθη	1	1	0	1	1	1	0
	63	σχηματίζει ομοιοκαταληξίες σε λέξεις	0	0	0	0	1	0	0
	64	τεμαχίζει λέξεις	0	0	0	0	0	0	0
	65	λέει ιστορία σε αλληλουχία	0	0	0	0	1	1	1
	66	λέει ιστορία με εισ/γή,αλληλουχία,συμπέρασμα	0	0	0	0	0	1	1
	67	χρησιμοποιεί ανώμαλους πληθυντικούς	0	1		0	0	1	1
	68	ποσότητες: άδειο, περισσότερο		0			0	0	0
		Σύνολο "0"	10	6	7	8	5	4	7
		Σκορ E.E.	57	62	59	59	63	64	61

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ 5;6-5;11			ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 5;6-5;11								
			ΑΓΟΡΙΑ								
Δραστηριότητες PLS 4 Ακουστικής Κατανόησης			51-5;6	52-5;7	55-5;8	56-5;8	57-5;8	59-5;9	60-5;9	66-5;10	67-5;10
3;6-	36	χρώματα									

3;11	37	εξάγει συμπεράσματα									
	38	κατηγορίες αντικειμένων									
	39	κατανοεί αναλογίες									
	40	κατανοεί "περισσότερο"									
4;0-4;5	41	κατανοεί μεγάλες προτάσεις									
	42	"ψηλό, μακρύ, κοντό"									
	43	σχήματα									
	44	χωρικές έννοιες	1								
4;6-4;11	45	καταλήξεις ουσιαστικών	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	46	"νύχτα, μέρα"	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	47	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	0	1	1	1	1	1	1	1	1
	48	Ουσιαστικό + 2 επίθετα	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	49	ποιοτικές έννοιες (μακριά, λεπτή...)	1	1	0	1	1	1	1	1	1
5;0-5;5	50	Αναγνωρίζει άσχετο αντικείμενο	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	51	ποσοτικές έννοιες: 3, 5	1	1	0	1	1	1	1	1	1
	52	μέρη του σώματος (καρπός;)	1	1	1	0	0	0	1	0	0
	53	παθητική φωνή	1	1	0	1	0	0	1	0	1
5;6-5;11	54	σειροθέτηση αντικειμένων	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	55	ποσοτικές έννοιες: μισό, ολόκληρο	1	0	0	0	0	0	0	1	0
	56	χρονικές έννοιες (πρώτο, τελευταίο)	1	0	0	1	1	1	1	1	0
6;0-6;5	57	αναγνωρίζει αρχικούς ήχους	0	0	1	1	1	0	1	1	0
	58	ποσοτικές έννοιες: κάθε	1	1	1	1	0	1	0	1	1
	59	κατανοεί ήχους που ομοιοκαταληκτούν	0	0	0	0	0	1	0	0	0
	60	προσθέτει και αφαιρεί	1	0	0	1	1	1	1	1	1
	61	χρονικές έννοιες: εποχές	0	0	1	1	1	1	1	0	1
	62	κάνει κριτική για την γραμματική	0	0	0	1	1	1	0	0	0
Σύνολο "0"			5	7	8	3	5	4	4	5	6
Σκορ Α.Κ			57	55	54	59	57	58	58	57	56

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ 5;6-5;11			ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 5;6-5;11 (συνέχεια)								
			ΑΓΟΡΙΑ		ΚΟΡΙΤΣΙΑ						
Δραστηριότητες PLS 4 Ακουστικής Κατανόησης			69-5;11	70-5;11	53-5;7	54-5;7	58-5;8	61-5;9	62-5;9	63-5;9	64-5;9
3;6-3;11	36	χρώματα									
	37	εξάγει συμπεράσματα									
	38	κατηγορίες αντικειμένων									

	39	κατανοεί αναλογίες									
	40	κατανοεί "περισσότερο"									
4;0-4;5	41	κατανοεί μεγάλες προτάσεις									
	42	"ψηλό, μακρύ, κοντό"									
	43	σχήματα				1					
	44	χωρικές έννοιες				1					
4;6-4;11	45	καταλήξεις ουσιαστικών	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	46	"νύχτα, μέρα"	1	1	1	0	1	1	1	1	1
	47	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	1	1	1	1	0	1	1	1	1
	48	Ουσιαστικό + 2 επιθετα	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	49	ποιοτικές έννοιες (μακριά, λεπτή...)	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5;0-5;5	50	Αναγνωρίζει άσχετο αντικείμενο	1	1	1	1	1	0	1	1	0
	51	ποσοτικές έννοιες: 3, 5	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	52	μέρη του σώματος (καρπός;)	1	1	0	0	0	1	1	0	1
	53	παθητική φωνή	1	1	1	0	1	1	1	1	1
5;6-5;11	54	σειροθέτηση αντικειμένων	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	55	ποσοτικές έννοιες: μισό, ολόκληρο	0	0	0	1	1	1	1	1	1
	56	χρονικές έννοιες (πρώτο, τελευταίο)	0	1	0	1	1	0	1	1	1
6;0-6;5	57	αναγνωρίζει αρχικούς ήχους	1	1	0	1	0	0	1	1	0
	58	ποσοτικές έννοιες: κάθε	1	0	1	1	0	1	1	1	1
	59	κατανοεί ήχους που ομοιοκαταληκτούν	0	0	1	1	0	0	0	0	0
	60	προσθέτει και αφαιρεί	0	1	1	1	0	0	0	0	1
	61	χρονικές έννοιες: εποχές	1	1	1	0	0	0	0	0	1
	62	κάνει κριτική για την γραμματική	1	1	1	0		0	0	0	0
		Σύνολο "0"	4	3	4	5	7	7	4	5	4
		Σκορ Α.Κ	58	59	58	57	54	55	58	57	58

ΑΚΟΥΣΤΙΚΗ ΚΑΤΑΝΟΗΣΗ 5;6-5;11			ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 5;6-5;11 (συνέχεια)						
			ΚΟΡΙΤΣΙΑ						
Δραστηριότητες PLS 4 Ακουστικής Κατανόησης			65-5;9	68-5;10	71-5;11	72-5;11	73-5;11	74-5;11	75-5;11
3;6-3;11	36	χρώματα							
	37	εξάγει συμπεράσματα							
	38	κατηγορίες αντικειμένων							
	39	κατανοεί αναλογίες							

	40	κατανοεί "περισσότερο"							
4;0-4;5	41	κατανοεί μεγάλες προτάσεις							
	42	"ψηλό, μακρύ, κοντό"							
	43	σχήματα							
	44	χωρικές έννοιες	1						
4;6-4;11	45	καταλήξεις ουσιαστικών	1	1	1	1	1	1	1
	46	"νύχτα, μέρα"	1	1	1	1	1	1	1
	47	κατανοεί μεγάλες προτάσεις	0	1	1	1	1	1	1
	48	Ουσιαστικό + 2 επίθετα	1	1	1	1	1	1	1
	49	ποιοτικές έννοιες (μακριά, λεπτή...)	1	1	1	1	1	1	1
5;0-5;5	50	Αναγνωρίζει άσχετο αντικείμενο	0	1	1	1	1	1	1
	51	ποσοτικές έννοιες: 3, 5	0	1	0	1	1	1	1
	52	μέρη του σώματος (καρπός;)	1	0	0	1	1	0	0
	53	παθητική φωνή	0	0	1	1	1	1	0
5;6-5;11	54	σειροθέτηση αντικειμένων	1	1	1	1	1	1	1
	55	ποσοτικές έννοιες: μισό, ολόκληρο	0	1	1	0	0	1	0
	56	χρονικές έννοιες (πρώτο, τελευταίο)	0	0	1	1	1	0	1
6;0-6;5	57	αναγνωρίζει αρχικούς ήχους	0	0	1	1	1	1	1
	58	ποσοτικές έννοιες: κάθε	0	1	1	1	1	1	1
	59	κατανοεί ήχους που ομοιοκαταληκτούν	0	1	0	0	0	1	0
	60	προσθέτει και αφαιρεί		1	1	1	1	1	1
	61	χρονικές έννοιες: εποχές		0	1	1	1	1	1
	62	κάνει κριτική για την γραμματική		1	0	1	0	1	1
		Σύνολο "0"	9	5	4	2	3	2	4
		Σκορ Α.Κ	50	57	58	60	59	60	58

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 5;6-5;11		ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 5;6-5;11								
		ΑΓΟΡΙΑ								
Δραστηριότητες PLS 4 Εκφραστικής Επικοινωνία		51-5;6	52-5;7	55-5;8	56-5;8	57-5;8	59-5;9	60-5;9	66-5;10	67-5;10
3;6-3;11	41	απαντάει λογικά σε ερωτήσεις								
	42	περιγράφει τη φυσική κατάσταση								
	43	συμπληρώνει αναλογίες								

	44	απαντά σε ερωτήσεις για υποθετικά γεγονότα									
4;0-4;5	45	απαντάει σε ερωτήσεις 'που'									
	46	συμπληρώνει αναλογίες									
	47	ονομάζει όταν περιγράφεται ένα αντικείμενο									
4;6-4;11	48	απαντάει σε "γιατί" δίνοντας εξήγηση	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	49	ονομάζει κατηγορίες	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	50	επαναλαμβάνει προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	51	χρησιμοποιεί ποσοτικές έννοιες: κοντό – μακρύ	1	1	0	1	0	1	1	1	0
	52	χρησιμοποιεί επίθετα για να περιγράψει	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	53	φτιάχνει ουσιαστικά	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	54	χρησιμοποιεί παρελθοντικούς χρόνους	1	1	1	1	0	0	1	1	1
5;0-5;5	55	σωστές + με νόημα ερωτήσεις με οπτικά ερεθ.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	56	περιγράφει ομοιότητες	1	0	1	1	1	1	1	1	1
	57	ονομάζει αντικ/να που ταιριάζουν σε κατηγορία	1	0	1	1	1	1	1	0	0
5;6-5;11	58	συμπληρώνει παρομοιώσεις	1	1	1	0	1	1	1	1	1
	59	μετράει αντικείμενα	1	1	1	1	1	1	1	0	0
	60	διορθώνει σημασιολογικούς παραλογισμούς	0	0	1	1	1	1	1	1	1
6;0-6;5	61	ορίζει λέξεις	0	0	0	1	1	1	1	0	1
	62	διορθώνει γραμματικά λάθη	1	1	0	1	1	1	1	1	0
	63	σχηματίζει ομοιοκαταληξίες σε λέξεις	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	64	τεμαχίζει λέξεις	1	0	0	1	0	1	0	1	0
	65	λέει ιστορία σε αλληλουχία	1	1	0	1	0	0	0	0	1
	66	λέει ιστορία με εισ/γή,αλληλουχία,συμπέρασμα	0	0		1	0	1	0	0	0
	67	χρησιμοποιεί ανώμαλους πληθυντικούς	0	1		0	0	1	0	0	1
	68	ποσότητες: άδειο, περισσότερο	1	0		1		0		1	1
		Σύνολο "0"	5	8	6	3	7	4	5	7	7
		Σκορ E.E.	63	60	59	65	60	64	62	61	61

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 5;6-5;11			ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 5;6-5;11 (συνέχεια)								
			ΑΓΟΡΙΑ		ΚΟΡΙΤΣΙΑ						
Δραστηριότητες PLS 4 Εκφραστικής Επικοινωνία			69-5;11	70-5;11	53-5;7	54-5;7	58-5;8	61-5;9	62-5;9	63-5;9	64-5;9
3;6-3;11	41	απαντάει λογικά σε ερωτήσεις									
	42	περιγράφει τη φυσική κατάσταση									
	43	συμπληρώνει αναλογίες									
	44	απαντά σε ερωτήσεις για υποθετικά γεγονότα									

4;0-4;5	45	απαντάει σε ερωτήσεις 'που'									
	46	συμπληρώνει αναλογίες									
	47	ονομάζει όταν περιγράφεται ένα αντικείμενο									
4;6-4;11	48	απαντάει σε "γιατί" δίνοντας εξήγηση	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	49	ονομάζει κατηγορίες	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	50	επαναλαμβάνει προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	51	χρησιμοποιεί ποσοτικές έννοιες: κοντό – μακρύ	1	1	1	1	1	0	1	1	1
	52	χρησιμοποιεί επίθετα για να περιγράψει	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	53	φτιάχνει ουσιαστικά	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	54	χρησιμοποιεί παρελθοντικούς χρόνους	1	1	1	1	1	1	1	1	1
5;0-5;5	55	σωστές + με νόημα ερωτήσεις με οπτικά ερεθ.	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	56	περιγράφει ομοιότητες	1	1	1	1	1	1	1	1	1
	57	ονομάζει αντικ/να που ταιριάζουν σε κατηγορία	1	1	1	1	0	1	1	1	1
5;6-5;11	58	συμπληρώνει παρομοιώσεις	1	1	0	1	0	1	1	1	1
	59	μετράει αντικείμενα	0	1	0	0	1	1	1	1	0
	60	διορθώνει σημασιολογικούς παραλογισμούς	0	1	0	0	1	0	1	1	0
6;0-6;5	61	ορίζει λέξεις	1	1	1	0	0	0	0	0	1
	62	διορθώνει γραμματικά λάθη	1	1	1	0	0	0	0	0	1
	63	σχηματίζει ομοιοκαταληξίες σε λέξεις	0	0	0	1	0	0	0	0	0
	64	τεμαχίζει λέξεις	0	1	0	1	0	0	0	0	1
	65	λέει ιστορία σε αλληλουχία	1	1	0	0	0		1	1	1
	66	λέει ιστορία με εισ/γή,αλληλουχία,συμπέρασμα	0	1	0	0			0	0	1
	67	χρησιμοποιεί ανώμαλους πληθυντικούς	1	1	0	1			0	0	1
	68	ποσότητες: άδειο, περισσότερο	0	0		1			0	0	1
		Σύνολο "0"	6	2	8	6	7	6	7	7	3
		Σκορ Ε.Ε.	62	66	59	62	58	58	61	61	65

ΕΚΦΡΑΣΤΙΚΗ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ 5;6-5;11			ΗΛΙΚΙΑΚΗ ΟΜΑΔΑ 5;6-5;11(συνέχεια)						
			ΚΟΡΙΤΣΙΑ						
Δραστηριότητες PLS 4 Εκφραστικής Επικοινωνία			65-5;9	68-5;10	71-5;11	72-5;11	73-5;11	74-5;11	75-5;11
3;6-3;11	41	απαντάει λογικά σε ερωτήσεις							
	42	περιγράφει τη φυσική κατάσταση							
	43	συμπληρώνει αναλογίες							
	44	απαντά σε ερωτήσεις για υποθετικά γεγονότα							
4;0- 4;5	45	απαντάει σε ερωτήσεις 'που'							
	46	συμπληρώνει αναλογίες	1						

	47	ονομάζει όταν περιγράφεται ένα αντικείμενο	1						
4;6-4;11	48	απαντάει σε "γιατί" δίνοντας εξήγηση	1	1	1	1	1	1	1
	49	ονομάζει κατηγορίες	0	1	1	1	1	1	1
	50	επαναλαμβάνει προτάσεις	1	1	1	1	1	1	1
	51	χρησιμοποιεί ποσοτικές έννοιες: κοντό – μακρύ	1	1	1	1	1	1	1
	52	χρησιμοποιεί επίθετα για να περιγράψει	0	1	1	1	1	1	1
	53	φτιάχνει ουσιαστικά	1	1	1	1	1	1	1
	54	χρησιμοποιεί παρελθοντικούς χρόνους	1	1	1	1	1	1	1
5;0-5;5	55	σωστές + με νόημα ερωτήσεις με οπτικά ερεθ.	1	1	1	1	1	1	1
	56	περιγράφει ομοιότητες	0	1	1	1	1	1	1
	57	ονομάζει αντικ/να που ταιριάζουν σε κατηγορία	1	1	1	1	1	1	0
5;6-5;11	58	συμπληρώνει παρομοιώσεις	0	1	1	1	1	1	0
	59	μετράει αντικείμενα	1	1	1	1	1	1	1
	60	διορθώνει σημασιολογικούς παραλογισμούς	0	1	1	0	1	1	1
6;0-6;5	61	ορίζει λέξεις	0	1	1	1	1	1	1
	62	διορθώνει γραμματικά λάθη	0	1	1	1	0	1	1
	63	σχηματίζει ομοιοκαταληξίες σε λέξεις	0	0	0	0	0	0	0
	64	τεμαχίζει λέξεις	0	0	1	1	1	1	0
	65	λέει ιστορία σε αλληλουχία		0	1	1	0	1	1
	66	λεεί ιστορία με εισ/γή,αλληλουχία,συμπέρασμα		0	1	1	0	0	1
	67	χρησιμοποιεί ανώμαλους πληθυντικούς		1	0	1	0	1	1
	68	ποσότητες: άδειο, περισσότερο		0	1	1	0	0	0
		Σύνολο "0"	9	5	2	2	6	3	5
		Σκορ Ε.Ε.	55	63	66	66	62	65	63

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V: Αναλυτική Βαθμολογία σύμφωνα με το Φύλο

	Ακουστική Κατανόηση		Εκφραστική Επικοινωνία	
	Αγόρια	Κορίτσια	Αγόρια	Κορίτσια
4;6-4;11	51	55	55	58
	50	55	55	56
	53	54	52	58
	52	54	57	52
	52	57	54	55
	57	55	55	64

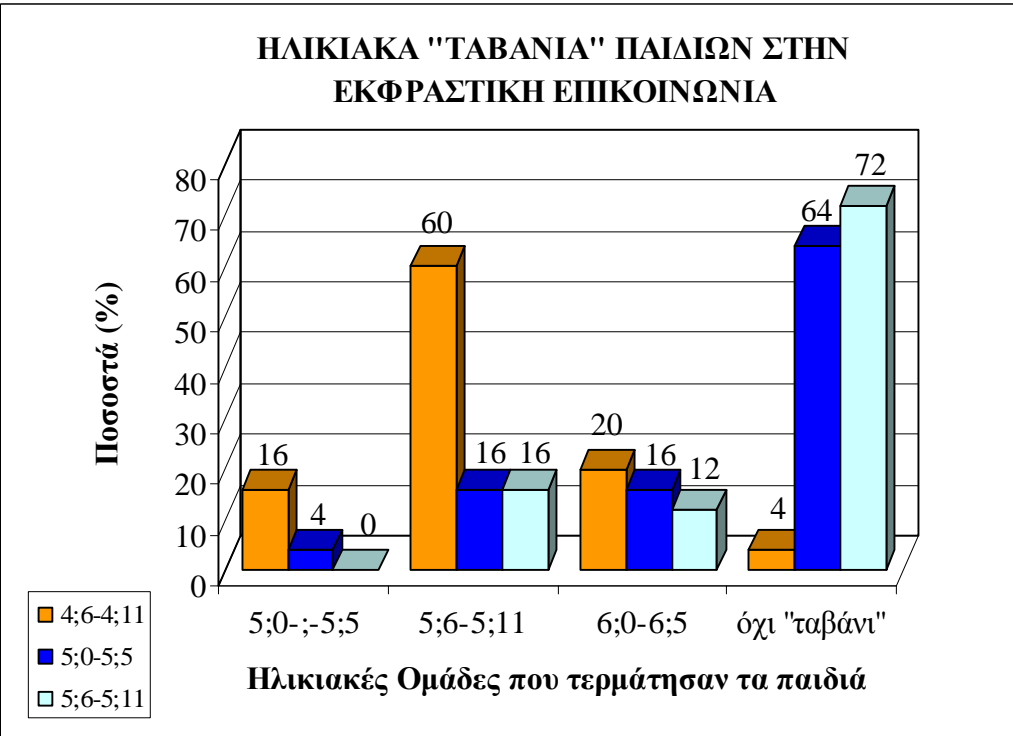
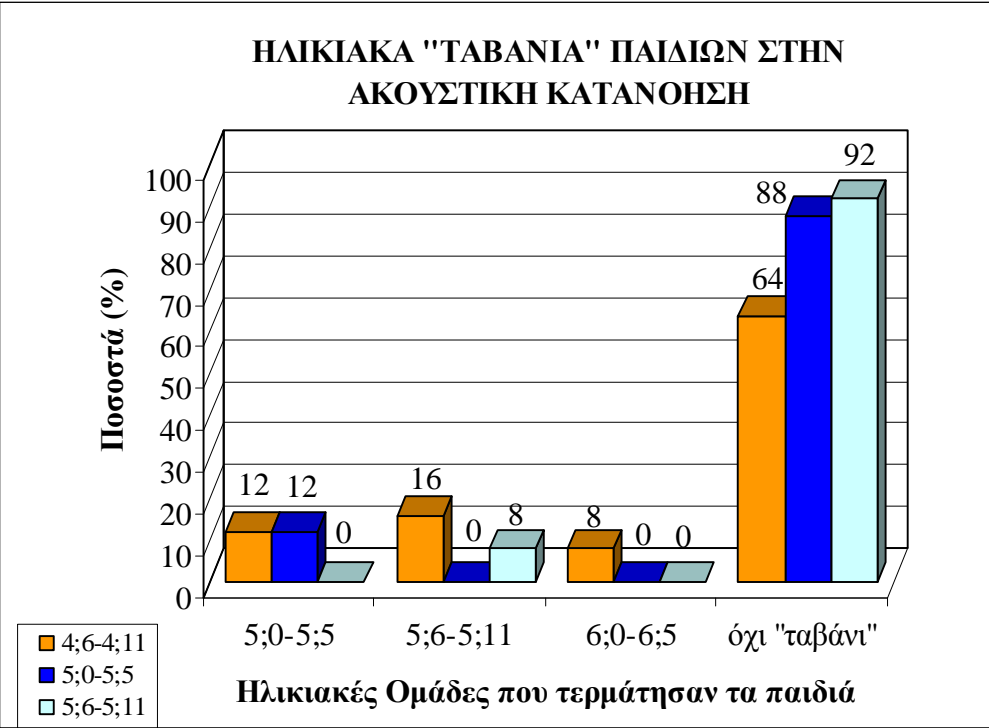
	57	49	57	58
	52	56	58	58
	53	50	58	57
	53	50	52	54
	57	53	60	56
	51	59	58	62
		54	55	57
5;0-5;5	58	57	63	63
	53	59	54	61
	56	57	57	63
	48	56	55	58
	58	49	63	57
	58	51	60	54
	60	62	64	63
	53	54	57	57
	57	59	60	62
	58	57	64	59
	58	57	59	59
		57		63
		58		64
		51		61
5;6-5;11	57	58	63	59
	55	57	61	62
	54	54	63	58
	59	55	58	58
	57	58	57	61
	58	57	54	61
	58	58	63	65
	57	50	57	55
	56	57	62	63
	58	58	59	66
	59	60	59	66
		59		62
		60		65
		58		63

	Ακουστική Κατανόηση		Εκφραστική Επικοινωνία	
	Αγόρια	Κορίτσια	Αγόρια	Κορίτσια
Συνολικός Μ.Ο.	55,4	55,7	59,1	59,8

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VI: Αναλυτικά για κάθε παιδί που βρήκε «ταβάνι»

Ηλικιακή Ομάδα 4;6-4;11					
Αριθμός Συμμετέχοντα	Ηλικία	Ηλικία Ταβάνι στην ΑΚ	Τελευταία σωστή ερώτηση (62)	Ηλικία Ταβάνι στην ΕΕ	Τελευταία σωστή ερώτηση (68)
1	4;6	5;6-5;11	55	5;6-5;11	59
2	4;6	5;0-5;5	51	5;6-5;11	59
3	4;6	(δεν βρήκε ταβάνι)	62	5;0-5;5	57
4	4;6	6;0-6;5	57	5;6-5;11	60
5	4;6	5;6-5;11	56	5;6-5;11	59
6	4;7		58	6;0-6;5	61
7	4;7		59	5;0-5;5	55
8	4;7		58	5;6-5;11	59
9	4;8		62	5;0-5;5	57
10	4;8		61	5;0-5;5	55
11	4;8		62	5;6-5;11	60
12	4;8		62		68
13	4;9		61	5;6-5;11	59
14	4;9		61	6;0-6;5	61
15	4;9	5;0-5;5	50	6;0-6;5	65
16	4;10		61	5;6-5;11	58
17	4;10		58	5;6-5;11	60
18	4;10		61	5;6-5;11	59
19	4;10	5;0-5;5	51	5;6-5;11	60
20	4;11		61	6;0-6;5	61
21	4;11	5;6-5;11	54	5;6-5;11	59
22	4;11	5;6-5;11	54	5;6-5;11	59
23	4;11	6;0-6;5	57	5;6-5;11	59
24	4;11		62	6;0-6;5	62
25	4;11		60	5;6-5;11	60
Ηλικιακή Ομάδα 5;0-5;5					
26	5;0		62		67
27	5;0		61	5;6-5;11	59
28	5;1		62		65
29	5;2		62		65
30	5;2		60		65
31	5;3		60		66
32	5;3	5;0-5;5	50	6;0-6;5	61
33	5;3		59	5;6-5;11	60
34	5;4		61		66
35	5;4		62		67
36	5;4		61		67
37	5;4	5;0-5;5	51	5;6-5;11	59
38	5;4	5;0-5;5	51	5;0-5;5	57
39	5;4		62		67
40	5;4		62	6;0-6;5	62

41	5;5		58	5;6-5;11	58
42	5;5		61		67
43	5;5		62		67
44	5;5		60		67
45	5;5		62		67
46	5;5		62	6;0-6;5	61
47	5;5		61	6;0-6;5	62
48	5;5		62		65
49	5;5		61		67
50	5;5		58		67
Ηλικιακή Ομάδα 5;6-5;11					
51	5;6		60		68
52	5;7		58		67
53	5;7		62	6;0-6;5	62
54	5;7		60		68
55	5;8		61	5;6-5;11	60
56	5;8		62		68
57	5;8		62	6;0-6;5	62
58	5;8	5;6-5;11	56	5;6-5;11	60
59	5;9		62		67
60	5;9		61	6;0-6;5	62
61	5;9		58	5;6-5;11	59
62	5;9		58		65
63	5;9		58		65
64	5;9		61		68
65	5;9	5;6-5;11	54	5;6-5;11	59
66	5;10		60		68
67	5;10		61		68
68	5;10		62		67
69	5;11		62		67
70	5;11		62		67
71	5;11		61		68
72	5;11		62		68
73	5;11		61		64
74	5;11		62		67
75	5;11		62		67

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VII: Ποσοστά επιτυχίας και αποτυχίας για κάθε δραστηριότητα

Ηλικιακή Ομάδα 4;6-4;11						
Ακουστική Κατανόηση	Δρ/τητ α	Σύνολο παιδιών που απάντησαν	Επιτυχία	(%)	Αποτυχία	(%)
3;6-3;11	36	25	25	100	0	0
	37	25	25	100	0	0
	38	25	25	100	0	0
	39	25	25	100	0	0
	40	25	25	100	0	0
4;0-4;5	41	25	25	100	0	0
	42	25	24	96	1	4
	43	25	24	96	1	4
	44	25	24	96	1	4
4;6-4;11	45	25	25	100	0	0
	46	25	21	84	4	16
	47	25	16	64	9	36
	48	25	18	72	7	28
	49	25	21	84	4	16
5;0-5;5	50	25	20	80	5	20
	51	25	18	72	7	28
	52	25	3	12	22	88
	53	25	13	52	12	48
5;6-5;11	54	25	20	80	5	20
	55	25	13	52	12	48
	56	24	6	24	18	72
6;0-6;5	57	22	8	32	14	56
	58	22	15	60	7	28
	59	22	5	20	17	68
	60	20	6	24	14	56
	61	19	9	36	10	40
	62	18	5	20	13	52
Εκφραστική Επικοινωνία						
3;6-3;11	41	25	25	100	0	0
	42	25	25	100	0	0
	43	25	25	100	0	0
	44	25	20	80	5	20
4;0-4;5	45	25	23	92	2	8
	46	25	25	100	0	0
	47	25	24	96	1	4
4;6-4;11	48	25	25	100	0	0
	49	25	24	96	1	4
	50	25	24	96	1	4
	51	25	17	68	8	32

	52	25	19	76	6	24
	53	25	19	76	6	24
	54	25	20	80	5	20
5;0-5;5	55	25	22	88	3	12
	56	25	14	56	11	44
	57	25	11	44	14	56
5;6-5;11	58	25	13	52	12	48
	59	25	17	68	8	32
	60	25	11	44	14	56
6;0-6;11	61	23	6	24	17	68
	62	23	2	8	21	84
	63	21	0	0	21	84
	64	20	1	4	19	76
	65	11	2	8	9	36
	66	6	0	0	6	24
	67	3	1	4	2	8
	68	2	1	4	1	4
Ακουστική Κατανόηση	Ηλικιακή Ομάδα 5;0-5;5					
4;0-4;5	41	25	25	100	0	0
	42	25	25	100	0	0
	43	25	25	100	0	0
	44	25	24	96	1	4
4;6-4;11	45	25	25	100	0	0
	46	25	24	96	1	4
	47	25	22	88	3	12
	48	25	19	76	6	24
	49	25	22	88	3	12
5;0-5;5	50	25	19	76	6	24
	51	25	23	92	2	8
	52	25	10	40	15	60
	53	25	10	40	15	60
5;6-5;11	54	25	20	80	5	20
	55	25	14	56	11	44
	56	24	13	52	11	44
6;0-6;5	57	22	16	64	6	24
	58	22	17	68	5	20
	59	22	12	48	10	40
	60	22	13	52	9	36
	61	22	13	52	9	36
	62	22	10	40	12	48
Εκφραστική Επικοινωνία						
3;6-3;11	44	1	1	4	0	0
4;0-4;5	45	25	25	100	0	0
	46	25	25	100	0	0

	47	25	23	92	2	8
4;6-4;11	48	25	24	96	1	4
	49	25	24	96	1	4
	50	25	25	100	0	0
	51	25	19	76	6	24
	52	25	22	88	3	12
	53	25	21	84	4	16
	54	25	20	80	5	20
5;0-5;5	55	25	24	96	1	4
	56	25	19	76	6	24
	57	25	15	60	10	40
5;6-5;11	58	25	21	84	4	16
	59	25	16	64	9	36
	60	25	17	68	8	32
6;0-6;11	61	25	14	56	11	44
	62	25	11	44	14	56
	63	24	2	8	22	88
	64	23	4	16	19	76
	65	21	11	44	10	40
	66	20	8	32	12	48
	67	18	10	40	8	32
	68	16	0	0	16	64
Ακουστική Κατανόηση	Ηλικιακή Ομάδα 5;6-5;11					
4;0-4;5	43	1	1	4	0	0
	44	3	3	12	0	0
4;6-4;11	45	25	25	100	0	0
	46	25	24	96	1	4
	47	25	22	88	3	12
	48	25	25	100	0	0
	49	25	24	96	1	4
5;0-5;5	50	25	22	88	3	12
	51	25	22	88	3	12
	52	25	12	48	13	52
	53	25	17	68	8	32
5;6-5;11	54	25	25	100	0	0
	55	25	11	44	14	56
	56	25	16	64	9	36
6;0-6;5	57	25	15	60	10	40
	58	25	20	80	5	20
	59	25	5	20	20	80
	60	24	17	68	7	28
	61	24	15	60	9	36
	62	23	10	40	13	52

Εκφραστική Επικοινωνία						
4;0-;45	46	1	1	4	0	0
	47	1	1	4	0	0
4;6-4;11	48	25	25	100	0	0
	49	25	24	96	1	4
	50	25	25	100	0	0
	51	25	21	84	4	16
	52	25	24	96	1	4
	53	25	25	100	0	0
	54	25	23	92	2	8
5;0-5;5	55	25	25	100	0	0
	56	25	23	92	2	8
	57	25	20	80	5	20
5;6-5;11	58	25	20	80	5	20
	59	25	19	76	6	24
	60	25	16	64	9	36
6;0-6;11	61	25	15	60	10	40
	62	25	16	64	9	36
	63	25	1	4	24	96
	64	25	11	44	14	56
	65	23	13	52	10	40
	66	21	7	28	14	56
	67	21	11	44	10	40
	68	18	8	32	10	40

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ VIII: Βαθμολογία για κάθε συμμετέχοντα και στις δύο κατηγορίες στις ηλικίες 3;6-4;5

Ηλικιακή Ομάδα 3;6-3;11 (Στραβολαίμου & Τσοκανά 2010)					
76	A	3:06	50	48	98
77	K	3:06	52	54	106
78	A	3:06	51	56	107
79	A	3:06	48	53	101
80	K	3:06	45	50	95
81	K	3:07	53	53	106
82	K	3:07	47	53	100
83	K	3:07	50	49	99
84	K	3:07	43	53	96
85	K	3:07	50	49	99
86	A	3:07	44	45	89
87	A	3:07	50	46	96
88	K	3:08	44	53	97
89	K	3:08	48	52	100
90	A	3:08	43	51	94
91	K	3:08	43	55	98
92	K	3:09	47	52	99
93	A	3:09	56	57	113
94	A	3:09	44	48	92
95	A	3:09	47	51	98
96	A	3:09	50	52	102
97	A	3:09	53	52	105
98	K	3:11	52	57	109
99	K	3:11	54	53	107
100	A	3:11	44	50	94
Ηλικιακή Ομάδα 4;0-4;5 (Στραβολαίμου & Τσοκανά 2010)					
101	A	4:00	52	54	106
102	A	4:00	52	55	107
103	A	4:00	56	57	113
104	K	4:00	55	59	114
105	K	4:01	54	56	110
106	K	4:01	57	52	109
107	A	4:01	56	56	112
108	A	4:01	50	54	104
109	A	4:02	49	52	101
110	K	4:02	47	58	105
111	K	4:02	52	56	108
112	A	4:02	49	53	102
113	A	4:02	46	50	96
114	A	4:02	47	54	101
115	A	4:02	57	60	117
116	A	4:02	50	54	104
117	K	4:02	51	57	108
118	K	4:03	48	53	101
119	K	4:03	52	54	106

120	A	4:03	56	58	114
121	K	4:04	49	55	104
122	K	4:04	53	57	110
123	K	4:05	57	58	115
124	K	4:05	53	55	108
125	A	4:05	48	51	99

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΧ: Ποσοστά επιτυχίας συγκεκριμένων δραστηριοτήτων

	Δραστηριότητες		Επιτυχία στην ηλικία 4;6-4;11	(%)
5;6-5;11	54 (ΑΚ)	Σειροθέτηση από μεγαλύτερο σε μικρότερο	20/25	80
	59 (ΕΕ)	Μετράει αντικείμενα	17/25	68
			Επιτυχία στις ηλικίες 4;6-5;5	(%)
6;0- 6;5	57 (ΑΚ)	Αναγνωρίζει αρχικούς ήχους	24/44	54,55
	58 (ΑΚ)	Κατανοεί ποσοτικές έννοιες (κάθε)	32/44	72,73
	61 (ΑΚ)	Κατανοεί χρονικές έννοιες (εποχές)	22/41	53,66

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Χ: Αναλυτικός Πίνακας συμμετεχόντων ανά φύλο και ανά περιοχή

Αριθμός Συμμετέχοντα	Φύλο	Ηλικία	Περιοχή
1	Αγόρι	4;6	Χαλκίδα
2	Αγόρι	4;6	Χαλκίδα
3	Αγόρι	4;6	Αθήνα
4	Κορίτσι	4;6	Αθήνα
5	Κορίτσι	4;6	Αθήνα
6	Αγόρι	4;7	Αθήνα
7	Αγόρι	4;7	Αθήνα
8	Κορίτσι	4;7	Χαλκίδα
9	Αγόρι	4;8	Αθήνα
10	Κορίτσι	4;8	Αθήνα
11	Κορίτσι	4;8	Πάτρα
12	Κορίτσι	4;8	Πάτρα
13	Αγόρι	4;9	Χαλκίδα
14	Αγόρι	4;9	Αθήνα
15	Κορίτσι	4;9	Αθήνα
16	Αγόρι	4;10	Αθήνα
17	Αγόρι	4;10	Αθήνα
18	Κορίτσι	4;10	Χαλκίδα
19	Κορίτσι	4;10	Αθήνα
20	Αγόρι	4;11	Αθήνα
21	Αγόρι	4;11	Αθήνα
22	Κορίτσι	4;11	Χαλκίδα
23	Κορίτσι	4;11	Χαλκίδα
24	Κορίτσι	4;11	Αθήνα
25	Κορίτσι	4;11	Αθήνα
26	Αγόρι	5;0	Χαλκίδα
27	Αγόρι	5;0	Αθήνα
28	Κορίτσι	5;1	Πάτρα
29	Κορίτσι	5;2	Αθήνα
30	Κορίτσι	5;2	Αθήνα
31	Αγόρι	5;3	Αθήνα
32	Αγόρι	5;3	Πάτρα
33	Κορίτσι	5;3	Χαλκίδα
34	Αγόρι	5;4	Αθήνα
35	Αγόρι	5;4	Αθήνα
36	Αγόρι	5;4	Αθήνα
37	Κορίτσι	5;4	Χαλκίδα
38	Κορίτσι	5;4	Χαλκίδα
39	Κορίτσι	5;4	Αθήνα
40	Κορίτσι	5;4	Πάτρα
41	Αγόρι	5;5	Χαλκίδα
42	Αγόρι	5;5	Αθήνα
43	Αγόρι	5;5	Αθήνα
44	Αγόρι	5;5	Αθήνα
45	Κορίτσι	5;5	Χαλκίδα

46	Κορίτσι	5;5	Αθήνα
47	Κορίτσι	5;5	Αθήνα
48	Κορίτσι	5;5	Αθήνα
49	Κορίτσι	5;5	Πάτρα
50	Κορίτσι	5;5	Αθήνα
51	Αγόρι	5;6	Αθήνα
52	Αγόρι	5;7	Χαλκίδα
53	Κορίτσι	5;7	Αθήνα
54	Κορίτσι	5;7	Πάτρα
55	Αγόρι	5;8	Χαλκίδα
56	Αγόρι	5;8	Χαλκίδα
57	Αγόρι	5;8	Αθήνα
58	Κορίτσι	5;8	Χαλκίδα
59	Αγόρι	5;9	Αθήνα
60	Αγόρι	5;9	Χαλκίδα
61	Κορίτσι	5;9	Χαλκίδα
62	Κορίτσι	5;9	Χαλκίδα
63	Κορίτσι	5;9	Χαλκίδα
64	Κορίτσι	5;9	Πάτρα
65	Κορίτσι	5;9	Πάτρα
66	Αγόρι	5;10	Χαλκίδα
67	Αγόρι	5;10	Πάτρα
68	Κορίτσι	5;10	Χαλκίδα
69	Αγόρι	5;11	Χαλκίδα
70	Αγόρι	5;11	Χαλκίδα
71	Κορίτσι	5;11	Αθήνα
72	Κορίτσι	5;11	Αθήνα
73	Κορίτσι	5;11	Αθήνα
74	Κορίτσι	5;11	Αθήνα
75	Κορίτσι	5;11	Πάτρα